

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๕๔๗๑ ๖๔๑๙
E-mail: paco_nan@opsmoac.go.th
www.moac-info.net/nan

คำนำ

จังหวัดน่าน โดยคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน และส่วนราชการอื่น องค์กรภาคเอกชน ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา ความต้องการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน เป็นแผนที่แสดงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่านในอนาคต มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี นโยบายรัฐบาลด้านการเกษตร และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาคเหนือ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ และแผนพัฒนาจังหวัดน่าน และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นและแนวทางพัฒนา โครงการสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน เป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ รวมถึงเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ทุกหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
กรกฎาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑) ที่มา	๒
๒) ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปจังหวัดน่านและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดน่าน	
๑) ข้อมูลทั่วไปจังหวัดน่าน	๒๘
๒) ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดน่าน	๔๓
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน	
๑) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๖๘
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวนปี พ.ศ. ๒๕๖๙	
๑) เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	๗๐
๒) พันธกิจ	๗๐
๓) เป้าประสงค์การพัฒนา	๗๐
๔) เป้าหมาย	๗๐
๕) ตัวชี้วัด	๗๐
๖) ประเด็นการพัฒนา	๗๐
๗) แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดน่าน	๗๔
๘) สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖ – พ.ศ.๒๕๗๐)	๗๕
ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านเกษตร และสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดน่าน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙	
๑) ประเด็นพัฒนาที่ ๑	๘๖
๒) ประเด็นพัฒนาที่ ๒	๘๘
๓) ประเด็นพัฒนาที่ ๓	๑๑๕
๔) ประเด็นพัฒนาที่ ๔	๑๑๘
คณะผู้จัดทำ	

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นแผนซึ่งแสดงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ในอนาคต การทบทวนแผนจากการวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา และความต้องการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน ดำเนินการจัดทำขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี นโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาคเหนือ แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ แผนพัฒนาจังหวัดน่าน และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด สรุปได้ดังนี้

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

“สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูง เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

๑) พันธกิจ

๑. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร
๒. สร้างความมั่นคงในอาชีพการเกษตร
๓. ยกระดับกระบวนการผลิตภายใต้รูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนและเกษตรมูลค่าสูง
๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
๕. เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เข้าสู่มาตรฐานโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
๖. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
๗. สร้างตัวแบบงานวิจัยที่สอดคล้องกับบริบทอัตลักษณ์น่าน

๒) เป้าประสงค์การพัฒนา

๑. เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพตนเอง (Smart farmer)
๒. สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agriculture Groups)
๓. สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agriculture Product)
๔. พื้นที่เกษตรและภาคเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)

๓) เป้าหมาย

๑. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตสินค้าเกษตรมีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น
๓. มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่มาใช้ในการภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
๔. มีกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็งเพิ่มขึ้น

๔) ตัวชี้วัด

๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรมี GPP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๐.๕
๒. สินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔ ต่อปี
๓. รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ต่อปี
๔. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน

๕) ประเด็นการพัฒนา

๑. เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร
๒. ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร
๓. สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
๔. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้ BCG Model
๕. บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงานวิจัยด้านการเกษตร

โดยสรุปรายละเอียดประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
๒. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๓. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านปรับเปลี่ยนการผลิตเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

เพิ่มมากขึ้น

๔. รูปแบบการทำเกษตรที่สะท้อนถึงความยั่งยืนมีเพิ่มมากขึ้น

๕. มีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น ดินและน้ำอย่างทั่วถึงและมี

ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. มีเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart farmer เพิ่มขึ้น
๒. มีเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart farmer เพิ่มขึ้น
๓. รูปแบบการทำเกษตรที่สะท้อนถึงความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่
๒. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่ง

ท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่

๔. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
๕. ส่งเสริมองค์ความรู้ในการจัดการอาหารและการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

เป้าหมาย

๑. ยกกระดับสินค้าเกษตรให้สะท้อนอัตลักษณ์ ปลอดภัยได้มาตรฐานด้วยเทคโนโลยี
๒. มูลค่าจากการประกอบธุรกิจเกษตรของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้น
๓. พัฒนาและเชื่อมโยงช่องทางตลาดสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น /สินค้าเศรษฐกิจสำคัญที่ได้รับการพัฒนาและได้รับ

การรับรองมาตรฐาน

๒. จำนวนของเกษตรกร /สถาบันเกษตรกรมีการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้

เพื่อการผลิตครบวงจรเพิ่มขึ้น

๓. จำนวนช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่หลากหลาย
  ๔. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น
- แนวทางการพัฒนา**

๑. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่
๒. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่ง

ท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่

๔. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
  ๕. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรด้วยการเข้าถึงกลไกการรับรองมาตรฐาน
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร**
- เป้าหมาย**

๑. เกษตรกรเข้าถึงการพัฒนาของภาครัฐได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร
๒. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๓. เกษตรกรมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (คทช.) เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและเห็นผลเชิงประจักษ์
๒. จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
๔. จำนวนเครือข่ายภาคเกษตรโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้รับการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่ง

ท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่

๒. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ภายใต้นโยบาย BCG Model

เป้าหมาย

๑. ลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม
๒. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างทั่วถึง
๓. การผลิตภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คาร์บอนต่ำ (Low carbon) บนฐาน BCG Model
๔. การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเชิงเดี่ยวเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมให้ใช้ศัตรูธรรมชาติ สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตรแล้ว

นำไปใช้

๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรรมยั่งยืน
๓. จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน
๔. พื้นที่รับประโยชน์จากชลประทานเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น
๖. จำนวนพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนตาม Agri-map
๗. ร้อยละของพื้นที่ลดการเผา

๘. พื้นที่ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัย

๙. พื้นที่ชลประทานที่ได้รับการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนา

๑. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าจากคาร์บอนเครดิต

๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงพื้นฐานเชิงเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้าน

การเกษตร

เป้าหมาย

๑. ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบูรณาการและนำข้อมูลสารสนเทศการเกษตรไปใช้ประโยชน์

๒. งานวิจัยและเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ (ตอบโจทย์พื้นที่ และขับเคลื่อนนโยบาย)

๓. มีงานวิจัยที่มุ่งเน้นพัฒนาและตอบโจทย์บริบทพื้นที่ (Area base)

๔. มีงานวิจัยพื้นฐานนำมาพัฒนาพื้นที่

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรถูกนำไปขับเคลื่อนร้อยละ ๘๐

๒. สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๓. จำนวนงานวิจัยที่นำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

๑. บริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรแบบบูรณาการ Big data

๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม งานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๒. โครงการและงบประมาณ

โครงการฯ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) รวมทั้งสิ้น ๒๔๕ โครงการ งบประมาณ ๑,๗๔๑,๘๗๘,๗๙๔.๘๕ บาท จำแนกได้ดังนี้

๑) มิติประเด็นการพัฒนา : ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ มีจำนวนโครงการ จำนวน ๒๖ โครงการ งบประมาณ ๔๙,๗๕๘,๙๐๙.๘๕ บาท ประเด็นพัฒนาที่ ๒ มีจำนวนโครงการ จำนวน ๑๙๕ โครงการ งบประมาณ ๑,๖๒๓,๓๐๘,๗๑๕ บาท ประเด็นพัฒนาที่ ๓ มีจำนวนโครงการ จำนวน ๒๑ โครงการ งบประมาณ ๖๗,๓๐๕,๕๑๕ บาท และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ มีจำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๓,๕๐๕,๖๕๕ บาท รายละเอียดดังนี้

ประเด็นการพัฒนา	โครงการ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
๑	๒๖	๔,๙๕๑,๗๘๑.๙๗	๔,๙๕๑,๗๘๑.๙๗	๔,๙๕๑,๗๘๑.๙๗	๔,๙๕๑,๗๘๑.๙๗	๔,๙๕๑,๗๘๑.๙๗	๔๙,๗๕๘,๙๐๙.๘๕
๒	๑๙๕	๓๒๔,๒๖๑,๗๔๓	๓๒๔,๒๖๑,๗๔๓	๓๒๔,๒๖๑,๗๔๓	๓๒๔,๒๖๑,๗๔๓	๓๒๔,๒๖๑,๗๔๓	๑,๖๒๓,๓๐๘,๗๑๕
๓	๒๑	๑๓,๕๖๑,๑๐๓	๑๓,๕๖๑,๑๐๓	๑๓,๕๖๑,๑๐๓	๑๓,๕๖๑,๑๐๓	๑๓,๕๖๑,๑๐๓	๖๗,๓๐๕,๕๑๕
๔	๓	๗๐๑,๑๓๑	๗๐๑,๑๓๑	๗๐๑,๑๓๑	๗๐๑,๑๓๑	๗๐๑,๑๓๑	๓,๕๐๕,๖๕๕
รวม	๒๔๕	๙,๕๓๘,๗๗๕,๗๕๘.๗๙	๙,๕๓๘,๗๗๕,๗๕๘.๗๙	๙,๕๓๘,๗๗๕,๗๕๘.๗๙	๙,๕๓๘,๗๗๕,๗๕๘.๗๙	๙,๕๓๘,๗๗๕,๗๕๘.๗๙	๑,๗๔๑,๘๗๘,๗๙๔.๘๕

๒) มิติแหล่งงบประมาณ : จำนวน ๓ แหล่งงบประมาณ ดังนี้ งบประมาณ (Function) จำนวน ๒๐๖ โครงการ งบจังหวัด (Area) จำนวน ๒๑ โครงการ และงบอื่นๆ (งบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) จำนวน ๑๘ โครงการ รายละเอียด ดังนี้

ประเด็นการพัฒนา	โครงการ			รวม
	งบปกติ (Function)	งบจังหวัด (Area)	งบอื่นๆ	
๑	๒๖	-	-	๒๖
๒	๑๕๗	๒๑	๑๗	๑๙๕
๓	๒๐	-	๑	๒๑
๔	๓	-	-	๓
๕	-	-	-	-
รวมโครงการ	๒๐๖	๒๑	๑๘	๒๔๕
งบประมาณบาท	๑,๐๙๑,๓๗๑,๔๓๙,๘๐	๕๘๔,๕๓๔,๕๐๐	๖๕,๕๗๒,๘๕๕	๑,๗๔๑,๘๗๘,๗๙๕

๓. โครงการแบบย่อ (Project Idea)

โครงการแบบย่อ (Project Idea) จำนวน ๑๕ โครงการ รวมงบประมาณ ๒๖,๑๗๒,๑๐๐ บาท จำแนกตามประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ดังนี้

- ๑) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๑ จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๒๕๒,๐๐๐ บาท
- ๒) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๒ จำนวน ๗ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๑๗,๐๓๘,๓๐๐ บาท
- ๓) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๓ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๑,๗๐๕,๓๐๐ บาท
- ๔) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๔ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๗,๑๗๖,๕๐๐ บาท
- ๕) ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๕ จำนวน - โครงการ งบประมาณ - บาท

ซึ่งเป็นโครงการที่จะเสนอจัดทำค่าของงบประมาณจังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีรายละเอียดของโครงการ ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร จำนวน ๑ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๒๕๒,๐๐๐ บาท ได้แก่

๑) พัฒนาระบบการผลิตโคพื้นเมืองคุณภาพพัฒนาระบบการผลิตเนื้อโคพื้นเมืองคุณภาพให้เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดน่าน งบประมาณ ๒๕๒,๐๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร จำนวน ๘ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๑๗,๐๓๘,๓๐๐ บาท

๑) พัฒนาและเพิ่มศักยภาพพาหนะจังหวัดน่าน งบประมาณ ๖,๒๘๘,๖๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน หน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๒) การสร้างมูลค่าเพิ่มกาแฟน่านด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย งบประมาณ ๑,๐๕๑,๙๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๓) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ งบประมาณ ๔๑๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน

๔) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ประมงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม งบประมาณ ๘๑๑,๘๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานประมงจังหวัดน่าน

๕) เพิ่มศักยภาพการผลิตและฟื้นฟูสัมสีทองน่าน งบประมาณ ๓,๗๗๖,๐๐๐ บาท
หน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๖) พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปจังหวัดน่าน งบประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
หน่วยงานสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน

๗) มหกรรมปศุสัตว์ "คนน่าน กินเนื้อน่าน" งบประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงาน
ปศุสัตว์จังหวัดน่าน

๘) การส่งเสริมการผลิตแพะขุนและการพัฒนาการแปรรูปแพะเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์
จังหวัดน่าน งบประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๑,๗๐๕,๓๐๐ บาท ดังนี้

๑) การพัฒนาคุณภาพการขยายพันธุ์ไม้ผล สืบสานต่อยอด โครงการปิดทองหลังพระ
จังหวัดน่าน งบประมาณ ๓๐๕,๓๐๐ บาท หน่วยงานศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

๒) พัฒนาคูณภาพดิน สืบสานต่อยอด โครงการปิดทองหลังพระจังหวัดน่าน งบประมาณ
๙๐๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานสถานีพัฒนาที่ดินน่าน

๓) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ของจังหวัด งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานจังหวัดน่าน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล
และยั่งยืนภายใต้ BCG Model จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ จำนวน ๗,๑๗๖,๕๐๐ บาท ดังนี้

๑) การพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืน
BCG Model งบประมาณ ๓,๔๐๔,๐๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน,
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน, สถานีพัฒนาที่ดินน่าน, สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗, สำนักงานประมงจังหวัดน่าน

๒) คีนปลาหมันสู่ลำน่าน สร้างแหล่งอาหารให้ชุมชน งบประมาณ ๒,๘๗๐,๗๐๐ บาท
หน่วยงานสำนักงานประมงจังหวัดน่าน

๓) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
เป็นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ งบประมาณ ๖๕๑,๘๐๐ บาท หน่วยงานสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัย
ด้านการเกษตร จำนวน - โครงการ - บาท

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๗๒(๔) รัฐพึงจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น และมาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด รวมทั้งมาตรา ๗๕ (วรรค ๓) รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป้าหมายและแนวทางพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนาคมทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) (๐๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) การเกษตร (หลัก) (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ -

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนา สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้ง การสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพ จากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนา ระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงาน ที่เกี่ยวเนื่อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภท โภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของ

รัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่าย ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีความคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (รอง) เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท

ฯ รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ, การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เป้าหมายแผนย่อย ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น, ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง, กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการ หนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา เพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของ เกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อย, ส่งเสริมการรวมกลุ่มใน รูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนา ช่องทางการตลาดและเครือข่าย

๒.๔ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ (หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคมและปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๕ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ วิสัยทัศน์ “ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ
- ๒) เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดทำ และขับเคลื่อนแผนระดับที่

^๓ วัตถุประสงค์ปฏิรูปประเทศ การต่างประเทศ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐
^๔ วัตถุประสงค์ปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป้าหมายในภาพรวม ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้ง มีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในภาพรวม ความสำเร็จของการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดย่อยของ ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

นอกจากนี้ กรอบแนวคิดยังคงน้อมนำแนวพระราชดำริ หลักการทรงงาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว “การสืบสาน รักษาและต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” การพัฒนาที่ยั่งยืน การบูรณาการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วน การบริหารจัดการความเสี่ยงและการสร้างความสามารถในการกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือ “ล้มแล้ว ลุกไว” ตลอดจนขยายผลความมั่นคงแบบองค์รวม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้อง ๘ จาก ๑๗ แผน นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลนโยบาย และแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมแห่งชาติและบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

๒.๖ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๕ การพัฒนาประเทศไทยในระยะ ๕ ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ “พลิกโฉมประเทศไทยสู่ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนา ๕ ประการ ประกอบด้วย ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน และ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจน ให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดหมวดหมู่การพัฒนาจำนวน ๑๓ หมวดหมู่ ซึ่งภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สอดคล้องกับหมวดหมู่การพัฒนา ๙ หมวดหมู่ ได้แก่

หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตร ในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

^๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น

ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูง ในการดำเนิน ธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาค ในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่า จากเศรษฐกิจ หมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ พืชพันธุ์ และใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการ ภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๗ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากร และแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากร และความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนาภายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและ อาหารสุขภาพ และ การแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์และ เศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความ เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกจุดภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและ ยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพ ให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับ ๔ กระบวนยุทธศาสตร์และสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความ เป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตาม หลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
- ๒) การอนุรักษ์ ป่าไม้ทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
- ๓) การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์ม เพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
- ๔) การสร้างนวัตกรรมวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่ม ทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จาก ความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อเอื้อแก่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้เพื่อการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชน และผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่าง ทั่วถึงกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการ เข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจน การเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่ง พลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
- ๒) การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- ๓) การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน

---

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

๕) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตลาด เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์

๖) การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด

๗) การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี

๘) การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดีให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีชในโรงเรือนอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) สาขาการเกษตรและอาหาร

(๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

(๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

(๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

(๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบ อัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

(๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

(๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

(๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒) สาขาสุภาพและการแพทย์

(๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

(๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้ บริการ การแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

(๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบ วิศวกรรม ย้อนกลับ

(๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และ สุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

(๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

(๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์ และสุขภาพ

๓) สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

(๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไก การกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

(๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและ มูลค่าเพิ่ม

(๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรม ให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔) สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

(๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ตามแนวทาง Happy Model

(๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมือง ท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

(๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัล คอนเทนต์ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

(๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และ อีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕) เศรษฐกิจหมุนเวียน

(๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจ หมุนเวียน

(๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และ บริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

(๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ หมุนเวียน อย่างเป็นระบบ

(๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

(๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากกรอบหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
- ๒) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ๓) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
- ๔) การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร โดยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทาง มาตรการ หรือกลไกการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามแผนงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร พิจารณาแผนงาน/โครงการ งบประมาณ และวางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนา BCG Model ด้านการเกษตร

แผนปฏิบัติการด้าน BCG Model ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐) ขับเคลื่อนภายใต้ ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรม ด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ พื้นฟู และการใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เป้าหมายหลัก ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ ๓ สูง คือ ประสิทธิภาพสูง ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งยกระดับผลิตเกษตรสู่มาตรฐานสูงด้วยระบบการผลิตที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผลผลิต โภชนาการ ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม สังคม และ

วัฒนธรรม เพื่อให้การทำการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูงด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความพรีเมียม มีความหลากหลาย และกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร

ตัวชี้วัด ๑) GDP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓ ต่อปี ๒) รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ต่อปี ๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๗ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

แนวทางการพัฒนา มี ๔ แนวทาง ดังนี้

(๑) อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรทางเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- จำนวนตัวอย่างเชื้อพันธุ์พืช ประมง และปศุสัตว์ ที่เก็บรวบรวมใน ธนาคารพันธุกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ ภายในปี ๒๕๗๐

- พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้าน การพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (การปรับปรุง คุณภาพดิน ปัญหาการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมและชะล้างพังทลาย) ไม่น้อยกว่า ๑๐ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

- ลดการเผาในพื้นที่เกษตร จำนวน ๑,๔๗๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

- จำนวนมาตรฐานสินค้าเกษตรยั่งยืนที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และนำไปใช้อย่าง

น้อย ๓ สินค้า

(๒) ส่งเสริมเกษตรสมัยใหม่ การผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมัน) มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ และมูลค่าแมลงเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

- มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔ ต่อปี

- ฟาร์ม/แปลงที่ได้มาตรฐาน GAP/Organic เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

- การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าหรือ ผลิตภัณฑ์ อย่าง

น้อยปีละ ๒ ผลิตภัณฑ์

(๓) พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น อย่างน้อยปีละ ๖๐,๐๐๐ ราย

- การสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรของ กษ. เกี่ยวกับ เศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

(๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกภาครัฐ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ฐานข้อมูล Big Data ด้านการเกษตร และระบบบริหารจัดการ การผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานในแต่ละกลุ่มสินค้าเป้าหมายที่ สนับสนุนการพัฒนา BCG ของจังหวัด ครบ ๗๖ จังหวัดภายในปี ๒๕๗๐

- สัดส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ BCG ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เทียบกับงานวิจัยที่เสร็จแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ เรื่องต่อปี

- จำนวนขอรับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของหน่วย รับรอง (CB) และหน่วยตรวจ (IB) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ภายใน ปี ๒๕๗๐

- สัดส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ BCG ที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เทียบกับงานวิจัยที่เสร็จแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ เรื่องต่อปี
- จำนวนขอข่ายการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของหน่วย รับรอง (CB) และหน่วยตรวจ (IB) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ภายใน ปี ๒๕๗๐
- พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๗๗๘,๐๘๔ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๐

๒.๘ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐” ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ ได้กำหนดในมาตรา ๓๗ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคซึ่งมีระยะเวลาห้าปี ทั้งนี้ ตามนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนด แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติต่อไป ในคราวการประชุม ก.น.บ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่สำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดแผนระดับชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนรายสาขาและนโยบายของรัฐบาล ลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นทิศทางในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการบูรณาการแผนของส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สาระสำคัญของเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับนี้ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคทั้ง ๖ ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน โดยแต่ละภาคจะมีองค์ประกอบของเนื้อหา ๔ ส่วน ได้แก่ (๑) สภาพทั่วไปที่นำเสนอข้อมูลด้านกายภาพทั่วไปของพื้นที่โดยสังเขป (๒) สถานการณ์การพัฒนาภาคด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสะท้อนศักยภาพและปัญหาของภาค (๓) บริบทการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมการพัฒนาของภาค และ (๔) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ที่ระบุถึงทิศทางที่จะพัฒนาตามศักยภาพและโอกาส เป้าหมายที่ต้องการบรรลุในระยะ ๕ ปี ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา รวมทั้งตัวอย่างแผนงานโครงการสำคัญที่สามารถตอบสนองการบรรลุต่อเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

๒.๙ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรกรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

* สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕, ตุลาคม). เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ -

สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๑๐ แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๑ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มี วิสัยทัศน์ “เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ภาคเกษตรเติบโตอย่างยั่งยืน” โดยมีเป้าหมาย ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ทรัพยากรการเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ๒๒ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ แนวทางการพัฒนา คือ เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร และสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง มีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร และบริการมูลค่าสูง ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย และส่งเสริมการท่องเที่ยววิถี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

---

^๑สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์เกษตร สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร และปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร

๒.๑๐ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^{๑๐}
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในช่วงระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวจะเป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กำหนดวิสัยทัศน์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” เป้าหมาย ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วยประเด็นการพัฒนา ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร แนวทางการพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร แนวทางการพัฒนา เกษตรอู่หลักขั้นพื้นฐาน เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ การพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนแนวทางการพัฒนา การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคม

^{๑๐} กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี

ที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่ม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตรแนวทางการพัฒนา การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๑๑ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^{๑๑}

คำแถลงนโยบาย ของคณะรัฐมนตรี นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐบาลชุดนี้มีนโยบายที่จะพิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้ง การดำเนินงานของประชาชนจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมสถาบันศาสนาให้เป็นกลไกในการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อแก้ปัญหา สร้างความพร้อม และวางรากฐานอนาคตให้กับคนไทยทุกคน รัฐบาลมีกรอบนโยบายในการบริหารและพัฒนาประเทศตามกรอบความเร่งด่วน ได้แก่

กรอบระยะสั้น รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นการใช้จ่าย จุดประกาย ให้เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจกลับมาเติบโตอีกครั้ง ประกอบกับการเร่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของประชาชนอย่างเร่งด่วนและรวดเร็ว **กรอบระยะกลางและระยะยาว** รัฐบาลจะเสริมขีดความสามารถให้กับประชาชนผ่านการสร้างรายได้ ลดรายจ่าย สร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับประชาชนทุกคน

สำหรับประชาชนในภาคการเกษตร รัฐบาลจะสร้างรายได้ในภาคการเกษตร โดยใช้หลักการตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยการสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิตภาพของภาคการเกษตรควบคู่ไปด้วยกัน จะมีการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำในแต่ละพื้นที่ใช้การบริหารจัดการแปลงเกษตร ด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) การวิจัย พัฒนาพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิต และเพิ่มมูลค่าผลตอบแทนต่อไร่ให้สูงขึ้น ตลอดจนการหาตลาดให้สินค้าเกษตรได้ขายในราคา ที่เหมาะสม สนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น

นอกจากนี้ รัฐบาลจะฟื้นชีวิตอุตสาหกรรมประมงให้กลับมาเป็นแหล่งรายได้ ที่สำคัญของประชาชนอีกครั้งด้วยการแก้ไขข้อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมอันเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้อยู่กับประเทศอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการภาคการเกษตรที่ครบถ้วนทุกด้าน ตั้งแต่ดินน้ำพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ กลไกราคา แหล่งเงินทุน นวัตกรรม และกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกรผู้ปลูกพืช ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ และกลุ่มประมงมุ่งเป้าหมาย ทำให้รายได้ของเกษตรกรทั้งประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ภายในระยะเวลา ๔ ปี

๒.๑๒ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายและข้อสั่งการสำคัญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖ ย้ำว่าต้องขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลด้านการเกษตรให้เป็นผลสำเร็จ เกษตรกรต้องกินดีอยู่ดี พร้อมแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเกษตรกรในทุกมิติผ่านแผนงานโครงการที่สำคัญ เช่น การบริหารจัดการภาคการเกษตรที่ครบถ้วนตั้งแต่ ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรม กรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร การสร้างรายได้ในภาคการเกษตร ภายใต้หลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” นโยบายและประเด็นข้อสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ

^{๑๑} คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖.

- (๒) ขับเคลื่อนภารกิจ ยกระดับ MR.สินค้าเกษตร
- (๓) วางแผนและติดตามการป้องกันแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- (๔) การบริหารแก้ไขปัญหาการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตรที่ผิดกฎหมาย
- (๕) ขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- (๖) ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร
- (๗) การจัดการทรัพยากรทางการเกษตร ทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green ด้วย BCG /Carbon Credit)
- (๘) สร้างระบบประกันภัย เกษตรกรไทย สุขใจถ้วนหน้า
- (๙) อำนวยความสะดวกด้านการเกษตร ประเด็นบริการทางการเกษตรที่ใช่ เลือกใช้ให้

เหมาะสม

๒) ประเด็นข้อสั่งการ ๘ ประเด็น ได้แก่

- (๑) ยกระดับเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่อยู่ในกำกับของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - (๒) การสร้างอาชีพ สร้างรายได้เกษตรกรที่ได้รับการพักชำระหนี้
  - (๓) งานมหกรรมพืชสวนโลก จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๖๙
  - (๔) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - (๕) การแก้ไขปัญหาการทำประมง
  - (๖) การพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์
  - (๗) การส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ
  - (๘) การลงพื้นที่ตรวจราชการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๑๓ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐^{๑๒}

ภาคเหนือ

ทิศทางการพัฒนาภาค เป็นการพัฒนาด้านแนวคิด “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน” และโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (Bio – Circular – Green Economy : BCG Model) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา ๔ ด้านสำคัญ (๔C) ได้แก่ Creative พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยการสร้างระบบนิเวศ เมือง และพื้นที่สร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถพัฒนาสู่การเป็นสินค้าและบริการสร้างสรรค์ Connect สร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและกับอนุภูมิภาค ทั้งในส่วนของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เมืองสร้างสรรค์ และกลุ่มผู้คนสร้างสรรค์ Clean พัฒนาด้านแนวคิดใหม่ (New Normal) และการพัฒนาบนฐานการเติบโตอย่างยั่งยืนของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดูแลความสะอาดของเมือง และการใช้พลังงานสะอาด โดยคำนึงถึง Care ที่ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในสังคมและพัฒนาศักยภาพแรงงาน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- ๑) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC-Creative LANNA) ในจังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาคและฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ
- ๒) ยกระดับการท่องเที่ยวและบริการที่มีศักยภาพของภาคให้มีคุณภาพ สนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกระจายประโยชน์สู่ชุมชน
  - ๓) พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
  - ๔) เสริมศักยภาพของเมือง พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และระบบโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์สำคัญของภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย

๒) ยกกระตือรือร้นการท่องเที่ยวและบริการที่มีศักยภาพของภาคให้มีคุณภาพ สนับสนุนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกระจายประโยชน์สู่ชุมชน

๓) พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

๔) เสริมศักยภาพของเมือง พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และระบบโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์สำคัญของภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย

๕) พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุ สู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๖) บริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑) พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง ในปี ๒๕๖๓ ภาคเหนือมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓๒.๕๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่างซึ่งเป็นพื้นที่ราบ ๒๑.๘๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรภาคเหนือ หากการผลิต พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง ส่วนพื้นที่เกษตรของภาคเหนือตอนบน ๑๐.๖๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๒.๙ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรภาคเหนือ หากการผลิตพืชผัก และผลไม้ เป็นหลัก

๒) ภาคเหนือมีการขยายพื้นที่ชลประทานต่อเนื่อง ลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง โดยในปี ๒๕๖๓ ภาคเหนือมีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่ ๑๐.๑๓ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑.๑๐ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือร้อยละ ๓๑.๑ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๔ โดยพื้นที่ชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๕.๗ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค

๓) ผลผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรต่ำ เมื่อเทียบกับผลผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตอื่น โดยผลผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรภาคเหนือในปี ๒๕๖๓ เท่ากับ ๓๕,๑๒๖.๐๕ บาทต่อคน ขณะที่ภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ ๒๖๐,๓๓๔.๒๐ บาทต่อคน และภาคบริการเท่ากับ ๑๕๘,๓๓๐.๔๑ บาทต่อคน รวมทั้งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำ โดยในปี ๒๕๖๓ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคเหนือมีมูลค่า ๓๐๑,๐๔๑ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ

๔) กระบวนการผลิตการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า เกษตรกรมีการปรับกระบวนการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ตามพฤติกรรมของผู้บริโภค ที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และมีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต อาทิ การใช้โดรน (Drone) การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ทดแทนแรงงานเกษตรที่สูงวัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่มีการบริหารจัดการการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๔๘,๑๐๖.๙๐ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๘.๔

๒.๑๔ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^{๑๑}

ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่ ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีความแปรผันสูง อาทิ เช่น การระบาดของโรคอุบัติใหม่ สภาวะการณด้านเศรษฐกิจที่ผันผวน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาวะการณด้านสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ อยู่บนพื้นฐานการได้รับประโยชน์ร่วมกันของจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด และดำเนินการภายใต้แนวความคิดการพัฒนาภาคเหนือที่มุ่งไปสู่การเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ที่สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ที่ว่า “ภายในปี ๒๕๗๐ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จะเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน” เพื่อนำไปสู่การ

^{๑๑} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕, ตุลาคม). เป้าหมายและแนวทางพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ -

- ๑) อัตราการขยายตัวของดัชนีทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
- ๒) สัดส่วนคนอายุยืน ๘๐ ปี ขึ้นไปต่อจำนวนประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒
- ๓) พื้นที่สีเขียวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ไม่ลดลงจากปีที่ผ่านมา และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการค้าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพิ่มขึ้น (ปี ๒๕๖๓ มูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๖๕๙,๙๓๐,๓๐๐ บาท)

๒. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพิ่มขึ้น (ปี ๒๕๖๓ มูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๗๐,๘๒๐,๐๐๐ บาท)

๓. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ เพิ่มขึ้น (ปี ๒๕๖๓ มูลค่าการลงทุนในธุรกิจด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๖๐,๕๑๐,๐๐๐ บาท)

แผนงาน

แผนงานที่ ๑ พัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษล้านนาตะวันออก

๑. โครงการส่งเสริมการค้าและการค้าชายแดนมุ่งสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
๒. โครงการพัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษล้านนาตะวันออก
๓. โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

แผนงานที่ ๒ ส่งเสริมภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้มีมูลค่าสูง

๑. โครงการส่งเสริมภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้มีมูลค่าสูง

แผนงานที่ ๓ เพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวทั้งระบบอย่างยั่งยืน

๑. โครงการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวทั้งระบบอย่างยั่งยืน
๒. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ๕ เชียงน้อย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพวิถีใหม่สู่ความยั่งยืน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น (ฐานปี ๒๕๖๓ เกษตรกรที่ได้รับมาตรฐาน GAP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๒๐,๗๐๔ ราย /แปลง)
๒. จำนวนผู้ปลูกสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น (ฐานปี ๒๕๖๓ ผู้ปลูกสมุนไพรที่ได้รับมาตรฐาน GAP ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๑๖๒ ราย)
๓. จำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มขึ้น (ฐานปี ๒๕๖๓ สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๗๖ ราย)

แผนงาน

แผนงานที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ “New normal” สู่ “High Sustainable”

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ “New normal” สู่ “High Sustainable”

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาขีดความสามารถในการรับมือสาธารณสุข

เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พื้นที่ การเฝ้าระวังและเตือนภัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฐานปี ๒๕๖๓ จำนวน เครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ พื้นที่ การเฝ้าระวัง และเตือนภัยของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๔๘๑ เครือข่าย)

๒. จำนวนจุดความร้อน (hot spot) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ ลดลงจาก ปีฐาน (ฐานปี ๒๕๖๓ จุดความร้อน (hot spot) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จำนวน ๖,๐๔๔ จุด)

แผนงาน

แผนงานที่ ๑ การอนุรักษ์ พื้นที่ และสร้างความอุดมสมบูรณ์แก่ป่าต้นน้ำ ๓

๑. โครงการการอนุรักษ์ พื้นที่ และสร้างความอุดมสมบูรณ์แก่ป่าต้นน้ำ

แผนงานที่ ๒ การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการสาธารณภัยรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๑. โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการสาธารณภัยรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

แผนงานที่ ๓ การพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขและป้องกันปัญหา

หมอกควันไฟป่า

๑. โครงการการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขและป้องกันปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

๒.๑๕ แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘^{๑๔}

ตามที่ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) นำน ได้เห็นชอบเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดน่าน เพื่อ "พลิกโฉมการพัฒนาเดินทางสร้างเมืองน่านให้เป็นเมืองแห่งความสุขประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมร่มเย็นเศรษฐกิจได้รับการต่อยอดและสร้างมูลค่าอย่างสร้างสรรค์ และเติบโตอย่างยั่งยืนกับสิ่งแวดล้อม" จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ในห้วงที่ผ่านมา พบว่า จังหวัดน่านต้องเผชิญความไม่แน่นอนในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แม้ว่าจังหวัดน่าน จะสามารถควบคุมได้เป็นอย่างดีแล้ว แต่ยังคงส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิต และการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน รวมทั้ง ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในจังหวัดน่านยังเป็นประเด็นที่ท้าทาย อันเนื่องมาจาก น่านยังคงมีสัดส่วนความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูง รวมทั้ง มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงของภาคเหนือและของประเทศ นอกจากนี้ จังหวัดน่านยังคงต้องเผชิญความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ เช่น ภาวะฝนทิ้งช่วง อุทกภัย ดินสไลด์หมอกควันไฟป่า ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้ง ภาคการเกษตรในจังหวัดน่าน ยังเน้นเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมและมีการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืชค่อนข้างสูงจาก ปัญหาและอุปสรรคข้างต้น จังหวัดน่าน จึงยังคงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑) ประเด็นสุขภาพดี : สร้างโอกาสและสังคมที่ร่มเย็น : เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยให้มีสุขภาพที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีและ สังคมที่ร่มเย็น รวมทั้ง สร้างโอกาสการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัดน่าน ๒) ประเด็นสุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง : เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขัน ทั้งในเชิงโครงสร้างภาคการผลิต ภาคการเกษตรอุตสาหกรรม และบริการด้วยองค์ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าสูงด้วย BCG Model ๓) ประเด็นสุขเติบโตอย่างยั่งยืนกับสิ่งแวดล้อม : เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างความสมดุลในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนา

กับสิ่งแวดล้อม : เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างความสมดุลในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนา

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดน่าน คือ เมืองแห่งความสุขและสร้างสรรค์ โดยสร้างโอกาสและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยให้มีสุขภาพที่ดี มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และสังคมที่ร่มเย็น ส่งเสริมและพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานเพื่อการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมถึงเพิ่ม ศักยภาพและส่งเสริม กิจกรรมการค้าการลงทุน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความ อุดมสมบูรณ์ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

(๑) คนน่านทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรมเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ต่อปี

(๒) อายุค่าเฉลี่ย ๗๗ ปี

(๓) ตชว. ๓ ร้อยละพื้นที่ที่ได้รับการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ การอยู่อาศัยและทำกิน ตาม มติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๔๐ (ร้อยละสะสม)

(๔) ร้อยละของประชากรที่อยู่ภายใต้เส้นยากจน ลดลงร้อยละ ๑๐

(๕) กลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการช่วยเหลือ

(๖) จำนวนท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพิ่มขึ้น รวมเป็น ๑๙ แห่ง

(๗) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๒ (ร้อยละต่อปี)

(๘) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ภาคเกษตรกรรม เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๐.๕ ต่อปี

(๙) อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

(๙.๑) สินค้า GAP ขยายตัว ร้อยละ ๕

(๙.๒) สินค้าเกษตรอินทรีย์ขยายตัว ร้อยละ ๕

(๑๐) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว รวมถึงเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมกิจกรรมการค้าการลงทุน ได้รับการพัฒนา

(๑๐.๑) สายทางได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ สายทาง/ปี

(๑๐.๒) แหล่งน้ำ/ระบบบริหารจัดการน้ำได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง/ปี

(๑๑) ร้อยละของพื้นที่สีเขียวทุกประเภทไม่ลดลง

(๑๒) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จำนวนวันที่ค ่า PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน ลดลงร้อยละ ๒๐ (เปรียบเทียบข้อมูล ๕ ปีย้อนหลัง)

(๑๓) การจัดการขยะทุกประเภท ถูกจัดการอย่างถูกต้องตามแต่ละประเภท รวมถึงการ หมุนเวียนกลับไปสร้างคุณค่าด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

* สำนักงานจังหวัดน่าน กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (๒๕๖๗, กันยายน). แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ.

(๙) อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ) - สินค้า GAP ขยายตัวร้อยละ ๕ - สินค้าเกษตรอินทรีย์ขยายตัว ร้อยละ ๕ (ค่าฐาน : ปี ๒๕๖๔ ขยายตัวร้อยละ ๓)

(๑๐) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมถึงเพิ่มศักยภาพและส่งเสริมกิจกรรมการค้าการลงทุน ได้รับการพัฒนา - สายทางได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๕ สายทาง/ปี - แหล่งน้ำ/ระบบบริหารจัดการน้ำได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๕ แห่ง/ปี (ค่าฐาน : ปี ๒๕๖๖ จังหวัดน่านได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทางถนน จำนวน ๑๔ สายทาง)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๑๑) ร้อยละของพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ไม่ลดลง (ค่าฐาน : จะเริ่มดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลในปีงบประมาณ ๒๕๖๘)

(๑๒) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จำนวนวันที่ค่า PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน ลดลง ร้อยละ ๒๐ (เปรียบเทียบข้อมูล ๕ ปีย้อนหลัง) (ค่าฐาน : การวัดคุณภาพอากาศจะใช้ ตัวชี้วัด Air Quality Index (AQI) โดยอ้างอิงมาตรฐานจากกรมควบคุมมลพิษ ปี ๒๕๖๔ ภาคเหนือ - พื้นที่วิกฤต : มีค่าเฉลี่ยรายปีของฝุ่น PM ๒.๕ ที่ ๒๕ มคก./ลบ.ม. - พื้นที่ทั่วไป : มีค่าเฉลี่ยรายปีของฝุ่น PM ๒.๕ ที่ ๒๒ มคก./ลบ.ม.)

(๑๓) การจัดการขยะทุกประเภท ถูกจัดการอย่างถูกต้องตามแต่ละประเภท รวมถึงการหมุนเวียนกลับไปสร้างคุณค่าด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ (ค่าฐาน ปี ๒๕๖๕ : จากระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรมควบคุมมลพิษ จังหวัดน่านมีสถานที่กำจัดขยะ ๑๖๔ แห่ง กำจัดถูกต้อง ๓ แห่ง กำจัดไม่ถูกต้อง ๑๖๑ แห่ง)

(๔) แนวทางการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สุขภาพดีสร้างโอกาสและสังคมที่ร่มเย็น

แผนงานที่ ๑ : พัฒนาคนทุกช่วงวัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๑) การสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุ คนพิการ หรือกลุ่มเปราะบาง ทางสังคม โดยการพัฒนาาระบบและกลไกการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มให้ตรงจุด เช่น พัฒนา ระบบการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้ได้รับสิทธิ ความช่วยเหลืออย่างครอบคลุมทั่วถึง สร้างกลไกผลักดันให้แรงงาน เข้าสู่ระบบประกันสังคมมากขึ้น

๒) เตรียมความพร้อมให้คนน่านทุกช่วงวัยเป็นคนที่มีความรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผลักดันให้ เกิดกลไกเชิงสถาบันที่บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการปฏิรูประบบการผลิตกำลังคน ทั้งการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานให้เชื่อมโยงกัน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล/ภาษาต่างประเทศ ในกระบวนการการเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะอาชีพ รวมทั้งจัดหลักสูตรอาชีพศึกษาระบบวิภาคีและระบบ อื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะแรงงานคนน่านที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙

แผนงานที่ ๒ : พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่ทั่วถึง ทันสมัย และครบวงจรเพื่อให้คนน่าน มีสุขภาวะที่ดี

๑) การพัฒนาระบบการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือ โรคอุบัติใหม่

๒) สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะในการจัดการดูแลสุขภาพตนเอง การป้องกันและดูแลรักษา โรคไม่ติดต่อสำหรับคนน่าน

๓) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อช่วยขยายการบริการด้านสุขภาพให้เข้าถึงคนน่านที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

แผนงานที่ ๓ : สร้างสังคมแห่งโอกาส สงบสุขและร่มเย็น

๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนและทุกภาคส่วนในจังหวัดน่าน เพื่อร่วมกันบริหาร จัดการปัญหาที่เป็นความเสี่ยงในพื้นที่จังหวัดน่าน เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม โดยใช้กลไกเฝ้าระวังตนเองในพื้นที่ และสร้างตระหนักรู้

๒) การพัฒนาบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์ รวมทั้งบุคลากรในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเฝ้าระวังภัยด้านดิจิทัล เช่น Fake News อาชญากรรมทางเทคโนโลยีในพื้นที่จังหวัดน่าน

๓) พัฒนาระบบเทคโนโลยีด้านดิจิทัลเพื่อป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดน่าน

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาตามประเด็นพัฒนาที่ ๑ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในด้านสังคม ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ ยุติความยากจน ทุกรูปแบบในทุกที่ (No Poverty) เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และเกษตรกรรมที่ยั่งยืน (No Hunger) เป้าหมายที่ ๓ มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย (Good health) เป้าหมายที่ ๔ มีการศึกษาที่มีคุณภาพ และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Quality Education) เป้าหมายที่ ๕ ความเสมอภาคระหว่างเพศและให้อำนาจของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน (Gender Equality) เป้าหมายที่ ๗ ทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ สะอาดได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน (Clean Energy) เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมือง การตั้งถิ่นฐานครอบคลุมปลอดภัย มีภูมิทัศน์และยั่งยืน (Sustainable Cities And Communities) และเป้าหมายที่ ๑๖ สังคมสงบสุข เข้าถึงความยุติธรรม สร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม (Peace And Justice) ตอบสนองต่อวาระการพัฒนาในมิติการพัฒนาคน (People) และสันติภาพและความยุติธรรม (Peace)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง

แผนงานที่ ๑ : เพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการค้า การลงทุน และยกระดับผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาชุมชนด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ และจุดผ่านแดนถาวร เพื่อสร้างความเชื่อมโยง ด้านการค้าและการลงทุนในจังหวัดน่าน

๒) ส่งเสริมและยกระดับผู้ประกอบการเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลโดยนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ลดต้นทุนในการผลิต

๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๔) ส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัดน่าน

๕) พัฒนาผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการส่งออกและการค้าชายแดน

แผนงานที่ ๒ : พัฒนาและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง

๑) ปรับโครงสร้างภาคการเกษตร โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตและ การบริหารจัดการเพื่อปรับเปลี่ยนสู่เกษตรมูลค่าสูง

๒) ขยายพื้นที่แหล่งน้ำและปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าด้านการเกษตร

๓) พัฒนาเกษตรมูลค่าสูง เกษตรปลอดภัย เกษตรยั่งยืน และเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
ตามแนวทาง BCG Model

๔) พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม

๕) พัฒนาศูนย์เรียนรู้เกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืนสู่ชุมชน

๖) พัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตรในจังหวัดน่าน

๗) สร้างผู้ประกอบการเกษตร (Smart Farmer) ในจังหวัดน่าน

แผนงานที่ ๓ : พัฒนาและส่งเสริมท่องเที่ยวคุณภาพสูง

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

๒) เพิ่มความหลากหลายให้กับการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน เช่น พัฒนาการท่องเที่ยว

เชิงสุขภาพ

๓) ต่อยอดและเพิ่มขีดความสามารถด้านท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๔) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

๕) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัดน่าน

๖) พัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดน่านภายหลังสถานการณ์โควิด-๑๙ ตามแนวทาง Happy

Model (กินดี อยู่ดี ออกกำลังกายดี แบ่งปันสิ่งดี ๆ)

๗) พัฒนาแรงงาน ผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวตามหลัก

มาตรฐานสากล

๘) พัฒนาผู้ประกอบการด้านโรงแรม และที่พักตามมาตรฐานความปลอดภัย

ด้านสุขอนามัย สำหรับกิจการด้านการท่องเที่ยว (SHA,SHA Plus, SHA Extra Plus (SHA++))

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่ ๒ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๘ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Good Jobs And Economic Growth) เป้าหมายที่ ๙ ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ครอบคลุมและยั่งยืน (Innovation And Infrastructure) เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่าง ประเทศ (Reduced Inequalities) เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption) และเป้าหมายที่ ๑๗ เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกและหุ้นส่วนความร่วมมือ ระดับโลก (Partnerships For The Goals) เพื่อให้ตอบสนองต่อวาระการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) และมิติหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๑ : ดูแล รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

๑) นำหลักกสิกรรมธรรมชาติ (ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง) ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ในจังหวัดน่าน

๒) สร้างจิตสำนึก/สร้างเครือข่าย/สร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อหยุดยั้งการทำลายทรัพยากร

ป่าไม้ ในที่ดินป่าไม้ของจังหวัดน่านทุกรูปแบบ

๓) เพิ่มและพัฒนาป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในชุมชนและเขตเมือง

ในจังหวัดน่าน

๔) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ในจังหวัดน่านทั้งระบบ

๕) จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดิน

ป่าไม้ ของรัฐทุกประเภทในพื้นที่จังหวัดน่าน อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

แผนงานที่ ๒ : บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ๑) พัฒนาระบบแผนที่การจำแนกเขตป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดน่านให้ชัดเจน
- ๒) สร้างจิตสำนึก/สร้างเครือข่าย/สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนและชุมชนในพื้นที่จังหวัดน่าน ที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินตามนโยบาย คทช.
- ๓) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ คทช. สร้างการจ้างงาน พัฒนาอาชีพให้คนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน
- ๔) เลือกพื้นที่นำร่องในเขตพื้นที่ คทช. เพื่อดำเนินการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับประชาชนในพื้นที่ คทช.
- ๕) พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในชุมชนที่เหมาะสมตามหลักภูมิสังคม ตามแนวพระราชดำริเพื่อบริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า อย่างบูรณาการ

แผนงานที่ ๓ : บรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๑) ผลักดันให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกันเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกัน และแก้ไขภัยพิบัติในเชิง โครงสร้างพื้นฐาน

๒) ปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบในจังหวัดน่าน โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศระยะยาว โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การคาดการณ์สภาพภูมิอากาศ และระบบเตือนภัยล่วงหน้า ที่รวดเร็ว

๓) บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดน่าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหมอกควัน ไฟป่า การใช้สารเคมีในภาคการเกษตร การจัดการขยะ มูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๖ การจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (Clean Water And Sanitation) เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น (Protect The Planet) และเป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้องระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพ เป็นทะเลทราย ภัยคุกคามของที่ดินและพื้นสภาพและหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Life On Land) ตอบสนองต่อวาระการพัฒนาในสิ่งแวดล้อม (Planet)

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดน่าน

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดน่านตั้งอยู่ติดกับชายแดนทางด้านทิศตะวันออกของภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ติดกับชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเดินทางโดยรถยนต์ตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ ประมาณ ๖๖๘ กิโลเมตร มีพิกัดบริเวณใจเมือง หรือจุดตั้งเสาหลักเมือง ณ เส้นรุ้งที่ ๑๘ องศา ๔๖ ลิปดา ๒๙.๓๗ พิลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ ๑๐๐ องศา ๔๖ ลิปดา ๙.๒๖ พิลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ ๑๒,๑๖๓.๐๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๕๘๑,๐๓๕.๐๒ ไร่ (สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้, ๒๕๖๕)

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ประกอบด้วย อำเภอท่าวังผา อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอบ่อเกลือ โดยอำเภอท่าวังผามีพื้นที่ติดกับอำเภอบง จังหวัดพะเยา และอำเภอบ่อเกลือมีพื้นที่ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงฮ่อน-หงสา สาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

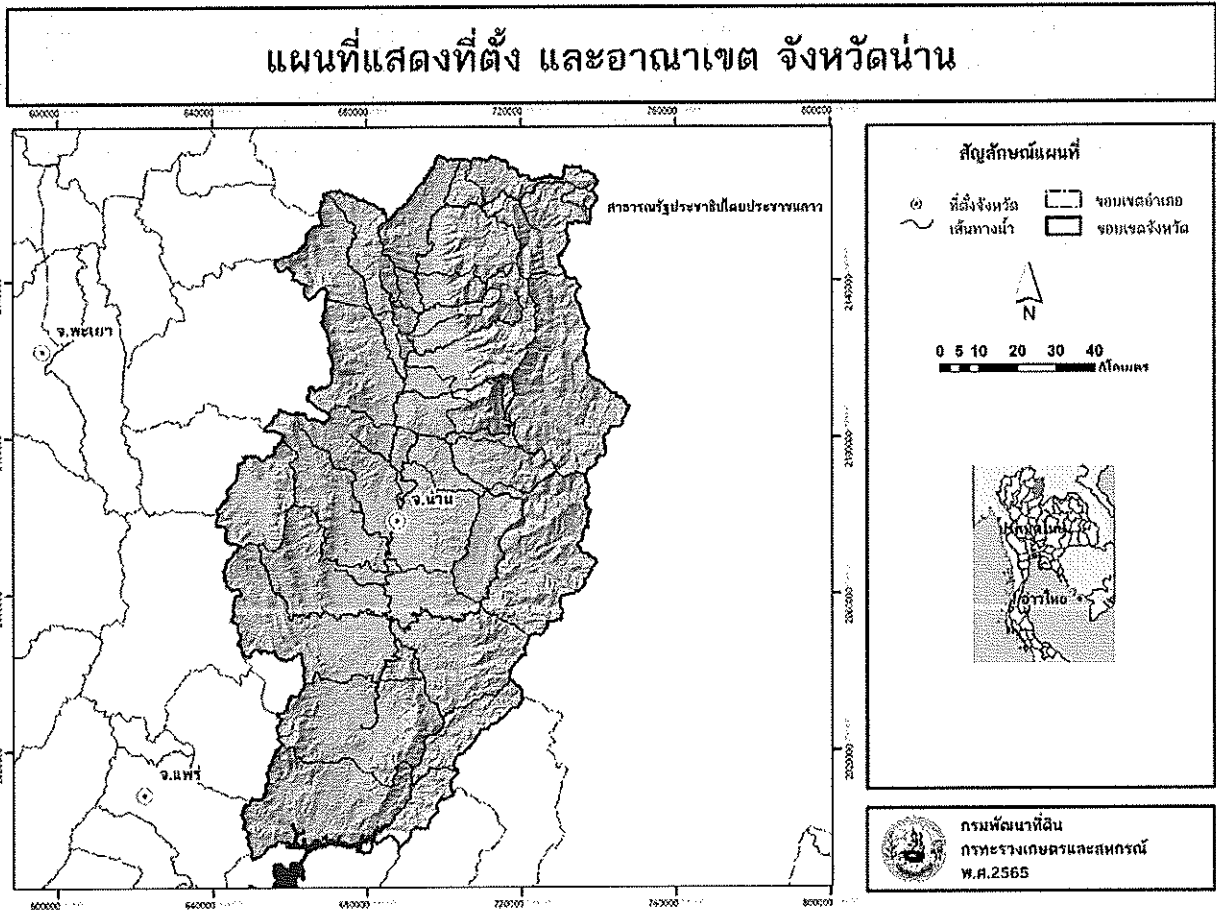
ทิศตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอภูเพียง อำเภอสันติสุข และอำเภอแม่จริม โดยอำเภอแม่จริม มีพื้นที่ติดต่อกับแขวงไชยบุรี สปป.ลาว

ทิศใต้ ประกอบด้วย อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอนาหมื่น โดยมีพื้นที่เขตติดต่อ ดังนี้

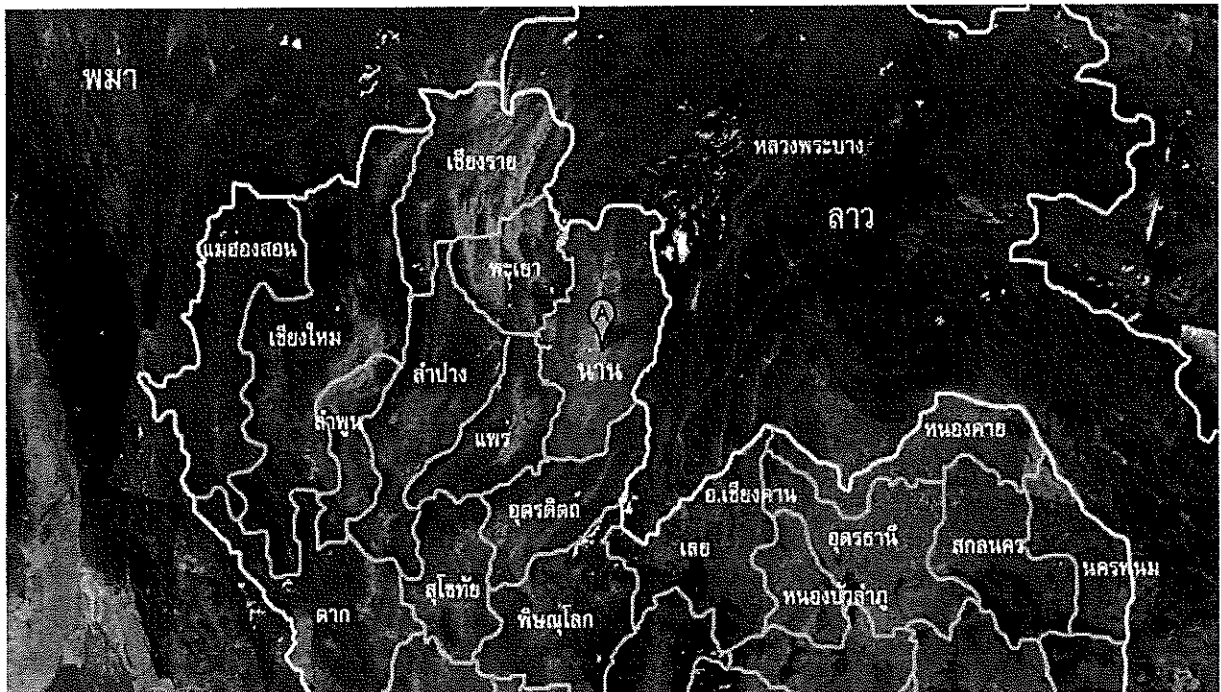
- อำเภอเวียงสา ติดต่อกับ สปป.ลาว และอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่
- อำเภอนาน้อย พื้นที่เขตตำบลศรีชะเกษ ตำบลเชียงของ และตำบลสถาน ติดต่อกับ สปป.ลาว และอำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี ตำบลน้ำตก ตำบลบัวใหญ่ และตำบลสันทะ ติดต่อกับอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่
- อำเภอนาหมื่นติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี (อำเภอท่าปลาและอำเภอน้ำปาด) และจังหวัดแพร่ (อำเภอเมืองแพร่และอำเภอร่องขวาง)

ทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอบ้านหลวง และอำเภอสองแคว โดยอำเภอบ้านหลวงมีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอเชียงม่วนของจังหวัดพะเยา และอำเภอสองแคว มีพื้นที่ติดกับอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ทิศเหนือและตะวันออกของจังหวัดน่าน มีอาณาเขตติดต่อกับสปป.ลาว เป็นระยะทางยาวประมาณ ๒๒๗ กม.

ภาพแสดงที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อของจังหวัดน่าน

ที่มา : สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๖ (อพท.๖). ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดน่าน. ๐๗ มีนาคม ๒๕๕๖
จาก <http://www3.dasta.or.th/dastaarea6/images/content/nanmap2.jpg>

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน)

จังหวัดน่านมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขาสลับซับซ้อนกันถึงร้อยละ ๘๗.๒ ของพื้นที่ทั้งหมด มียอดดอยภูคาเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัดน่าน โดยมีความสูง ๑,๘๘๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๓๑) แต่ปัจจุบันยอดดอยภูคามีความสูง ๑,๘๑๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (กรมแผนที่ทหาร, ๒๕๔๒) (สำนักอุทยานแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติดอยภูคา, สืบค้นเมื่อ ๕ กันยายน ๒๕๖๖ จาก <https://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=๙๓๗>) โดยมีพื้นที่ราบพื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด และตามลุ่มน้ำต่าง ๆ เพียงร้อยละ ๑๒.๘ ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่ป่าตามกฎหมายของจังหวัดน่านรวม ๕,๙๖๕,๓๓๗.๖๘ ไร่ คิดเป็น ๗๙% ของพื้นที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓,๒๒๐,๐๐๐ ไร่ คิดเป็น ๔๓% ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๒,๗๔๕,๓๓๗.๖๘ ไร่ คิดเป็น ๓๖% ของพื้นที่จังหวัด สำหรับข้อมูลพื้นที่ป่าที่ราษฎรอยู่อาศัยและทำกิน รวม ๑,๓๒๙,๙๐๕.๘๐ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑,๑๒๑,๐๒๔ ไร่ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน ๒๐๘,๘๘๑.๘๐ ไร่ (แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน) แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือแม่น้ำน่าน ซึ่งมีต้นกำเนิดทางตอนเหนือของจังหวัด แล้วไหลลงไปยังเขื่อนสิริกิติ์ในจังหวัดอุตรดิตถ์ และบรรจบกับแม่น้ำปิงที่จังหวัดนครสวรรค์เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสาขาต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำสา ลำน้ำว้า ลำน้ำสมุน ลำน้ำปัว ลำน้ำยาว ลำน้ำย่าง ลำน้ำแหง เป็นต้น มีพื้นที่กว้างใหญ่ พื้นที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน ทั้งยังมีประชากรหลายชาติพันธุ์ นับว่าเป็นดินแดนของความหลากหลายอีกแห่งหนึ่งของประเทศ

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน)

๔.๑) ดินในพื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ราบลุ่มหรือพื้นที่น้ำขังส่วนใหญ่พบบริเวณพื้นที่ราบตะกอนน้ำพาและตะกัปลำน้ำ บางส่วนพบบริเวณพื้นที่ราบในหุบเขา ช่วงฤดูฝนมีน้ำแช่ขังและหรือมีระดับน้ำใต้ดินอยู่ใกล้ผิวดินเป็นเวลานานการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลวมาก ดินมีสีเทาหรือสีเทาอ่อน จุดประสีตลอดหน้าตัดดิน ซึ่งบ่งบอกถึงมีน้ำแช่ขังในหน้าตัดดิน ปฏิกริยาดินส่วนใหญ่เป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง ประกอบด้วย ๔ ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินพาน (Ph) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินแม่สาย (Ms) และชุดดินดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลว (AC-pd) จำแนกตามกลุ่มเนื้อดินอย่างกว้าง ๆ ได้ ๓ กลุ่ม ดังนี้ (สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๔๘ก; ๒๕๔๘ข; ๒๕๔๘ค; สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๕๒ก)

๑. กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง

หรือดินเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง บางบริเวณอาจได้รับอิทธิพลของหินปูนหรือหินอัคนี ทำให้มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวจัด ได้แก่ ชุดดินพาน (Ph) ชุดดินน่าน (Na)

๒. กลุ่มดินร่วนปนทรายแป้งกลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินร่วน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วนปนทรายแป้ง ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินแม่สาย (Ms)

๓. กลุ่มดินร่วนมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนได้แก่ชุดดินดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลว (AC-pd)

๔.๒) ดินบริเวณพื้นที่ตอนที่อยู่เขตดินแห้ง ดินมีช่วงแห้งนานในรอบปีและแห้งติดต่อกันมากกว่า ๔๕ วัน หรือแห้งรวมกันมากกว่า ๙๐ วันในรอบปี การเพาะปลูกพืชจะทำได้เฉพาะในช่วงฤดูฝน หลังจากช่วงนี้จะต้องมีแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดน้ำ มีทำการเกษตรกรรมบริเวณพื้นที่สันดินริมน้ำเนินตะกอนรูปพัด ตะกัปลำน้ำระดับกลางถึงสูง สภาพพื้นที่มีตั้งแต่ราบเรียบ ลูกคลื่น เนินเขาถึงพื้นที่สูงชัน

บริเวณพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลของหินและโครงสร้างทางธรณีวิทยา ที่มีกระบวนการกร่อนและการปรับระดับของพื้นที่ทั้งหินตะกอน หินแกรนิต หินบะซอลต์ และภูมิประเทศศาสตร์ มีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร พื้นที่ราบมีการระบายน้ำของดินดีปานกลางหรือดี พื้นที่ตอนถึงพื้นที่สูงชัน มีการระบายน้ำดีหรือดีมากเกินไป มีสีดำนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดง และอาจพบจุดประสีเล็กน้อย ค่าปฏิกริยาดินมีตั้งแต่เป็นกรดจัดจนถึงเป็นด่างปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำถึงสูง ซึ่งขึ้นอยู่กับกระบวนการทางดินและชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดิน ประกอบด้วย ๑๖ ชุดดิน ได้แก่ชุดดินบ้านจ้อย (Bg), ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินวังไทร (Wi) ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินตะกอนลํานํ้าเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC-wd) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินแมริม (Mr) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินลี (Li) และชุดดินท่าลี่ (TL) จำแนกตามกลุ่มเนื้อดินอย่างกว้าง ๆ ได้ ๔ กลุ่ม ดังนี้ (สำนักรวบรวมดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๔๘ก; ๒๕๔๘ข; ๒๕๔๘ค; สำนักรวบรวมดินและวางแผนการใช้ที่ดิน, ๒๕๕๒ก)

๑. กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินบ้านจ้อย (Bg) ชุดดินเชียงของ (Cg) ชุดดินแม่แตง (Mt) และชุดดินวังไทร (Wi)

๒. กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินร่วน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนทรายแป้ง ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ได้แก่ ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินตะกอนลํานํ้าเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC-wd)

๓. กลุ่มเนื้อดินที่เป็นดินตื้น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียว ส่วนดินล่างเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวปนกับกรวดหรือลูกรัง ปริมาณเท่ากับหรือมากกว่าดินลึกปานกลางถึงเศษหินเขตดินแห้ง ได้แก่ ชุดดินวังสะพุง (Ws) ร้อยละ ๓๕ โดยปริมาตรหรือพบชั้นหินพื้นหรือชั้นมาร์ล ภายในความลึก ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน (Ch) ชุดดินแมริม (Mr) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินลี (Li) และชุดดินท่าลี่ (TL)

๔.๓) ดินบริเวณพื้นที่ภูเขาสูง มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ได้แก่ ชุดดินที่ SC ไม่จำแนกดิน

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาน่าน)

๑) ฤดูกาลของจังหวัดน่าน แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดูกาล ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปีและอาจมีพายุฝนฟ้าคะนองลมกระโชกแรงและลูกเห็บตกได้

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม

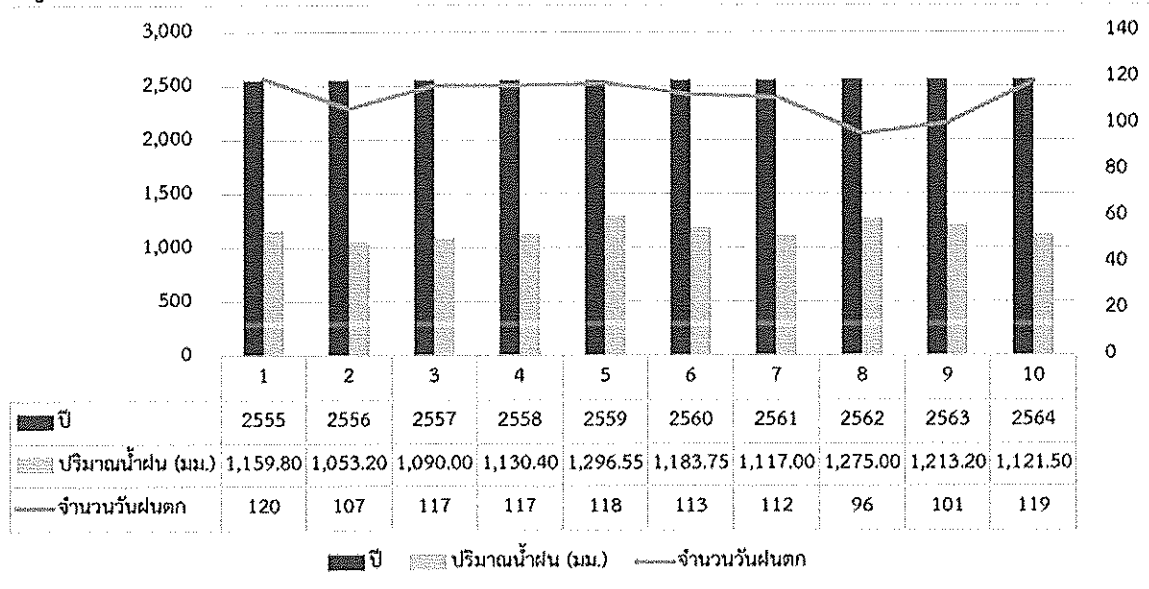
ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนธันวาคมและมกราคม

๒) ปริมาณน้ำฝน

จังหวัดน่านมีปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีประมาณ ๑,๔๖๒.๒ มิลลิเมตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดน่าน บริเวณอำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอเวียงสา อำเภอเชียงกลาง อำเภอแม่จริม อำเภอบ้านหลวง และอำเภอท่าวังผา มีปริมาณฝนเฉลี่ยอยู่ในช่วง ๑,๐๐๐ - ๑,๓๐๐ มิลลิเมตร พื้นที่บริเวณอำเภอ

บ่อเกลือและบริเวณตอยภูคา มีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด ๒,๔๐๐ มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอทุ่งช้างและอำเภอ
สองแควมีปริมาณฝน ๑,๗๐๐-๑,๘๐๐ มิลลิเมตร สำหรับบริเวณอำเภอเมืองน่าน มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย
ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีประมาณ ๑,๒๖๓.๒ มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ ๑๒๐ วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด
คือเดือนสิงหาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย ๒๕๑.๕ มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ ๒๓ วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุด
ใน ๑ วัน วัดได้ ๒๕๙.๐ มิลลิเมตร ที่อำเภอทุ่งช้าง เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

แผนภูมิ แสดงปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตก พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาน่าน มิถุนายน ๒๕๖๕

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

จังหวัดน่านตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
สลับซับซ้อน ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี ๒๖.๓ องศาเซลเซียส อุณหภูมิ
สูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๓ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น
โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณเทือกเขาและยอดดอย อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๘ องศาเซลเซียส

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิ (°C)				ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๕	๙.๑๐	๑๘.๙๐	๓๙.๘๐	๓๖.๒๘	๕๒.๙๒	๙๓.๐๘	๗๖.๕๐
๒๕๕๖	๘.๕๐	๑๖.๒๒	๔๑.๔๐	๓๖.๕๗	๕๑.๗๕	๙๓.๐๐	๗๕.๕๘
๒๕๕๗	๗.๒๐	๑๘.๐๐	๔๐.๔๐	๓๖.๗๐	๕๑.๑๗	๙๓.๖๗	๗๕.๘๓
๒๕๕๘	๑๐.๙๐	๑๘.๗๓	๔๐.๐๐	๓๗.๑๕	๕๒.๐๘	๙๓.๕๐	๗๗.๑๗
๒๕๕๙	๘.๓๐	๑๘.๔๓	๔๓.๓๐	๓๗.๐๓	๕๓.๐๘	๙๓.๙๒	๗๗.๘๓
๒๕๖๐	๗.๑๐	๑๘.๓๗	๔๐.๓๐	๓๖.๗๐	๕๓.๕๐	๙๔.๕๘	๗๗.๓๓
๒๕๖๑	๑๓.๐๐	๒๑.๗๖	๓๘.๒๐	๓๖.๒๐	๕๔.๕๘	๙๔.๕๘	๗๗.๖๗
๒๕๖๒	๗.๖๐	๑๘.๒๓	๔๒.๕๐	๓๗.๕๖	๔๗.๑๗	๙๑.๘๓	๗๒.๕๘
๒๕๖๓	๑๐.๐	๒๑.๗๕	๔๒.๐๕	๓๔.๔๐	๔๘.๐๐	๙๖.๐๐	๗๓.๐๐
๒๕๖๔	๙.๗	๒๑.๖๓	๔๐.๖	๓๓.๖๓	๕๒.๗๕	๙๔.๕๐	๗๕.๖๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาน่าน มิถุนายน ๒๕๖๕

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑) แม่น้ำ

จังหวัดน่านมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาและเทือกเขา จึงเป็นแหล่งกำเนิดของลำน้ำต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย โดยมีแม่น้ำน่านเป็นลำน้ำสายหลักของพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งมีต้นกำเนิดจากลำน้ำหลายสายทางตอนเหนือของจังหวัดน่านในเขตอำเภอบ่อเกลือ ถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และไหลลงสู่ด้านใต้ผ่านพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง เชียงกลาง ท่าวังผา และอำเภอเมืองน่าน ลงสู่พื้นที่อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และถึงอำเภอนาหมื่นเข้าสู่พื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ลำน้ำสายสำคัญต่าง ๆ ที่มีแหล่งกำเนิดในจังหวัดน่าน ได้แก่

๑. แม่น้ำน่าน ประกอบด้วยลุ่มน้ำหลายสาย ต้นกำเนิดจากดอยภูแว เทือกเขาหลวงพระบางซึ่งเป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบริเวณอำเภอบ่อเกลือ แล้วไหลผ่านอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จากนั้นไหลวกกลับมาทางตอนใต้ ผ่านอำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอนาหมื่น แล้วไหล เข้าสู่เขตจังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดพิจิตร ไปบรรจบรวมกับแม่น้ำปิงที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ แม่น้ำน่านมีความยาวตามลำน้ำประมาณ ๗๗๐ กิโลเมตร

๒. แม่น้ำสา ต้นกำเนิดเกิดจากเทือกเขาด้านตะวันตกของอำเภอเวียงสา มีแม่น้ำแม่ชะนิงไหลมาบรรจบทางตอนเหนือแล้วไหลลงสู่ลำน้ำน่านที่ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา

๓. แม่น้ำว้า ต้นกำเนิดจากเทือกเขาจอมด้านตะวันออกของอำเภอปัว ไหลผ่านอำเภอ

แม่จริม ไปบรรจบกับแม่น้ำน่านที่ตำบลขี้ อำเภอเวียงสา

๔. แม่น้ำสมุน ต้นกำเนิดจากเทือกเขาผาจี ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองน่าน ไหลผ่านตำบลถ้ำมดตอง ตำบลไชยสถาน ลงสู่แม่น้ำน่านที่ตำบลตุ้ อำเภเมืองน่าน

๕. แม่น้ำแหง ต้นกำเนิดจากเทือกเขาแม่ช้าง ด้านตะวันตกของอำเภอนาน้อย ไหลผ่านที่ราบลุ่ม อำเภอนาน้อย แล้วไหลย้อนขึ้นไปทางทิศเหนือ ลงสู่แม่น้ำน่านที่ตำบลสำน อำเภอเวียงสา

๖. แม่น้ำปัว ต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านตะวันออกของอำเภอปัว แล้วไหลลงสู่แม่น้ำน่านด้านตะวันตกที่บ้านสบปัวอำเภอปัว

๗. แม่น้ำยาวฝั่งตะวันตก ต้นกำเนิดจากเทือกเขาด้านตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเชียงกลางแล้วไหลมาบรรจบกับแม่น้ำน่านที่บ้านสบยาว อำเภอท่าวังผา

๘. แม่น้ำยาวฝั่งตะวันออก ต้นกำเนิดจากเทือกเขาบริเวณอำเภอบ่อเกลือ ไหลผ่านอำเภอปัว อำเภอท่าวังผา และไหลลงมาบรรจบแม่น้ำน่านที่บ้านน้ำยาว อำเภอภูเพียง

๙. แม่น้ำกอน ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาต่าง ๆ ในท้องที่อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้างไหลไปบรรจบแม่น้ำน่านที่ ตำบลเชียงกลาง อำเภอเชียงกลาง

๑๐. แม่น้ำสวด ไหลผ่านแอ่งที่ราบตอนกลางจากทิศใต้ไหลไปสู่ ด้านเหนือของตำบลทางน้ำสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยสีพัน ห้วยช้างน้อย และห้วยเชียงราย

๑๑. แม่น้ำพีหรือห้วยพีไหลผ่านแอ่งที่ราบตอนกลางจากทิศเหนือสู่ด้านใต้ของตำบลทางน้ำสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยติ่ม ห้วยพริก และห้วยตุ่น

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

จังหวัดน่านมีพื้นที่เท่ากับ ๗,๕๘๑,๐๓๕.๐๒ ไร่ พบพื้นที่ป่าไม้ในทุกอำเภอ ในปี ๒๕๖๕ เท่ากับ ๔,๖๒๗,๗๓๗.๐๓ ไร่ หรือร้อยละ ๖๑.๐๔ ของพื้นที่จังหวัด อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๖ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๒ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง อุทยานแห่งชาติ จำนวน ๖ แห่ง วนอุทยาน จำนวน ๑ แห่ง และสวนรุกขชาติ จำนวน ๑ แห่ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๖ แห่ง ได้แก่

- ๑.๑) ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาน้อย
- ๑.๒) ป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยภูคาและป่าผาแดง
- ๑.๓) ป่าสงวนแห่งชาติป่าถ้ำผาตูบ
- ๑.๔) ป่าสงวนแห่งชาติป่านาซาว
- ๑.๕) ป่าสงวนแห่งชาติป่านาซาวฝั่งซ้าย ถนนสายแพร่-น่าน
- ๑.๖) ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด
- ๑.๗) ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำวัวและป่าแม่จริม
- ๑.๘) ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำวัวและป่าห้วยสาส์
- ๑.๙) ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำสาและป่าแม่สาครฝั่งซ้าย
- ๑.๑๐) ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำสาฝั่งขวาตอนขุน
- ๑.๑๑) ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งขวาแม่น้ำน่านตอนใต้
- ๑.๑๒) ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออกตอนใต้
- ๑.๑๓) ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่สาครฝั่งขวา
- ๑.๑๔) ป่าสงวนแห่งชาติป่าสาส์
- ๑.๑๕) ป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยวงและป่าห้วยสาส์
- ๑.๑๖) ป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยแม่ชะนิง

๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

- ๒.๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง
- ๒.๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่จริม

๓) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าภูฟ้า

๔) อุทยานแห่งชาติ จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่

- ๔.๑) อุทยานแห่งชาติขุนน่าน
- ๔.๒) อุทยานแห่งชาติขุนสถาน
- ๔.๓) อุทยานแห่งชาติดอยภูคา
- ๔.๔) อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน
- ๔.๕) อุทยานแห่งชาติแม่จริม
- ๔.๖) อุทยานแห่งชาติศรีน่าน

๕) วนอุทยาน จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ วนอุทยานถ้ำผาตูบ

๖) สวนรุกขชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ สวนรุกขชาติห้วยน้ำอุ่น

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดน่านแบ่งเขตการปกครองออกเป็น จำนวน ๑๕ อำเภอ ๙๘ ตำบล ๘๙๓ หมู่บ้าน โดยมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๘๐ แห่ง ดังตารางต่อไปนี้

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	ตำบล	หมู่บ้าน
๑. เมืองน่าน	๙๒๙.๔๖	๑	๒	๘	๑๐	๑๐๙
๒. ภูเพียง	๓๙๑.๙๑	-	-	๗	๗	๖๑
๓. เวียงสา	๑,๘๙๔.๘๙	-	๓	๑๓	๑๗	๑๒๘
๔. สันติสุข	๔๑๖.๘๔	-	-	๓	๓	๓๑
๕. แม่จริม	๙๙๘.๑๕	-	๑	๔	๕	๓๘
๖. ท่าวังผา	๗๐๒.๒๐	-	๑	๙	๑๐	๙๑
๗. บ้านหลวง	๓๓๘.๒๑	-	-	๔	๔	๒๖
๘. นาน้อย	๑,๔๐๘.๑๒	-	๒	๖	๗	๖๘
๙. ปัว	๖๕๗.๓๖	-	๒	๑๐	๑๒	๑๐๗
๑๐. เขียงกลาง	๒๗๗.๑๒	-	๒	๓	๖	๖๐
๑๑. นาหมื่น	๗๘๕.๖๑	-	๑	๓	๔	๔๘
๑๒. สองแคว	๕๔๔.๓๖	-	๑	๒	๓	๒๕
๑๓. พุ่งช้าง	๗๖๐.๘๑	-	๒	๓	๔	๔๐
๑๔. ป่อเกลือ	๘๔๘.๓๔	-	๑	๓	๔	๓๙
๑๕. เฉลิมพระเกียรติ	๕๑๘.๖๙	-	-	๒	๒	๒๒
รวม	๑๑,๔๗๒.๐๗	๑	๑๘	๘๐	๙๘	๘๙๓

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดน่านมีจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร จำแนกรายอำเภอ ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖ จำนวนทั้งสิ้น ๔๗๓,๔๖๑ คน แยกเป็นประชากรชาย ๒๓๖,๔๑๐ คน ประชากรหญิง ๒๓๗,๐๕๑ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ๓ ลำดับแรก ได้แก่ (๑) อำเภอเมืองน่าน มีประชากร ๘๑,๙๖๓ คน (๒) อำเภอเวียงสา มีประชากร ๖๘,๙๑๗ คน และ (๓) อำเภอปัว มีประชากร ๖๔,๐๕๔ คน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีประชากร ๙,๗๗๔ คน

ตาราง แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดน่าน ณ เดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ แยกรายอำเภอ

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑.อำเภอเมืองน่าน	๔๐,๗๐๕	๔๑,๒๕๘	๘๑,๙๖๓	๓๕,๕๔๙
๒.อำเภอแม่จริม	๘,๓๓๐	๘,๐๓๖	๑๖,๓๖๖	๒,๙๒๑
๓.อำเภอบ้านหลวง	๕,๗๒๒	๕,๖๔๐	๑๑,๓๖๒	๓,๙๖๐
๔.อำเภอนาน้อย	๑๕,๘๙๒	๑๕,๙๙๐	๓๑,๘๘๒	๑๑,๖๑๒
๕.อำเภอปัว	๓๑,๖๕๐	๓๒,๔๐๔	๖๔,๐๕๔	๒๐,๘๙๐
๖.อำเภอท่าวังผา	๒๔,๙๑๖	๒๕,๓๐๑	๕๐,๒๑๗	๑๗,๓๒๖
๗.อำเภอเวียงสา	๓๔,๔๒๘	๓๔,๔๘๙	๖๘,๙๑๗	๒๕,๘๖๘
๘.อำเภอทุ่งช้าง	๙,๕๔๓	๙,๓๘๓	๑๘,๙๒๖	๖,๖๔๖
๙.อำเภอเชียงกลาง	๑๓,๒๗๐	๑๓,๖๑๕	๒๖,๘๘๕	๙,๗๕๘
๑๐.อำเภอนาหมื่น	๗,๐๔๓	๖,๙๔๙	๑๓,๙๙๒	๔,๔๙๕
๑๑.อำเภอสันติสุข	๘,๐๐๓	๗,๕๙๙	๑๕,๖๐๒	๕,๑๓๒
๑๒.อำเภอป่อเกลือ	๗,๘๕๖	๗,๕๑๘	๑๕,๓๗๔	๔,๙๘๙
๑๓.อำเภอสองแคว	๖,๓๘๘	๖,๐๐๐	๑๒,๓๘๘	๓,๘๑๐
๑๔.อำเภอภูเพียง	๑๗,๖๖๑	๑๘,๐๙๘	๓๕,๗๕๙	๑๓,๖๕๗
๑๕.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๕,๐๐๓	๔,๗๗๑	๙,๗๗๔	๓,๓๙๒
รวม	๒๓๖,๔๑๐	๒๓๗,๐๕๑	๔๗๓,๔๖๑	๑๗๒,๐๐๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

สังคมคนน่านเป็นสังคมที่มีประชากรอยู่อย่างเบาบางเป็นอันดับ ๓ ของประเทศ กระจุกกระจายอยู่ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่

๑.๑.๑ ชาวไทยวน หรือ คนเมือง ส่วนใหญ่อพยพมาจากเชียงแสนและบริเวณต่างๆของล้านนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่าน

๑.๑.๒ ชาวไทลื้อ (ไทลื้อ ,ไทยอง) ส่วนใหญ่อพยพมาจากเมืองสิบสองปันนาและหัวเมืองต่าง ๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงซึ่งมีทั้งอพยพมาด้วยความสมัครใจและอพยพมาเนื่องจากเกิดศึกสงครามทั้งภายในหัวเมืองลื้อเอง และอพยพมามากที่สุดยุคเก็บผักใส่ซ้าเก็บข้าใส่เมืองของเจ้ากาวิละแห่งเชียงใหม่ และเจ้าอัตถวรปัญโญฯ แห่งนครน่าน และยุคของเจ้าสุมนเทวราช อีกทั้งมีการอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ ครั้งเกิดการปฏิวัติการปกครองประเทศของจีน ชาวไทลื้ออาศัยตั้งบ้านเรือน อยู่กระจัดกระจายตามลุ่มน้ำต่างๆ ในจังหวัดน่านมีมากที่สุดคือ อำเภอปัวแทบทุกตำบล อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว อำเภอเชียงกลาง และอำเภอทุ่งช้าง เลยไปถึงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

๑.๑.๓ ชาวไทพวน หรือลาวพวน อยู่ที่อำเภอท่าวังผา บ้านฝายมูล อำเภอเวียงสา ตำบลจอมจันทร์ บ้านหล่มบึงพรวน บ้านหล่มบึงพรวนเหนือ บ้านนาแฮน บ้านนาเคียน บ้านปางสา

๑.๑.๔ ชาวไทยจีน หรือชาวจีน อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทางวัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาพูดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีการนับถือผีเจ้าเมืองของไทยจีนอยู่ จึงรู้ว่าเป็นไทยจีน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา ส่วนบ้านเชียงยืน ตำบลยม อำเภอท่าวังผา ถูกชาวไทลื้อกลืนวัฒนธรรมจนไม่เหลือเค้าของชาวไทยจีน

๑.๑.๕ ชาวไทใหญ่ หรือ เจี้ยว หรือไตโหลง ส่วนใหญ่อพยพมาจากรัฐฉาน และเชียงตุง อาศัยอยู่บริเวณแนวอำเภอทุ่งช้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกว่าเป็นชาวไทใหญ่

นอกจากนี้ในบริเวณพื้นที่สูงตามไหล่เขาของจังหวัดน่าน ยังเป็นชุมชนที่อยู่ของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า “ชาวเขา” ได้แก่ ชาวม้ง เมี่ยน ลัวะหรือถิ่น ขมุ รวมถึงชาวผีตองเหลืองหรือมลาปี่ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา และสาหุ (มุเซอ)

ตาราง แสดงจำนวนประชากรกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดน่าน

กลุ่มชาติพันธุ์	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	หลังคาเรือน	ครอบครัว
๑. ลัวะ (ละว้า)	๒๑,๓๓๖	๒๐,๙๔๙	๔๒,๒๘๕	๑๐,๕๕๓	๑๒,๑๔๐
๒. ม้ง(แม้ว)	๑๕,๕๖๐	๑๕,๕๗๗	๓๑,๐๓๗	๔,๖๖๑	๕,๙๐๗
๓. เมี่ยน(เย้า)	๖,๐๘๖	๕,๘๒๔	๑๑,๙๑๐	๑,๙๕๗	๒,๒๔๐
๔. ขมุ	๔,๔๒๐	๔,๒๔๘	๘,๖๖๘	๒,๑๐๑	๒,๓๗๑
๕. มลาปี่ (ตองเหลือง)	๑,๖๒๐	๑๙๕	๑,๘๑๕	๕๐	๖๒
๖. สาหุ (มุเซอ)	๑๕	๑๑	๒๖	๗	๗

ที่มา : ทำเนียบชุมชนบนพื้นที่สูง ๒๐ จังหวัดในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การทุนสำหรับเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๑.๑ การคมนาคมขนส่ง

ทางบก การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๒ มาจนถึงนครสวรรค์ จากนั้นใช้หมายเลข ๑๑๗ มาจนถึงจังหวัดพิษณุโลกและใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑ โดยผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จากเด่นชัยใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ ผ่านจังหวัดแพร่ ไปจนถึงตัวจังหวัดน่าน รวมระยะทางประมาณ ๖๖๘ กิโลเมตร

ทางรถไฟ จังหวัดน่านไม่มีเส้นทางรถไฟผ่าน แต่สามารถเดินทางมาลงที่สถานีรถไฟเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางด้วยถนนระยะทางประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ มายังตัวจังหวัดได้

ทางอากาศ จังหวัดน่านมีท่าอากาศยานน่านนคร ซึ่งเป็นสนามบินพาณิชย์ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตัวเมืองน่าน ห่างประมาณ ๓ กิโลเมตร มีเที่ยวบินระหว่างท่าอากาศยานน่านไปท่าอากาศยานดอนเมือง โดยสายการบินไทยแอร์เอเชีย สายการบินนกแอร์

๑.๑.๒ ทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ได้แก่

- ๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ (กำแพงเพชร-ต่อเขตเทศบาลเมืองน่าน)
- ๒) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๐ (ต่อเขตเทศบาลเมืองน่าน-จุดผ่านแดนถาวรห้วยโก๋น/น้ำเงิน (เขตแดนไทย/ลาว))
- ๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๑ (ปัว-เฉลิมพระเกียรติ)
- ๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๓ (น่าน้อย-บรรจบทางหลวงหมายเลข ๑๑๒๓ (ปางไฮ))
- ๕) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๙๑ (แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๑ (จุน)-น่าน)
- ๖) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๔๘ (ท่าวังผา-เชียงคำ)
- ๗) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๑๖ (แยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ (ร้องกวาง)-น่าน้อย)

๑.๑.๓ ไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน เป็นหน่วยงานในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

เขต ๒ ภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๑๕ อำเภอ มีผู้ใช้ไฟฟ้า รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๖๗,๖๑๖ ราย

ตาราง แสดงผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้เป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย) Number of consumer (Person)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (Gwh.)						District
		รวม Total	บ้านอยู่อาศัย Residential	สถานธุรกิจ และ อุตสาหกรรม Business and industry	ส่วนราชการและ องค์กรไม่แสวงหา ผลกำไร Government institutions and non-profit organization	อื่น ๆ Others	ไฟฟ้า Free electricity	
รวมยอด	173,462	381,617,250	190,490,491	159,143,239		7,544,149	24,439,367	Total
อำเภอมืองน่าน	51,090	166,861,583	73,507,495	81,710,085		3,104,653	8,539,351	Mueang Nan District
อำเภอแม่จริม	4,826	6,821,411	3,783,375	2,494,288		73,030	470,718	Mae Charin District
อำเภอบ้านหมื่น	4,188	5,549,257	3,310,647	1,785,141		47,797	405,671	Ban Luang District
อำเภอท่าวังผา	10,562	16,981,837	9,555,410	5,903,561		114,604	1,406,263	Na Noi District
อำเภอป่า	22,702	46,470,584	24,763,406	18,122,391		506,446	3,078,341	Pun District
อำเภอท่าวังผา	18,360	31,963,869	18,639,165	10,869,062		512,694	1,942,947	Tha Wang Pha District
อำเภอเวียงสา	23,023	52,409,603	25,108,987	19,658,465		2,448,944	5,193,206	Wiang Sa District
อำเภอทุ่งช้าง	5,749	7,804,873	4,559,803	2,841,628		86,064	317,378	Thung Chang District
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	12,249	17,970,247	11,033,459	5,737,000		216,430	983,358	Chiang Klang District
อำเภอเวียงเก่า	4,768	6,646,374	4,081,602	2,174,432		13,691	376,648	Na Muen District
อำเภอศรีสุทนต์	5,403	7,785,602	5,016,768	2,256,491		108,991	403,351	Santi Suk District
อำเภอเอราวัณ	4,267	5,531,847	2,876,659	2,253,106		243,942	158,140	Bo Kluea District
อำเภอสองแคว	3,625	4,766,864	2,738,616	1,826,224		33,531	168,439	Song Khwae District
อำเภอวังสามหมอ								Phu Phiang District ¹
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	2,650	4,053,299	1,515,099	1,509,365		33,332	995,502	Chaloem Phra Kiat District

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดน่าน

๑.๑.๔ ประปา (การประปาส่วนภูมิภาคสาขาน่าน ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖)

จังหวัดน่านมีการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๒ สาขา พื้นที่ให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาน่าน และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาท่าวังผา มีจำนวนลูกค้าทั้งหมด ๒๓,๒๕๗ ราย ดังนี้

๑) แม่ข่ายน่าน (เทศบาลเมืองน่าน เทศบาลตำบลตุ๊ได้ อบต.ไชยสถาน อบต.ผาสิ่งห์ อบต.ตุ๊ได้ อบต.ฝายแก้ว อบต.ท่าข้าว และอบต.ม่วงตึ๊ด จำนวน ๑๔,๒๘๙ ราย

๒) หน่วยบริการน่านน้อย (เทศบาลตำบลน่านน้อย อบต.ศรีชะเกษ และอบต.น่านน้อย จำนวน ๗๐๙ ราย

๓) หน่วยบริการกลางเวียง (เทศบาลตำบลเวียงสา เทศบาลตำบลกลางเวียง อบต.สันกลางเวียง จำนวน ๒,๓๐๗ ราย

๔) แม่ข่ายท่าวังผา (อบต.ท่าวังผา อบต.ริม) จำนวน ๑,๙๓๙ ราย

๕) หน่วยบริการเขียงกลาง (อบต.พระพุทธบาท อบต.เปือ และอบต.เขียงกลาง) จำนวน ๑,๕๔๓ ราย

๖) หน่วยบริการปัว (อบต.ไชยวัฒนา อบต.สถาน อบต.วรรณคร อบต.ป่ากลาง) จำนวน ๒,๔๗๐ ราย

๑.๑.๕ ข้อมูล Internet ประชากรจังหวัดน่าน

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดน่านได้เดินเครื่องติดตั้งเน็ตประชารัฐตามนโยบายของรัฐบาล “โครงการไทยแลนด์ ๔.๐” “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” รื้อเทหัทนเทคโนโลยี ในการพัฒนาโครงการอินเทอร์เน็ต หมู่บ้านให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ จำนวน ๑๔๑ จุด ทุกพื้นที่ทั้ง ๑๕ อำเภอของจังหวัดน่าน โดยมีหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน เป็นผู้ประสานผู้เข้ารับการฝึกอบรม และบริษัท ทีไอทีจำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งกลุ่มเน็ตประชารัฐ

ตาราง แสดงจุดติดตั้งสัญญาณเน็ตประชารัฐจังหวัดน่าน ในพื้นที่ ๑๕ อำเภอ ๕๒ ตำบล ๑๔๑ หมู่บ้าน

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
๑. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ห้วยโก๋น	หมู่ ๒ บ้านสบปิ่น, หมู่ ๔ บ้านปิ่น, หมู่ ๖ บ้านใหม่ไชยสงคราม
	ขุนน่าน	หมู่ ๑๐ บ้านกัวจันทร์
๒. อำเภอทุ่งช้าง	งอบ	หมู่ ๔ บ้านทุ่งสน, หมู่ ๑๐ บ้านไต้ร่มโพธิ์ทอง
	และ	หมู่ ๑ บ้านทุ่งอ้าว, หมู่ ๒ บ้านศาลา, หมู่ ๔ บ้านเวียงสอง, หมู่ ๗ บ้านวังผา
	ทุ่งช้าง	หมู่ ๓ บ้านน้ำพิ
๓. อำเภอสองแคว	ชนแดน	หมู่ ๕ บ้านปางกอม, หมู่ ๖ บ้านสบพาง หมู่ ๗ บ้านน้ำหล
	นาไร่หลวง	หมู่ ๑ บ้านถ้ำเวียงแก, หมู่ ๖ บ้านขุนน้ำพริก, หมู่ ๗ บ้านปางไฮ, หมู่ ๘ บ้านวังไผ่
๔. อำเภอเชียงกลาง	เชียงกลาง	หมู่ ๔ บ้านตุ้, หมู่ ๙ บ้านจิว
	เชียงคาน	หมู่ ๒ บ้านใหม่วังเคียน, หมู่ ๓ บ้านดอนแท่น, หมู่ ๔ บ้านวังก้า
	เปือ	หมู่ ๑๓ บ้านห้วยฟ่าน, หมู่ ๑๔ บ้านน้ำมิต,
	พญาแก้ว	หมู่ ๖ บ้านห้วยเลื่อน, หมู่ ๗ บ้านดอนสบเปือ
๕. อำเภอท่าวังผา	พระธาตุ	หมู่ ๓ บ้านพูล, หมู่ ๕ บ้านผาน้ำน้อย
		หมู่ ๑ บ้านดอนแก้ว, หมู่ ๑๐ บ้านหนองปลา, หมู่ ๓ บ้านหัวน้ำ, หมู่ ๕ บ้านสร้อยพร้าว, หมู่ ๖ บ้านป่ารวก, หมู่ ๗ บ้านห้วยแก้ว, หมู่ ๙ บ้านเด่นธารา
	จอมพระ	หมู่ ๗ บ้านน้ำฮาว
	ตาลชุม	หมู่ ๔ บ้านสบสาย, หมู่ ๙ บ้านห้วยธนู
	ผาตอ	หมู่ ๔ บ้านน้ำพุ, หมู่ ๖ บ้านสบเปิด
	ผาทอง	หมู่ ๒ บ้านวังผาง, หมู่ ๘ บ้านแห่นสาม
๖. อำเภอป่า	ยม	หมู่ ๑๐ บ้านนานิคม
	แสนทอง	หมู่ ๕ บ้านน้ำไคร้, หมู่ ๖ บ้านห้วยม่วง, หมู่ ๗ บ้านสันติสุข
	แจง	หมู่ ๖ บ้านดอนมูล
	ไชยวัฒนา	หมู่ ๕ บ้านห้วยท่าง, หมู่ ๗ บ้านแดนพนา
	ป่ากลาง	หมู่ ๓ บ้านค้ำฮ้อ
	ภูคา	หมู่ ๙ บ้านห้วยปุด
	วรรณคร	หมู่ ๓ บ้านมอน
	ศิลาแลง	หมู่ ๕ บ้านหัวน้ำ, หมู่ ๗ บ้านทุ่งรัตน
สถาน	หมู่ ๕ บ้านห้วยลำ, หมู่ ๖ บ้านนาฝาง, หมู่ ๗ บ้านป่าเหียง	

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
๗. อำเภอปอเกลือ	ดงพญา	หมู่ ๑ บ้านสบัน, หมู่ ๓ บ้านสว่าเหนือ, หมู่ ๗ บ้านสว่า
	ปอเกลือใต้	หมู่ ๓ บ้านนาขาม, หมู่ ๔ บ้านผักเหือก, หมู่ ๕ บ้านนาขวาง, หมู่ ๗ บ้านนาเป็รื่อง, หมู่ ๘ บ้านดงผาปูน, หมู่ ๑๑ บ้านก้อกว้าง, หมู่ ๑๒ บ้านหนองน่าน, หมู่ ๑๕ บ้านห้วยโป่ง
๘. อำเภอสันติสุข	ดู่พงษ์	หมู่ ๖ บ้านก้อม่วง
	พงษ์	หมู่ ๑๓ บ้านห้วยแฮ้ว, หมู่ ๔ บ้านหนองใหม่, หมู่ ๕ บ้านหนองใหม่, หมู่ ๗ บ้านศรีนาม่า
๙. อำเภอภูเพียง	ฝายแก้ว	หมู่ ๑๐ บ้านดงป่าสัก, หมู่ ๑๑ บ้านห้วยคำ, หมู่ ๑๔ บ้านห้วยไฮ, หมู่ ๕ บ้านน้ำใส
๑๐. อำเภอเมืองน่าน	นาชาว	หมู่ ๒ บ้านสไมย์, หมู่ ๓ บ้านนาหิน
	ป่อ	หมู่ ๓ บ้านภูเวียว, หมู่ ๖ บ้านสระภูเวียง, หมู่ ๙ บ้านหาดปลาแห้ง
	ป่อสวก	หมู่ ๑๑ บ้านนาปางพัฒนา, หมู่ ๕ บ้านชาวหลวง, หมู่ ๗ บ้านนามน, หมู่ ๘ บ้านหนองโตม
	เรือ	หมู่ ๘ บ้านห้วยมอญ
๑๑. อำเภอบ้านหลวง	สะเนียน	หมู่ ๖ บ้านปางเป็ย, หมู่ ๘ บ้านกาใส, หมู่ ๙ บ้านห้วยปุก
	บ้านพี	หมู่ ๓ บ้านห้วยติ่ม, หมู่ ๔ บ้านพีเหนือ
	บ้านฟ้า	หมู่ ๒ บ้านนาวี, หมู่ ๔ บ้านทุ่งซ่า, หมู่ ๕ บ้านดู่, หมู่ ๖ บ้านป่าต้าง, หมู่ ๗ บ้านคือ หมู่ ๘ บ้านโปร่งศรี
	น้ำปาย	หมู่ ๒ บ้านป่าสัก, หมู่ ๓ บ้านห้วยกอม, หมู่ ๔ บ้านกิวกอก, หมู่ ๗ บ้านใหม่, หมู่ ๕ บ้านน้ำว่า
๑๒. อำเภอแม่จริม	หมอเมือง	หมู่ ๕ บ้านบวกรวด
	นาทะนุง	หมู่ ๑๐ บ้านน้ำกิน, หมู่ ๑๔ บ้านดอนมูล, หมู่ ๑๖ บ้านสันป่าสัก, หมู่ ๖ บ้านค้ำอ้อย หมู่ ๙ บ้านห้วยนาย
๑๓. อำเภอน้ำหมื่น	เมืองลี	หมู่ ๖ บ้านน้ำแข่วง
	จอมจันทร์	หมู่ ๓ บ้านปางสา, หมู่ ๕ บ้านหลักหมื่นพรวน, หมู่ ๖ บ้านหลักหมื่นพรวนเหนือ
๑๔. อำเภอเวียงสา	ทุ่งศรีทอง	หมู่ ๑ บ้านทุ่งทอง, หมู่ ๓ บ้านทุ่งผง, หมู่ ๕ บ้านขึ้นใหม่
	ปงสนุก	หมู่ ๒ บ้านก้อต, หมู่ ๔ บ้านห้วยสันทราย
	แม่สา	หมู่ ๕ บ้านเอน
	ไหล่น่าน	หมู่ ๓ บ้านนาสา, หมู่ ๔ บ้านท่าข้าม
	อายน่าไลย	หมู่ ๑๑ บ้านห้วยน้ำอุ่น, หมู่ ๖ บ้านฝั่งหมื่น, หมู่ ๗ บ้านปางมอญ, หมู่ ๙ บ้านม่วงเน็ง

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
๑๕. อำเภอนาน้อย	เสียงของ	หมู่ ๖ บ้านสัน, หมู่ ๑ บ้านพีชเจริญ
	น้ำตก	หมู่ ๗ บ้านพีชมงคล
	บัวใหญ่	หมู่ ๑ บ้านอ้อย, หมู่ ๒ บ้านใหม่มงคล, หมู่ ๓ บ้านนาแทน, หมู่ ๕ บ้านนาไค้, หมู่ ๖ บ้านต้นม่วง, หมู่ ๗ บ้านสันพยอม, หมู่ ๘ บ้านหนองห้า
	ศรีสะเกษ	หมู่ ๑๔ บ้านกิตตินันท์
	สถาน	หมู่ ๑๐ บ้านนาดอย, หมู่ ๕ บ้านไร่น้ำหิน, หมู่ ๙ บ้านกล้วยหนอง

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ. พื้นที่ติดตั้งเน็ตประชารัฐ. 9 เมษายน 2566

๑.๑.๖ ข้อมูลด้านกักกันของจังหวัด

๑) ด้านศุลกากร

ด้านศุลกากรทุ่งช้าง ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๗ ตำบลปอน อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน โทรศัพท์ ๐๕๕-๖๙๔๐๗๓ , ๐๙๑-๘๓๗๓๙๔๕ email : ๗๔๑๙๐๐๐๐@customs.go.th

๒) จุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย - ลาว

จังหวัดน่านมีพรมแดนทางทิศเหนือและทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และมีช่องทางการค้าชายแดนระหว่างไทยกับสปป.ลาว จำนวน ๓ ช่องทาง ดังนี้

๒.๑) จุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยโก๋น ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติตรงข้ามกับเมืองเงิน แขวงไชยะบุรี สปป.ลาว โดยจังหวัดน่านได้มีคำสั่งจังหวัดน่าน ที่ ๑๑๕๑๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การเปิดการเดินทางเข้า-ออก ของบุคคล ยานพาหนะและสิ่งของ ณ จุดผ่านแดนถาวรบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน โดยกำหนดเวลาเปิด-ปิดด่าน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ

๒.๒) จุดผ่อนปรนบ้านใหม่ชายแดน ตำบลชนแดน อำเภอสองแคว จังหวัดน่านตรงข้ามกับบ้านเตสอง เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยะบุรี สปป.ลาว โดยจังหวัดน่าน ได้มีคำสั่งจังหวัดน่าน ที่ ๒๔๐๗/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ เรื่อง ยกเลิกการระงับเดินทางเข้า-ออก ของบุคคล ยานพาหนะและสิ่งของ ณ จุดผ่อนปรนการค้าบ้านใหม่ชายแดน อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยกำหนดเวลาเปิดจุดผ่อนปรนการค้า ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ทุกวันพุธ วันพฤหัสบดี และวันอาทิตย์ ของสัปดาห์

๒.๓) จุดผ่อนปรนบ้านห้วยสะแตง ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน (ปัจจุบันไม่มีการค้าขาย) ตรงข้ามกับบ้านป่าหว่าน เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยะบุรี สปป.ลาว

๓) ด้านตรวจพืชทุ่งช้าง ๑๕๗ ม. ๔ ต.ทุ่งช้าง อ.ทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ๐๙๘-๒๖๑๒๕๕๙

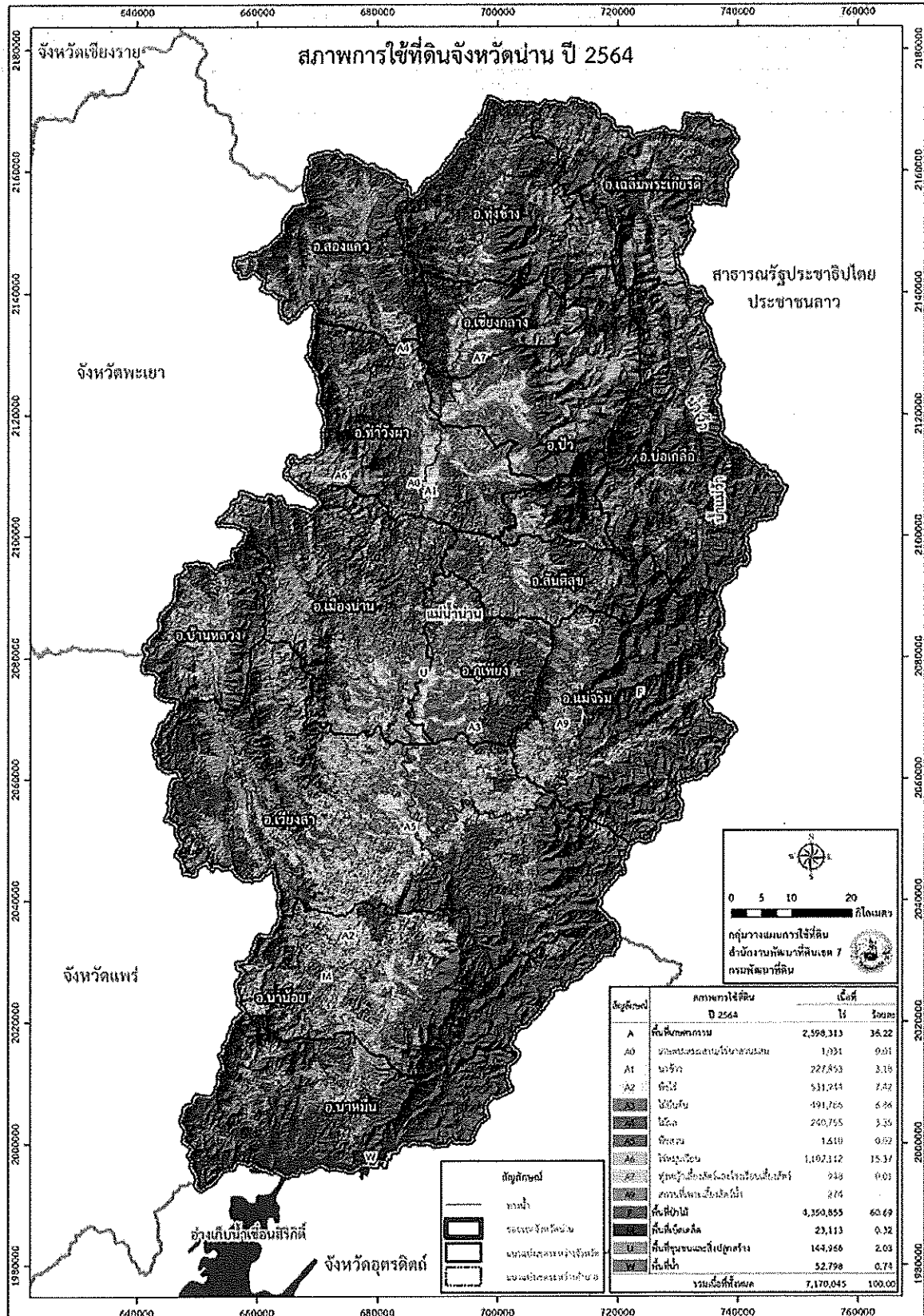
๔) ด้านกักกันสัตว์น่าน ๑๗๙ ม. ๒ ต.ทุ่งช้าง อ.ทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ๐๙๑-๙๕๐๗๑๕๘

๑.๑.๗ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดน่านมีเนื้อที่ทั้งหมด ๗,๑๗๐,๐๔๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่น้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้
ตาราง แสดงจำนวนการใช้ที่ดินของจังหวัดน่าน

ลักษณะการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑. พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดน่าน	๗,๑๗๐,๐๔๕	๑๐๐.๐๐
๒. พื้นที่ป่าไม้	๔,๓๕๐,๘๕๕	๖๐.๖๙
๓. พื้นที่เกษตรกรรม	๒,๕๙๘,๓๑๓	๓๖.๒๒
● เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑,๐๓๑	๐.๐๑
● นาข้าว	๒๒๗,๘๕๓	๓.๑๘
● พืชไร่	๕๓๑,๙๔๔	๗.๔๒
● ไม้ยืนต้น	๔๙๑,๗๘๖	๖.๘๖
● ไม้ผล	๒๔๐,๗๕๕	๓.๓๕
● พืชสวน	๑,๖๑๐	๐.๐๒
● ไร่มุขเวียน	๑,๑๐๒,๑๑๒	๑๕.๓๗
● ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๙๔๘	๐.๐๑
● สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๗๔	-
๔. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๔๔,๙๖๖	๒.๐๓
๕. พื้นที่น้ำ	๕๒,๗๙๘	๐.๗๔
๖. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๓,๑๑๓	๐.๓๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน

ที่มา : ๑. จากกรวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน.
รายงานสภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จาก https://webapp.ddd.go.th/lpd/node_modules/img/

๑.๑.๘ ข้อมูลการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล (คทช.)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า คทช. มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธาน คนที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานคนที่ ๒ และได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จำนวน ๔ คณะ เพื่อเป็นกลไกที่ใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน
- ๒) คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน
- ๓) คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน
- ๔) คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน

จังหวัดน่าน ขับเคลื่อนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลภายใต้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดน่าน (คทช.จังหวัดน่าน) มีอำนาจหน้าที่สำรวจ ตรวจสอบ จัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินที่จะจัดให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย การตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองที่ดินและรายชื่อผู้ยากไร้ การจัดทำแผนปฏิบัติการการจัดที่ดิน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการตลาดให้กับผู้ยากไร้ การตรวจสอบหลักเกณฑ์ในการจัดที่ดิน และจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ รวมทั้งการส่งเสริม พัฒนาอาชีพ และการตลาด ตลอดจนการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค โดยดำเนินการร่วมกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง มีผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เป็นประธาน หัวหน้าสำนักงานจังหวัดน่าน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดน่าน และสหกรณ์จังหวัดน่าน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เป้าหมายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดน่าน (คทช.จังหวัดน่าน) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๘,๘๑๔.๘๐ ไร่ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีราษฎรอยู่อาศัยและทำกิน จำนวน ๑,๐๙๙,๙๓๓ ไร่ ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ ๒ ส่วน ได้แก่

๑.๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓,๔,๕ ทำกินหลังมติ ครม.เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑,๒ ก่อนและหลังมติ ครม.เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จำนวน ๘๒๖,๒๗๐ ไร่ ดำเนินการโดย กรมป่าไม้ และโครงการ NanSanBox

ผลการดำเนินงาน

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ กรมป่าไม้ และโครงการ NanSanBox ดำเนินการสำรวจข้อมูลการครอบครองที่ดิน เสร็จเรียบร้อยแล้ว

๑.๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๓,๔,๕ ก่อนมติ ครม.เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จำนวน ๓๕ พื้นที่ จำนวน ๒๗๓,๖๖๓ ไร่ ดำเนินการโดยจังหวัดน่าน

ผลการดำเนินงาน

- ยื่นขออนุญาตใช้พื้นที่กับกรมป่าไม้ จำนวน ๒๗๓,๖๖๓ ไร่ กรมป่าไม้อนุญาตแล้ว จำนวน ๑๒๔,๐๓๔ ไร่ และอยู่ในระหว่างกระบวนการขออนุญาตต่อกรมป่าไม้อีก จำนวน ๑๔๙,๖๒๗ ไร่
- ดำเนินการจัดที่ดินในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ เนื้อที่ ๙๙,๗๑๘-๑-๖๐ ไร่ ปัจจุบันได้ดำเนินการจัดที่ดินแล้วเสร็จ รวม ๑๙ พื้นที่ เนื้อที่ ๘๔,๔๒๙-๐-๘๕ ไร่ ราษฎร ๙,๒๑๗ ราย ๑๑,๖๗๐ แปลง และแจกสมุด ๗,๖๐๒ เล่ม
- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน เข้าไปดำเนินการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ คหข.มีความมั่นคงในที่ดินทำกิน มีรายได้เลี้ยงตัวเอง จำนวน ๖,๖๖๑ ราย พื้นที่ ๒๑,๖๐๐ ไร่

๒) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน) ที่มีราษฎรอยู่อาศัยและทำกิน จำนวน ๒๐๘,๘๘๑.๘๐ ไร่ ดำเนินการโดย กรมอุทยานแห่งชาติฯ

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัย หรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ จำนวน ๑๐๖ หมู่บ้าน ๒๙ ตำบล ๑๒ อำเภอ รวมพื้นที่จำนวน ๑๙๔,๒๙๐.๐๙ ไร่ เสร็จสิ้นแล้ว (พื้นที่อื่น ๆ เช่น ถนน พื้นที่ราษฎร คั้นให้ รวม ๑๔,๕๙๑.๗๑ ไร่)

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)

ภาพรวมผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน (GPP) ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาคการบริการ (การก่อสร้างถึงบริการอื่น ๆ) และการผลิตนอกภาคเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาคการเกษตรปรับตัวดีขึ้นจากที่ลดลงในปี ๒๕๖๓ ภาคอุตสาหกรรมในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา (๒๕๖๓, ๒๕๖๔) ปรับตัวดีขึ้น จากที่ลดลงในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี จำแนกตามประเภท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มูลค่า ๓๕,๖๗๔ ล้านบาท โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับนอกภาคเกษตรมีมูลค่า สูงสุด ๒๕,๒๐๙ ล้านบาท รองลงมาเป็นภาคบริการ (การก่อสร้างถึงบริการอื่น ๆ) มูลค่า ๒๑,๘๑๙ ล้านบาท ได้แก่ ภาคการเกษตร มูลค่า ๑๐,๔๔๖ ล้านบาท และภาคอุตสาหกรรม มูลค่า ๓,๓๘๙ ล้านบาท โดย ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ, การก่อสร้าง, ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร, กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ และศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง แสดงข้อมูลผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี จำแนกรายประเภท
(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภท ที่	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของ จังหวัดน่าน รายประเภท	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
	ภาคการเกษตร	๘,๗๖๕	๑๐,๐๐๐	๑๐,๑๙๓	๙,๘๓๖	๑๐,๕๖๖
๑	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๘,๗๖๕	๑๐,๐๐๐	๑๐,๑๙๓	๙,๘๓๖	๑๐,๕๖๖
	นอกภาคการเกษตร	๒๒,๔๙๙	๒๓,๘๒๕	๒๔,๒๔๕	๒๔,๗๔๐	๒๕,๒๐๙
๒	การทำเหมืองแร่และ เหมืองหิน	๒๕๙	๒๗๖	๒๕๕	๓๑๘	๓๐๗
๓	การผลิตอุตสาหกรรม	๒,๐๖๐	๒,๕๐๕	๒,๔๘๘	๒,๔๐๒	๒,๕๗๐
๔	ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบ ปรับอากาศ	๓๓๓	๒๙๖	๓๒๘	๓๕๖	๓๘๕
๕	การประปาและการจัดการ ของเสีย	๙๓	๑๑๓	๑๐๙	๑๒๗	๑๒๗
	ภาคอุตสาหกรรม	๒,๗๔๕	๓,๑๙๑	๓,๑๘๐	๓,๒๐๒	๓,๓๘๙
๖	การก่อสร้าง	๑,๘๖๔	๑,๙๓๑	๑,๙๗๔	๒,๑๐๔	๒,๖๒๖
๗	การขายส่ง การขายปลีกฯ	๓,๖๘๘	๔,๐๙๒	๔,๒๓๗	๔,๒๖๓	๔,๑๕๖
๘	การขนส่ง และสถานที่เก็บ สินค้า	๖๓๑	๔๕๓	๔๗๙	๔๐๐	๔๒๑
๙	ที่พักแรมและบริการ ด้านอาหาร	๑๗๔	๑๙๗	๒๒๕	๒๐๓	๒๑๐
๑๐	ข้อมูลข่าวสารและ การสื่อสาร	๓๐๘	๓๒๘	๓๖๗	๓๗๔	๓๘๖
๑๑	การเงินและการประกันภัย	๒,๘๕๑	๓,๐๓๙	๓,๐๑๖	๓,๐๙๖	๒,๘๙๙
๑๒	กิจกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์	๑,๖๐๒	๑,๗๖๖	๑,๗๔๗	๒,๐๑๖	๒,๐๓๒
๑๓	กิจกรรมวิชาชีพฯ	๑	๒	๔	๔	๔
๑๔	กิจกรรมการบริหารฯ	๑๑๕	๑๕๖	๑๙๒	๑๕๑	๑๓๗
๑๕	การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	๒,๗๔๗	๒,๙๔๐	๓,๐๒๖	๓,๑๑๗	๓,๐๐๒
๑๖	การศึกษา	๓,๙๑๔	๓,๗๓๙	๓,๗๓๔	๓,๗๕๔	๓,๘๒๖
๑๗	กิจกรรมด้านสุขภาพและ งานสังคมสงเคราะห์	๑,๓๔๕	๑,๔๗๖	๑,๕๕๐	๑,๕๗๐	๑,๖๐๘

๑๘	ศิลปะ ความบันเทิง และ นันทนาการ	๘๔	๙๘	๑๑๗	๑๐๔	๑๒๑
๑๙	กิจกรรมการบริการ ด้านอื่น ๆ	๔๓๑	๔๑๖	๓๙๘	๓๘๐	๓๙๐
รวมภาคบริการ (การก่อสร้างถึงบริการอื่น ๆ)		๑๙,๗๕๔	๒๐,๖๓๔	๒๑,๐๖๕	๒๑,๕๓๗	๒๑,๘๑๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)		๓๑,๒๖๔	๓๓,๘๒๕	๓๔,๔๓๘	๓๔,๕๗๖	๓๕,๖๗๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อคนต่อปี		๖๙,๙๖๗	๗๖,๐๑๕	๗๗,๗๒๔	๗๘,๓๗๘	๘๑,๒๓๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)		๔๔๗	๔๔๕	๔๔๓	๔๔๑	๔๓๙

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2564

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๑ สถานการณ์หมอกควันไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

ด้วยสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศของจังหวัดน่าน เมื่อเข้าสู่ปลายฤดูหนาว ต้นฤดูร้อน ปัญหาที่มักพบเจอในจังหวัดน่านและจังหวัดทางภาคเหนือ ได้แก่ ปัญหาหมอกควันไฟป่าที่ส่งผลให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน และขนาดที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้คือ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือที่เรียกกันว่า PM ๒.๕ ที่เป็นปัญหาต่อระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาท และระบบอื่นในร่างกาย จากสถิติการวัดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดน่านมีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) มากที่สุด สูงถึง ๒๖๒ (มีนาคม ๒๕๖๓) ค่าวัด ณ ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยค่าคุณภาพอากาศเมื่อมีค่าเกิน ๕๐ จะเริ่มมีผลกระทบต่อผู้ที่เป็นภูมิแพ้ง่าย โดยสาเหตุหลักของการเกิดค่าฝุ่นละอองที่เกินค่ามาตรฐาน การเผาป่าเพื่อหาของกิน การเกิดไฟป่าโดยธรรมชาติ เมื่อดูจากค่า Hotspot รวมถึงปัจจัยอื่นร่วมด้วย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ปริมาณค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐานมีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จาก ๗๙ วัน เหลือเพียง ๔๖ วัน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๗ โดยเกินค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ ๓๐ จังหวัดน่านได้มีการเตรียมการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า เพื่อลดจำนวนค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยแบ่งการดำเนินการเป็น ๓ ช่วง ดังนี้

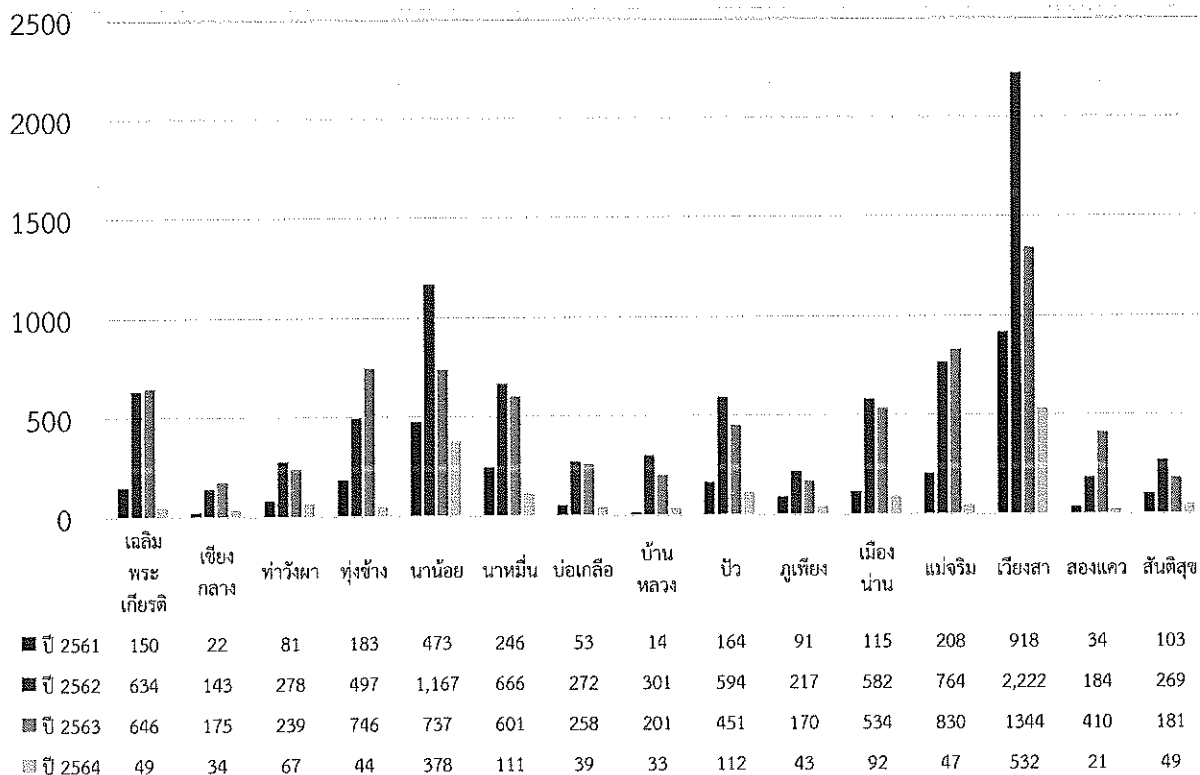
๑) ช่วงเตรียมการ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมกราคม ดำเนินการประชุมเตรียมการจัดการเชื้อเพลิง (ชิงเผา) ทั้งพื้นที่การเกษตร พื้นที่ป่า พื้นที่ริมทาง และพื้นที่ชุมชนเมือง การทำแนวกันไฟ การให้ความรู้เครือข่ายและการบูรณาการข้อมูล

๒) ช่วงรับมือ แบ่งเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ช่วงก่อนวิกฤติ ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ดำเนินการแจ้งเตือนสถานการณ์ การระดมสรรพกำลัง การเคลื่อนกำลังจากพื้นที่อื่นเข้าในพื้นที่เสี่ยงการลาดตระเวน เผ่าระวังและการดับไฟ ช่วงวิกฤติ เป็นช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ Single command การบังคับใช้กฎหมาย การลาดตระเวนเผ่าระวังดับไฟ การดำเนินมาตรการลดปริมาณฝุ่นละออง และการประสานการปฏิบัติกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓) ช่วงฟื้นฟูและสร้างความยั่งยืน โดยดำเนินการฟื้นฟูป่าที่ถูกไหม้ การส่งเสริมเครือข่ายเกษตรกรชุมชนปลอดการเผา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคเอกชน และประชาชน และช่องทางความร่วมมือระหว่างประเทศ

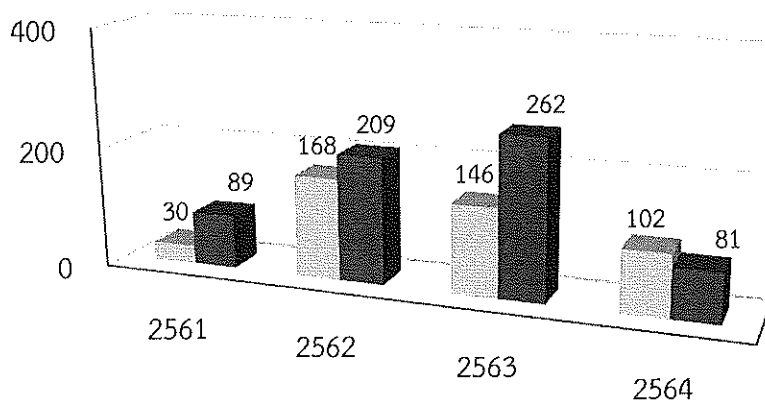

จุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่จังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2561 - 2564 (หน่วย : จุด)

จังหวัดน่านใช้ข้อมูลจุดความร้อนจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ Gistda โดยนำข้อมูลที่แสดงจุดความร้อนด้วยดาวเทียมซูโอมิ เอ็นพีพี (Suomi NPP) ของระบบเวียร์ (VIIRS) ซึ่งในปี ๒๕๖๔ (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔) มีจุดความร้อนเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน ๑,๖๕๑ จุด ลดลงจากปี ๒๕๖๓ (๗,๕๒๓ จุด) คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๕

ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ปี พ.ศ. 2561 - 2564

■ ต.ในเวียง อ.เมืองปาน ■ ต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

๑.๑.๒ ข้อมูลผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดน่าน

จำนวนผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดน่าน มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก มีการลดลงอย่างเห็นได้ชัด และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สาธารณภัยแล้งส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่กักเก็บมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานทางด้านเกษตร การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ภัยธรรมชาติถือเป็นภัยที่เราไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ แต่สามารถคาดการณ์การจะเกิดหรือไม่เกิดภัยของภัยได้บ้าง ดังนั้นทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จึงได้มีการเตรียมการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เช่น การเข้าไปให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ในการที่จะเอาตัวรอด การเตรียมการรับมือ การป้องกัน ปัญหาภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น, การให้ชุมชนเขียนแผนชุมชน ที่มีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าไปให้ความรู้ กำกับควบคุม และเพิ่มเติม รวมถึงการทบทวนแผนชุมชนในทุก ๆ ปี ว่าในแต่ละห่วงปีที่ผ่านมามีปัญหาใดที่เป็นปัญหาใหม่ ที่จะต้องเตรียมการการรับมือ เป็นต้น พื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติจากการสำรวจจังหวัดน่านที่มีจำนวน ๔๐๓ หมู่บ้าน ทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ด้วยงบประมาณที่จำกัดที่ไม่สามารถจัดสรรให้กับทุกหมู่บ้านในพื้นที่เสี่ยงภัยได้ ทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จึงต้องจัดลำดับความสำคัญ เพื่อบรรเทาภัยธรรมชาติให้ได้ครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ตาราง แสดงจำนวนผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : คน)

ปีงบประมาณ

ประเภทสาธารณภัย	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก	๔๙,๖๑๐	๘๓,๗๓๖	๓๓,๘๕๒	๑๐,๖๙๒	๙,๙๔๗
ดินโคลนถล่ม	-	๕๑๙	-	-	-
ภัยแล้ง	๔,๕๘๑	-	๔,๕๗๗	๑๐๒,๔๘๐	-
ภัยหนาว	-	-	-	-	-
วาตภัย	๖,๒๕๓	๖,๐๘๗	๖,๓๕๗	๓,๐๔๑	๑๒,๓๘๖
อัคคีภัย	๑๑	๒๕	-	๙๖	-
ไฟป่าหมอกควัน	-	-	-	-	-
โรคระบาดพืชและศัตรูพืช	-	-	๒๗,๖๖๕	-	๒,๖๘๘
รวม	๖๐,๔๘๔	๙๐,๔๒๒	๗๒,๔๕๑	๑๑๖,๓๐๙	๒๕,๐๒๑

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

๑.๑.๓ ข้อมูลการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (อพ.สธ.)

จังหวัดน่านได้ดำเนินโครงการเพื่อสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดน่านได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาเพื่อร่วมขับเคลื่อนงาน อพ.สธ. ตามแผนปฏิบัติงาน อพ.สธ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ภายใต้กรอบตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่หก (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๔) โครงการงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๒,๕๔๔,๒๕๐ บาทเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ทั้ง ๓ ฐาน ได้แก่ ดังนี้

๑) กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

เป้าหมาย

๑.๑) เพื่อปกป้องรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีพื้นที่ป่าดั้งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบโดย ไม่มีนโยบายจะเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ แต่จะต้องเป็นพื้นที่นอกเหนือจากพื้นที่ของกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือจะต้องไม่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาภัยพิบัติโดยเด็ดขาด

๑.๒) เพื่อร่วมมือกับกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยที่ กรมอุทยานฯ จะนำพื้นที่ของกรมฯ มาสนองพระราชดำริตามความเหมาะสม

๒) กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

เป้าหมาย

๒.๑) เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่ ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ในพื้นที่ที่ทราบแน่ชัดว่ากำลังจะเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม เช่น จากป่า กลายเป็นสวน พื้นที่ตามเกาะต่าง ๆ ที่จะกลายเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่ที่เร่งในการสร้างถนนและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณอย่างน้อย ๕๐ กิโลกรัม ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ให้พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่เป็นแกนกลางดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญ

๒.๒) เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่ ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ภายใต้งบประมาณอย่างน้อย ๕๐ กิโลเมตร ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อาจจะทำกำลังเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ได้ แต่เป็นคนละพื้นที่กับพื้นที่ปกป้องพันธุ์กรรมพืช /ทรัพยากร

๓) กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

เป้าหมาย

๓.๑) เพื่อนำทรัพยากรที่มีค่าใกล้สูญพันธุ์ หรือต้องการเพิ่มปริมาณเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ จากพื้นที่ในกิจกรรมที่ ๑ และกิจกรรมที่ ๒ ทำการคัดเลือกมาเพื่อดำเนินงานเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง โดยการนำพันธุ์กรรมทรัพยากรชีวภาพต่างไปเพาะพันธุ์ ปลูกเลี้ยง และขยายพันธุ์เพิ่มในพื้นที่ที่ปลอดภัย เรียกว่าพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากร

๓.๒) เพื่อส่งเสริมให้เพิ่มพื้นที่แหล่งรวบรวมพันธุ์ทรัพยากรตามพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในแปลงเพาะขยายพันธุ์ ห้องปฏิบัติการ ฯ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์

ทรัพยากรพันธุ์กรรมพืช มีแนวทางการดำเนินงาน

๑) การปลูกรักษาต้นพันธุ์กรรมพืชในแปลงปลูก การปลูกรักษาต้นพืชมีชีวิต ลักษณะป่าพันธุ์กรรมพืช มีแนวทางการดำเนินงาน คือ สำรวจสภาพพื้นที่และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน งานขยายพันธุ์พืช งานปลูกพันธุ์กรรมพืช และบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่ต้นพันธุ์กรรมและทำพิกัดต้นพันธุ์กรรม

๒) การตรวจสอบพืชปราศโรคก่อนการเก็บรักษาพันธุ์กรรมพืชในรูปแบบต่าง ๆ

๓) การเก็บรักษาทั้งในรูปของเมล็ด ในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ในรูปของธนาคารพันธุ์กรรม ศึกษาหาวิธีการเก็บเมล็ดพันธุ์ และทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์

๔) การเก็บรักษาโดยศึกษาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชแต่ละชนิด ศึกษาการ

ฟอกฆ่าเชื้อ ศึกษาสูตรอาหารที่เหมาะสม ศึกษาการเก็บรักษาโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และในไนโตรเจนเหลว (cryopreservation) และการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

๕) การเก็บรักษาในรูปสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การวิเคราะห์ลายพิมพ์ DNA การปรับปรุงพันธุ์พืช เป็นต้น

๖) การดำเนินงานในรูปของสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนสาธารณะต่าง ๆ การปลูกพืชในสถานศึกษา โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ในอนาคต

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคการเกษตร

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครัวเรือนเกษตรกร/ ครัวเรือนทั้งหมด
๑. อำเภอเมืองน่าน	๓๖,๙๑๓	๗,๐๒๐	๑๙.๐๑
๒. อำเภอแม่จริม	๕,๐๐๐	๓,๐๖๔	๖๑.๒๘
๓. อำเภอบ้านหลวง	๔,๐๒๗	๒,๔๑๑	๕๙.๘๗
๔. อำเภอนาน้อย	๑๑,๙๘๖	๕,๙๖๕	๔๙.๗๖
๕. อำเภอปัว	๒๑,๗๕๐	๘,๓๑๘	๓๘.๒๔
๖. อำเภอท่าวังผา	๑๗,๘๗๖	๗,๗๐๐	๔๓.๐๗
๗. อำเภอเวียงสา	๒๖,๗๖๘	๑๑,๘๕๗	๔๔.๒๙
๘. อำเภอทุ่งช้าง	๖,๗๒๘	๒,๗๖๗	๔๑.๑๒
๙. อำเภอเชียงกลาง	๑๐,๐๕๑	๔,๐๔๖	๔๐.๒๕
๑๐. อำเภอนาหมื่น	๔,๖๑๕	๒,๖๑๖	๕๖.๖๘
๑๑. อำเภอสันติสุข	๕,๓๒๑	๓,๐๓๕	๕๗.๐๓
๑๒. อำเภอปอเกี๋ย	๕,๒๘๗	๒,๙๙๑	๕๖.๕๗
๑๓. อำเภอสองแคว	๓,๙๗๙	๒,๑๑๘	๕๓.๒๒
๑๔. อำเภอภูเพียง	๑๔,๒๗๐	๔,๔๘๑	๓๑.๔๐
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๓,๔๖๒	๑,๙๔๐	๕๖.๐๓
รวม	๑๗๘,๐๓๓	๗๐,๓๒๙	๓๙.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

๒.๒.๑ การใช้พื้นที่ทางการเกษตร

จังหวัดน่านมีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด จำนวน ๒,๕๙๘,๓๑๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๒ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดน่าน โดยแบ่งเป็น

๑. พื้นที่นา	จำนวน ๒๒๗,๘๕๓ ไร่
๒. พืชไร่	จำนวน ๕๓๑,๙๔๔ ไร่
๓. ไม้ผล	จำนวน ๒๔๐,๗๕๕ ไร่
๔. ไม้ยืนต้น	จำนวน ๔๙๑,๗๘๖ ไร่
๕. พืชสวน	จำนวน ๑,๖๑๐ ไร่
๖. ไร่นาหมุนเวียน	จำนวน ๑,๑๐๒,๑๑๒ ไร่
๗. เกษตรผสมผสาน	จำนวน ๑,๐๓๑ ไร่
๘. สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	จำนวน ๒๗๔ ไร่
๙. ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	จำนวน ๙๔๘ ไร่

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน

๒.๒.๒ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

การรังวัดที่ดินให้กับประชาชนในจังหวัดน่าน มีแนวโน้มที่ลดลงเนื่องจากการรังวัดให้ เอกสารสิทธิ์ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึงปัจจุบัน ที่ดินส่วนใหญ่ได้รับการสำรวจและ ให้เอกสารสิทธิ์เสร็จสิ้นแล้ว ทำให้ปัจจุบันการสำรวจรังวัดที่ดินมีจำนวนลดลง เหลือไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ แปลง นอกจากการสำรวจรังวัดที่ดินให้กับเกษตรกรแล้วนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน ได้ส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการผลิตให้กับเกษตรกรเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดพื้นที่การปลูก พืชเชิงเดี่ยวหันมาปลูกพืชผสมผสาน เพิ่มพื้นที่ป่าแบบวนเกษตร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตที่มีมูลค่า แปรรูปผลผลิต นอกจากนั้นยังมีการสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อให้กับเกษตรกรในอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ ๕ บาท ต่อปี (กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร) สำหรับแนวโน้มนโยบายการพัฒนาการส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ใช้พื้นที่ให้น้อยลง มีผลตอบแทนที่สูงขึ้น มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการ ผลิต การแปรรูป ตลาดนำการผลิต รวมถึงการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสุขภาพ พืชสมุนไพร พืช GI เป็นต้น โดยจังหวัดน่านมีพื้นที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๗๕,๕๖๕ ไร่ ดำเนินการใน ๑๕ อำเภอ (ยกเว้นอำเภอ เฉลิมพระเกียรติ) ๘๔ ตำบล ๔๘๘ หมู่บ้าน เนื้อที่ ๔๖๑,๐๖๑ ไร่ คิดเป็น ๖.๔๓ % ของพื้นที่จังหวัดน่าน โดยมี ผลการดำเนินงานตามตาราง ดังนี้

ดำเนินการแล้ว แบ่งเป็น						พื้นที่ยัง ตกค้าง การจัดเนื้อที่	พื้นที่กันออก
จัดที่ดินแปลงเกษตรกร			จัดที่ดินชุมชนที่อยู่อาศัย				
๔๗,๐๕๗ ราย	๖๖,๑๖๓ แปลง	๓๔๙,๙๗๒ ไร่	๖,๕๙๗ ราย	๖,๘๓๑ แปลง	๒,๘๔๑ ไร่	๕,๔๘๑ ไร่	๑๑๗,๒๗๑ ไร่ (ที่ดินมีเอกสาร สำคัญๆ /ภูเขา แหล่งน้ำ ป่าไม้)

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

๒.๒.๓ การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-map analytic)

ชนิดพืช	เหมาะสมปาน				รวม
	เหมาะสมสูง	กลาง	เล็กน้อย	ไม่เหมาะสม	
	S๑	S๒	S๓	N	
๑. ข้าว	๗๓,๓๘๑.๖๘	๘๖,๑๙๔.๒๗	๒๖,๙๗๔.๔๖	๓๓,๕๙๘.๓๓	๒๒๐,๑๔๘.๗๔
๒. มันสำปะหลัง	๖๘.๘๓	๕๕.๓๖	๓๙๔.๙๖	๒๔๘.๑๕	๗๖๗.๓๐
๓. ถั่วเขียว	๑๔,๒๓๒.๑๕	๓๒,๘๑๐.๗๑	๖๘๔.๗๓	๙,๐๑๓.๑๐	๕๖,๗๔๐.๖๙
๔. ยางพารา	๑,๗๔๑.๘๗	๔๔,๕๔๐.๘๕	๔๖,๔๙๘.๖๗	๔๓,๒๓๔.๗๘	๑๓๖,๐๑๖.๑๗
๕. ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	๒,๕๖๙.๔๓	๓๖,๙๐๐.๓๑	๑๐๖,๕๓๓.๙๑	๘๔,๖๓๙.๖๔	๒๓๐,๖๔๓.๒๙
รวมพื้นที่	๙๑,๙๙๓.๙๖	๒๐๐,๕๐๑.๕๐	๑๘๑,๐๘๖.๗๓	๑๗๐,๗๓๔	๖๔๔,๓๑๖.๑๙

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน (Agri-map Online)

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

แหล่งน้ำในเขตชลประทานของจังหวัดน่าน มีทั้งหมด จำนวน ๔๑ แห่ง มีพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด ๘๑,๓๔๐ ไร่ คิดเป็น ๔.๑๑ % ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ดังตาราง ต่อไปนี้

แหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑. อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	๙	๓๗.๓๔	๒๘,๔๕๕
๒. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	๒๖	๗.๓๙	๑๗,๕๐๐
๓. ฝายขนาดกลาง	๖	-	๓๕,๓๘๕
รวม	๔๑	๔๔.๗๓	๘๑,๓๔๐

ที่มา : โครงการชลประทานน่านปี ๒๕๖๕

๒.๓.๒ พื้นที่นอกเขตชลประทาน

แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน (คิดเป็น ๙๔.๘๒ % ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด แหล่งน้ำนอกเขตชลประทานที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งน้ำสาธารณะและอื่น ๆ มีปริมาณน้ำ ๕๔๓.๖๗ ล้านลูกบาศก์เมตร มีแหล่งน้ำขนาดเล็กที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๔๘ แห่ง บ่อบาดาลขนาดเล็ก จำนวน ๑,๒๑๔ แห่ง และบ่อจืด จำนวน ๕,๑๖๖ บ่อ มีปริมาณน้ำ จำนวน ๓.๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร ดังตาราง ต่อไปนี้

แหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	น้ำท่า/ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)
๑. แหล่งน้ำสาธารณะและอื่น ๆ	-	มีปริมาณน้ำ ๕๔๓.๖๗
๒. อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (อปท.)	๔๘	๒๓.๗๙๔
๓. บ่อบาดาล	๑,๒๑๔	๑.๔๕
๔. บ่อจืด	๕,๑๖๖	๓.๒๕

ที่มา : โครงการชลประทานน่านปี ๒๕๖๕

๒.๓.๓ พื้นที่นอกเขตชลประทาน (สถานีพัฒนาที่ดินน่าน)

แหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นาเพื่อการเกษตร เป็นแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ซึ่งดำเนินการส่งเสริมโดยสถานีพัฒนาที่ดินน่าน ประกอบด้วย อ่าง/สระเก็บน้ำ จำนวน ๑๐๐ แห่ง ระบบส่งน้ำในไร่นา จำนวน ๙๕ แห่ง แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๕,๕๕๑ แห่ง ซึ่งจะมีพื้นที่รับประโยชน์ทั้งหมด จำนวน ๑๖,๐๖๒ ไร่ ดังตารางต่อไปนี้

อำเภอ	อ่างเก็บน้ำ/ สระเก็บน้ำ	ระบบส่งน้ำใน ไร่นา	แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
๑. อำเภอเมืองน่าน	๑๖	๑๓	๘๖๖	๒,๔๑๐
๒. อำเภอภูเพียง	๑๐	๔	๓๘๓	๑,๐๘๕
๓. อำเภอท่าวังผา	๓	๙	๕๑๔	๑,๔๕๔
๔. อำเภอเวียงสา	๒๐	๒๗	๑,๗๓๓	๔,๔๓๑
๕. อำเภอนาน้อย	๑๓	๑๓	๕๐๕	๑,๔๐๗
๖. อำเภอนาหมื่น	๙	๕	๖๓	๓๐๕
๗. อำเภอแม่จริม	๑	๐	๒๐๘	๖๒๔
๘. อำเภอป่านหลวง	๒	๒	๒๕๗	๗๒๗
๙. อำเภอสันติสุข	๒	๓	๒๑๓	๕๓๕
๑๐. อำเภอป่า	๘	๓	๓๙๙	๑,๑๑๕
๑๑. อำเภอเชียงกลาง	๑๔	๑๕	๓๒๙	๙๗๒
๑๒. อำเภอทุ่งช้าง	๒	๐	๒๖๘	๗๓๘
๑๓. อำเภอสองแคว	๐	๐	๗๓	๒๑๙
๑๔. อำเภอปอเกวียน	๐	๑	๑๓	๓๘
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ			๑	๒
รวม	๑๐๐	๙๕	๕,๘๒๕	๑๗,๒๔๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินน่าน

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดน่าน

๑) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

● สถานการณ์ด้านการผลิต

รายการ	ปีการผลิต			
	๒๕๖๓/๖๔	๒๕๖๔/๖๕	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗
พื้นที่ปลูก (ไร่)	๔๕๙,๐๑๓.๖๑	๕๕๖,๒๓๑.๐๓	๔๓๗,๔๔๗	๔๒๓,๖๔๓
เกษตรกร (ครัวเรือน)	๒๓,๗๕๐	๓๑,๑๕๘	๒๒,๖๒๓	๒๒,๗๔๕
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	๘๐๐	๗๕๐	๗๔๔	๗๕๐
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	๓๖๗,๒๑๐	๔๑๗,๑๗๓.๒๗	๓๒๕,๔๖๑	๓๑๗,๗๓๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

- แหล่งปลูกสำคัญ (๑) อำเภอเวียงสา ๑๙๑,๒๑๐ ไร่ (๒) อำเภอนาน้อย ๗๖,๗๕๗ ไร่ และ (๓) อำเภอแม่จริม ๒๒,๔๙๘ ไร่

● สถานการณ์ด้านการตลาด

ชนิดเมล็ด	ปีการผลิต			
	๒๕๖๓/๖๔	๒๕๖๔/๖๕	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗
- ความชื้น ๑๔.๕ %	๘.๐๐-๘.๑๐	๙.๙๐-๑๐.๒๐	๑๒.๕๐-๑๒.๗๐	๙.๑๐-๙.๓๐
- ความชื้น ๓๐ %	๖.๐๐-๖.๑๐	๗.๖๐-๗.๙๐	๑๒.๓๐-๑๒.๔๐	๖.๗๐-๖.๙๐
ชนิดฝัก				
- ความชื้น ๒๐-๒๕ %	๔.๐๐-๕.๐๐	๕.๕๐-๖.๐๐	๖.๐๐-๖.๓๐	๕.๓๕-๖.๒๕
- ความชื้น ๑๙-๒๐ %	-	-	-	๖.๓๕-๖.๔๕

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน

๒) ข้าว

• สถานการณ์การผลิต

รายการ	ปีการผลิต			
	๒๕๖๓/๖๔	๒๕๖๔/๖๕	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗
พื้นที่ปลูก (ไร่)	๓๑๐,๘๔๑.๖๐	๓๓๓,๓๖๔.๗๐	๓๓๒,๐๒๒	๓๔๒,๑๐๔
เกษตรกร (ครัวเรือน)	๕๕,๗๘๕	๕๕,๗๘๕	๕๕,๗๘๕	๕๕,๗๘๕
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	๕๓๕	๕๓๕	๕๓๕	๕๓๕
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	๑๔๙,๕๕๓	๑๗๘,๓๕๐	๑๗๗,๖๓๒	๑๘๓,๐๒๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

- เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีจังหวัดน่านส่วนใหญ่ปลูกข้าวเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเหลือจากการบริโภคแล้วจึงนำออกมาจำหน่ายประมาณ ร้อยละ ๒๐ ของผลผลิต

• สถานการณ์ด้านการตลาด (ราคาที่เกษตรกรขายได้)

ข้าวเปลือกเหนียว พันธุ์ กข ๑๐/ สีนปาดทอง ความชื้น ๑๕ % ความชื้น ๒๐-๒๕ %	ปีการผลิต			
	๒๕๖๓/๖๔	๒๕๖๔/๖๕	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗
	๘,๘๐๐-๙,๐๐๐	๖,๒๐๐-๗,๓๐๐	๑๐,๐๐๐-๑๑,๐๐๐	๑๑,๐๐๐-๑๑,๔๐๐
	๖,๘๐๐-๗,๐๐๐	๕,๒๐๐-๖,๓๐๐	๙,๐๐๐-๙,๕๐๐	๑๐,๕๐๐-๑๑,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน

๓) ยางพารา

อำเภอ	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนแปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต เฉลี่ยต่อไร่ (กก.)
๑. อำเภอเมืองน่าน	๓,๑๐๑	๕,๐๐๕	๓๗,๓๓๗.๕๒	๒๒๐
๒. อำเภอแม่จริม	๑,๖๓๑	๓,๐๕๐	๒๐,๖๘๕.๐๖	๒๒๐
๓. อำเภอบ้านหลวง	๑,๐๙๔	๒,๐๕๙	๑๓,๑๑๙.๙๔	๒๒๐
๔. อำเภอนาน้อย	๒,๙๔๓	๕,๓๘๐	๔๘,๗๔๘.๕๒	๒๒๐
๕. อำเภอปัว	๒๔๘	๓๖๗	๒,๗๘๕.๕๗	๒๒๐
๖. อำเภอท่าวังผา	๙๖๖	๑,๕๗๔	๑๕,๘๗๕.๘๓	๒๒๐
๗. อำเภอเวียงสา	๓,๑๒๔	๔,๕๕๕	๓๙,๐๗๘.๑๓	๒๒๐
๘. อำเภอทุ่งช้าง	๒๗๑	๓๗๐	๒,๗๔๙.๕๐	๒๒๐
๙. อำเภอเชียงกลาง	๗๗	๑๑๔	๖๕๕.๙๓	๒๒๐
๑๐. อำเภอนาหมื่น	๑,๕๑๕	๒,๗๗๔	๒๒,๖๑๘.๑๓	๒๒๐
๑๑. อำเภอสันติสุข	๑,๘๐๒	๓,๒๔๗	๒๗,๘๖๖.๔๕	๒๒๐
๑๒. อำเภอปอเกวียน	๓๙	๔๒	๔๔๙.๒๘	๒๒๐
๑๓. อำเภอสองแคว	๑,๑๐๖	๑,๗๙๐	๑๔,๔๒๗.๖๓	๒๒๐
๑๔. อำเภอภูเพียง	๒,๓๑๑	๔,๔๔๗	๒๙,๓๕๑.๙๓	๒๒๐
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๒๐	๒๒	๒๐๕.๔๖	๒๒๐
	๒๐,๑๐๖	๓๔,๗๙๕	๒๗๕,๙๕๔.๘๗	

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดน่าน /สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๔) ลำไย

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนแปลง	เนื้อที่ (ไร่)
๑. อำเภอเมืองน่าน	๑,๔๑๘	๑,๙๕๖	๕,๑๗๘.๐๒
๒. อำเภอแม่จริม	๑๗	๑๗	๕๒.๐๑
๓. อำเภอบ้านหลวง	๔๑๙	๖๑๘	๑,๘๖๗.๑๒
๔. อำเภอนาน้อย	๓๐	๓๐	๙๐.๔๑
๕. อำเภอปัว	๔๕๔	๕๗๑	๑,๕๔๐.๓๖
๖. อำเภอท่าวังผา	๑,๐๗๘	๑,๖๙๒	๘,๔๔๗.๘๔
๗. อำเภอเวียงสา	๒,๐๕๑	๒,๘๒๔	๘,๖๙๔.๓๒
๘. อำเภอทุ่งช้าง	๒๕	๒๖	๑๐๐.๗๙
๙. อำเภอเชียงกลาง	๑,๒๓๖	๑,๙๙๐	๕,๘๔๕.๔๕
๑๐. อำเภอนาหมื่น	๑๐	๑๐	๑๗.๓๘
๑๑. อำเภอสันติสุข	๘๐	๘๖	๒๑๓.๖๗
๑๒. อำเภอบ่อเกลือ	๓	๓	๐.๖๙
๑๓. อำเภอสองแคว	๑๘๖	๑๙๓	๗๑๗.๗๘
๑๔. อำเภอภูเพียง	๖๖๐	๘๖๖	๒,๕๑๑.๗๗
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๑๓	๑๔	๗๗.๔๐
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน	๗,๖๕๔	๑๐,๘๘๖	๓๕,๓๕๔.๙๙

๕) มะม่วง

อำเภอ	พื้นที่ปลูก	พื้นที่ให้ผลผลิต	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (กก.)
	(ไร่)	(ไร่)		
๑. อำเภอเมืองน่าน	๑,๗๖๐	๑,๗๔๔	๑,๐๓๙	๕๙๖
๒. อำเภอแม่จริม	๙๗	๙๗	๑๘	๑๘๖
๓. อำเภอบ้านหลวง	๓๔๔	๒๕๖	๗๐	๒๗๓
๔. อำเภอนาน้อย	๕๙๕	๕๙๕	๘๕	๑๔๓
๕. อำเภอปัว	๑,๘๒๗	๑,๘๒๗	๑,๐๑๘	๕๕๗
๖. อำเภอท่าวังผา	๘,๕๐๐	๘,๕๐๐	๕,๒๔๓	๖๑๗
๗. อำเภอเวียงสา	๓,๓๗๓	๓,๓๗๓	๒,๑๖๐	๖๔๐
๘. อำเภอทุ่งช้าง	๑๐๑	๙๒	๒๐	๒๑๗
๙. อำเภอเชียงกลาง	-	-	-	-
๑๐. อำเภอนาหมื่น	๔๔	๑๐	๓	๒๕๐
๑๑. อำเภอสันติสุข	๙๓๐	๙๓๐	๒๕๑	๒๗๐
๑๒. อำเภอบ่อเกลือ	๖๒	๖๒	๙	๑๔๕
๑๓. อำเภอสองแคว	๑,๙๘๐	๑,๙๘๐	๔๑๘	๒๑๑
๑๔. อำเภอภูเพียง	๔,๒๐๒	๔,๒๐๒	๒,๑๕๑	๕๑๒
๑๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๙๓๓	๙๓๓	๑๖๓	๑๗๕
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน				

๒.๔.๒ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัดน่าน

สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดน่าน ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร ไก่ เป็ด ตามตารางดังนี้

ชนิดสัตว์	เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
๑. โคเนื้อ	๙,๖๙๓	๖๒,๑๕๖	๒๑๓,๐๐๗,๕๐๐
๒. กระบือ	๑,๕๘๓	๙,๖๖๑	๔๑,๙๘๐,๕๐๐
๓. สุกร	๕,๐๔๔	๖๑,๕๖๗	๑,๐๔๕,๖๗๑,๐๐๐
๔. ไก่	๔๔,๘๗๕	๒,๑๖๗,๑๔	๘๙๒,๙๗๔,๐๐๐
๕. เป็ด	๓,๐๓๓	๘๐,๑๘๔	๑๙,๒๓๓,๗๖๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดน่าน

สัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดน่าน ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก ตามตารางดังนี้

ชนิดสัตว์	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
		พื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ	
๑. ปลานิล	๙,๐๑๕	๓,๔๒๒.๕๔	๑,๕๗๘.๖๕	๑๑๐,๐๖๓.๔๘
๒. ปลาดุก	๘๙๕	๓๒๖.๓๖	๒๐๖.๘	๑๒,๗๑๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดน่าน

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (สนง.พาณิชย์จังหวัดน่าน)

๑) ส้มสีทองเมืองน่าน

“ส้มสีทองเมืองน่าน” เป็นส้มสายพันธุ์ส้มเขียวหวานที่เพาะปลูกในจังหวัดน่าน มีจุดเด่น คือ ผิวเปลือกส้มที่มีสีเหลืองทอง เปลือกบาง เนื้อเส้นใยน้อย ไม่ฉ่ำน้ำ ผลทรงแบน หัวและท้ายบวมรสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย สาเหตุที่ส้มสีทองของจังหวัดน่านมีผิวสีเหลืองทองโดดเด่นกว่าส้มเขียวหวานที่ปลูกในท้องถิ่นอื่น เนื่องจากช่วงกลางวันอากาศจะร้อน ส่วนช่วงกลางคืนอากาศจะหนาว อุณหภูมิที่แตกต่างกันมากมายในหนึ่งวันทำให้เกิดสาร “คาร์ทีนอยพิคเมนต์” ในเปลือกส้มเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลืองทองเป็นที่มาของส้มสีทองน่าน ซึ่งมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย รวมจำนวน ๗๐ ราย

๒) ข้าวกำลันทนา

“ข้าวกำลันทนา” หรือหลายคนเรียกว่าข้าวเหนียวดำ เปลือกมีสีดำ เมล็ดเมื่อผ่านขั้นตอนการสีจะเป็นสีม่วงหรือสีดำ มักนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการทำขนมหวานในเทศกาลประเพณีต่างๆ ของชาวล้านนาปลูกในเขตภาคเหนือตอนบน ๘ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน เท่านั้น ซึ่งภาคเหนือมีภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อน บริเวณที่ราบมีดินอุดมสมบูรณ์ปานกลางและมีดินตะกอนน้ำพัดพา ดินแดนล้านนามีฤดูหมุนเวียนในช่วงเวลาต่างๆ ที่เหมาะสมเหมาะแก่การปลูกพืชผลให้เจริญงอกงาม

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

๑) มาตรฐาน GAP

๑.๑) ด้านพืชอาหาร กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ได้ขึ้นทะเบียนรับรองแหล่งผลิต GAP เกษตรกร ๗,๓๘๗ ราย พื้นที่ ๓๔,๑๗๘.๘๑ ไร่ ซึ่งประกอบด้วย ลำไย ส้ม เงาะ กาแฟ มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ มะยงชิด พืชตระกูลถั่ว กะหล่ำปลี พืชตระกูลแตง กัญชง พริก เป็นต้น ดังตารางแยกรายอำเภอ ต่อไปนี้

อำเภอ	จำนวน (แปลง)	จำนวน (ไร่)
๑. เมืองน่าน	๕๔๐	๑,๖๕๖.๐๑๗
๒. ท่าวังผา	๑,๐๑๔	๑๕,๖๖๒.๔๐๘
๓. ปัว	๗๒๗	๑,๕๙๐.๕๐๐
๔. เชียงกลาง	๙๕๖	๔,๒๖๖.๕๐๐
๕. หุ่นช้าง	๔๔๔	๑,๓๑๖.๐๐๐
๖. เฉลิมพระเกียรติ	๒๑๗	๔๕๖.๒๕๐
๗. สองแคว	๖๒๑	๑,๘๗๗.๐๗๕
๘. ภูเพียง	๖๘๐	๒,๙๖๐.๙๒๐
๙. แม่จริม	๒๘๘	๑๘๑.๐๐๐
๑๐. สันติสุข	๑๙๑	๑๔๘.๓๓๗
๑๑. ป่อเกลือ	๓๖๓	๕๓๙.๓๔๐
๑๒. บ้านหลวง	๒๒๕	๗๖๕.๕๐๙
๑๓. เวียงสา	๕๒๒	๑,๖๘๕.๒๒๘
๑๔. นาน้อย	๔๓๔	๙๖๐.๑๘๐
๑๕. นาหมื่น	๑๖๕	๑๑๓.๕๕๐
ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรน่าน	๗,๓๘๗	๓๔,๑๗๘.๘๑๑

- ๑.๒) ด้านข้าว จำนวน ๕๖๐ ราย พื้นที่ ๒,๔๘๑.๗๕ ไร่ (ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ๒๕๖๖)
- ๑.๓) ด้านหม่อนผลสด จำนวน ๓๑๗ ราย พื้นที่ ๔๘๒.๕๐ ไร่ (ศูนย์หม่อนไหมน่าน ๒๕๖๖)
- ๑.๔) ด้านปศุสัตว์ จำนวน ๘๖ แห่ง (สนง.ปศุสัตว์จังหวัดน่าน ๒๕๖๖)
- ๑.๕) ด้านประมง จำนวน ๔๙ บ่อ (สนง.ประมงจังหวัดน่าน ๒๕๖๖)

๒) มาตรฐานอินทรีย์

- ๒.๑) ด้านข้าว เกษตรกร ๑๗๙ ราย พื้นที่ ๗๐๐ ไร่ (ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ๒๕๖๖)
- ๒.๒) ด้านหม่อนผลสด เกษตรกร ๖ ราย พื้นที่ ๑๐.๕ ไร่ (ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ น่าน ๒๕๖๖)
- ๒.๓) ด้านพืชผัก เกษตรกร ๔๖ ราย พื้นที่ ๙๒.๔๖ ไร่ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรน่าน ๒๕๖๖)

๓) การรับรองมาตรฐานอินทรีย์แบบ PGS เกษตรผสมผสาน เกษตรกร ๒๓๐ พื้นที่ ๑,๔๗๑ ไร่ แบ่งเป็น (สถานีพัฒนาที่ดินน่าน ๒๕๖๖)

- ๑. กลุ่มขั้นที่ ๑ กลุ่มใหม่ เกษตรกร ๑๓๒ ราย พื้นที่ ๖๒๘.๖ ไร่
- ๒. รับรองระยะปรับเปลี่ยนปีที่ ๒ เกษตรกร ๕๖ ราย พื้นที่ ๒๙๐.๒๕ ไร่
- ๓. รับรองระยะปรับเปลี่ยนปีที่ ๓ เกษตรกร ๔๒ ราย พื้นที่ ๕๕๒.๒๕ ไร่

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดน่าน จำแนกตามตารางต่อไปนี้

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุน ของกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์
๑. ผ้าทอ	กลุ่มสตรีอนุรักษ์ผ้าบ้าน	-	
๒. ผ้าทอ	กลุ่มทอผ้าบ้านหลายทุ่ง	-	
๓. เครื่องเงิน	บริษัทคอยซิลเวอร์แพคเตอร์	-	
๔. เครื่องเงิน	นำชัยเครื่องเงิน	-	
๕. เครื่องเงิน	บริษัทชมพุกา จำกัด	-	
๖. ถ้วยแปรรูป	บริษัทบ้านถั่วลิสง จำกัด	อำเภอเชียงกลาง บัว ท่าวังผา เมืองน่าน และเวียงสา	
๗. กาแฟ	ห้างหุ้นส่วนจำกัด น่านคูโอ คอฟฟี่	อำเภอแม่จริม เวียงสา และเมืองน่าน	กลุ่มแปลงใหญ่
๘. สาหร่ายไก่อแผ่น ทรงเครื่อง	วิสาหกิจชุมชนแปรรูป สาหร่ายน้ำจืดบ้านหนองบัว	อำเภอท่าวังผา	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน
๙. จีวอบกรอบ	วิสาหกิจชุมชนทำขนมและ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	อำเภอภูเพียง	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน
๑๐. มะไฟจีนอบแห้ง ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดน่าน	เพียงตะวัน น่าน	อำเภอภูเพียง	

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด ปี ๒๕๖๕/๖๖

ชนิดสินค้า	ช่วงเวลา	ช่วงเวลาการ	ผลผลิต (ตัน)	คาดการณ์ ผลผลิต (ตัน)
	การเพาะปลูก	ออกผลผลิต		
๑. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๑	พ.ค. - ส.ค.	ก.ย. - ธ.ค.	๒๗๗,๕๔๒.๑๔	๑๗๑,๕๗๓.๕๕
๒. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่น ๒	พ.ย. - มี.ค.	มี.ค. - มิ.ย.		
๓. ข้าวนาปี	พ.ค. - ก.ย.	ก.ย. - ม.ค.	๑๕๒,๓๔๘.๖๗	๙๒,๒๘๒.๖๙
๔. ข้าวนาปรัง	ธ.ค. - มี.ค.	เม.ย. - มิ.ย.	๓,๗๕๔.๑๔	๓,๔๗๕.๕
๕. ยางพารา	พ.ค. - ส.ค.	ม.ค. - ธ.ค.	๑๔๖,๕๒๖.๐๑	๑๔๑,๙๐๑.๙๔
๖. มันสำปะหลัง	พ.ค. - ส.ค.	ม.ค. - มี.ค.	๑๒๑,๔๕๓.๒๒	๑๑๗,๙๓๐.๑๑
๗. ลำไย	พ.ค. - ส.ค.	ก.ค. - ส.ค.	๒๕,๔๘๓.๓๗	๒๑,๖๘๐.๓๖
๘. มะม่วง	พ.ค. - ส.ค.	พ.ค. - มิ.ย.	๒,๐๔๓.๓	๒,๐๒๖
๙. ลิ้นจี่	พ.ค. - ส.ค.	พ.ค. - มิ.ย.	๓,๕๗๙.๙๒	๒,๖๒๘.๖
๑๐. เงาะ	พ.ค. - ส.ค.	พ.ค. - มิ.ย.	๒๖,๒๙๐.๖๑	๑๓,๖๖๑.๑๗
๑๑. กาแฟ	พ.ค. - ส.ค.	ม.ค. - ก.พ.	๒,๒๒๔.๗๘	๑,๖๔๖.๕
๑๒. ส้มเขียวหวาน	พ.ค. - ส.ค.	ธ.ค. - ก.พ.	๒,๒๖๙	๑,๓๙๗.๔๘

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๒ พิษณุโลก

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

จังหวัดน่านมีจำนวนสหกรณ์รวมทั้งหมด จำนวน ๕๗ แห่ง โดยสามารถจำแนกตามประเภทของสหกรณ์ ดังนี้

- ๑) สหกรณ์การเกษตร จำนวน ๓๙ แห่ง สมาชิก ๑๒๐,๒๕๖ ราย คิดเป็น ๖๘ % (การจัดขึ้นมาตรฐานคุณภาพสหกรณ์การเกษตร ผ่านมาตรฐาน ๑๗ สหกรณ์ ไม่ผ่านมาตรฐาน ๒๑ สหกรณ์)
- ๒) สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน ๕ แห่ง คิดเป็น ๑๘ %
- ๓) สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ๑๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙
- ๔) สหกรณ์บริการ จำนวน ๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดน่าน

๑) เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่

จังหวัดน่าน ได้ขับเคลื่อนโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรรวมตัวกันผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน ภายใต้พื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้มีการบริหารจัดการแปลงร่วมกัน นำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนการเชื่อมโยงตลาด จำนวน ๒๗ ชนิดสินค้า ๑๒๙ แปลง เกษตรกร ๙,๑๖๑ ราย พื้นที่ ๔๘,๓๖๘.๒๗ ไร่ จำแนกตามชนิดสินค้า ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดสินค้า	จำนวนแปลง	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑. เงาะ	๒	๒๔๕	๗๕๔.๕
๒. ฝ้าย	๘	๔๕๗	๒,๔๕๓.๗๕
๓. กล้ายน้ำว้า	๓	๒๕๕	๑,๑๙๓.๘
๔. กาแฟ	๑๐	๖๙๕	๓,๖๙๒.๔๕
๕. ข้าว	๒๔	๒,๓๑๖	๙,๕๑๑.๒๕
๖. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑	๔๘	๙๕๐.๕
๗. ชา	๓	๑๗๘	๗๐๘.๗๕
๘. ถั่วเหลือง	๒	๑๙๓	๗๙๐.๒๕

๙. ถั่วลิสง	๑	๑๙๘	๕๖๙.๑๑
๑๐. ทูเรียน	๑	๖๗	๑๖๘.๒๕
๑๑. พืชผัก	๑๐	๔๕๘	๘๘๓.๗๗
๑๒. ผึ้งพันธุ์	๑	๓๙	๑๖๐
๑๓. พริก	๔	๒๐๔	๓๐๕.๕
๑๔. มะขาม	๓	๑๙๕	๑,๒๕๐.๕
๑๕. มะนาว	๑	๗๔	๕๘๙
๑๖. มะม่วง	๖	๕๒๖	๓,๗๘๕.๗๕
๑๗. มะม่วงหิมพานต์	๔	๑๙๔	๑,๙๗๕.๒๕
๑๘. ยางพารา	๑๓	๖๔๐	๖,๘๘๙.๔๔
๑๙. ลำไย	๑๕	๑,๑๐๒	๕,๙๙๓.๕
๒๐. ลิ้นจี่	๒	๑๐๗	๑,๐๓๙
๒๑. ส้มเขียวหวาน	๓	๑๘๔	๑,๓๔๕
๒๒. ส้มโอ	๑	๓๔	๑๐๖.๗๕
๒๓. สมุนไพร	๑	๓๐	๙๒.๗๕
๒๔. หม่อนไหม	๒	๒๒๘	๗๗๔
๒๕. โคน้ำ	๔	๓๑๖	๑,๖๙๔
๒๖. ไม้พื้นเมือง	๒	๑๐๗	๖๕๐
๒๗. ปลาชนิด	๑	๓๗	๒๕.๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

๒.๖ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดน่าน

๑) ศูนย์การเรียนรู้บ้านแสงเทียน

โดยนายชูศักดิ์ หาดพรม เลขที่ ๒๑๐ หมู่ที่ ๙ ตำบลเมืองจาง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๔๐๗๒๕๙๐ , ๐๘๑-๐๓๕๗๓๘๖

กิจกรรมเด่นของศูนย์

- การผลิตเตาถ่านประหยัดพลังงานการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล ใช้เอง การผลิตเตาชีวมวล เชื้อเพลิงแกลบ การประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการปั้มน้ำทดแทนการใช้ไฟฟ้า การผลิตถ่านจากถัง ๒๐๐ ลิตร และการผลิตน้ำส้มควันไม้ เป็นต้น
- การผลิตสารขับไล่แมลงจากพืชสมุนไพร การผลิตจุลินทรีย์จากธรรมชาติ และการผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง
- การผลิตพืชแบบหนึ่งท่อพอเพียง การผลิตผักหวานป่าออกฤดู การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการบริหารจัดการการผลิต

๒) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนสามอาชีพ

โดยนางดวงเดือน ขัติยเนตร เลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๒ ตำบลนาขา อำเภอน่าน จังหวัดน่าน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๒๕๕๑๙๙๓

กิจกรรมเด่นของศูนย์

- แปลงเกษตรผสมผสาน เกษตรประณีต การเลี้ยงปลา การเลี้ยงสัตว์ การทำน้ำจืดอินทรีย์ ท้องถิ่น โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นและการขยายหัวเชื้อ เทคนิคการทำนาข้าวโดยใช้จุลินทรีย์ ท้องถิ่น และการใช้จุลินทรีย์เพื่อการเกษตร ปศุสัตว์สิ่งแวดล้อม การผลิตปุ๋ยสะอาด การปรับปรุงบำรุงดิน และการปลูกผักถุง การทำเกษตรแบบผสมผสาน การรวมกลุ่ม เกษตรกร การสร้างเครือข่าย การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS

๓) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสวนแสงประทีป

โดยนายประทีป อินแสง เลขที่ ๑๙๗ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖-๙๑๐๕๑๒๕

กิจกรรมเด่นของศูนย์

- กิจกรรมการเรียนรู้ครบวงจร การผลิตจุลินทรีย์ท้องถิ่น โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น และการเพาะขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ องค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำแผนที่การใช้ที่ดิน องค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน การทำการเกษตรแบบมีอาชีพ และให้บริการแก่ชุมชน ผู้สนใจ เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ จัดเวทีเรียนรู้ร่วมกัน

๒.๗ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ สถานการณ์ปัญหาหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕

จังหวัดน่านประสบปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี เนื่องจากสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูง ประกอบกับวิถีชีวิตของเกษตรกรมักจะนิยมเผาตอซัง เพื่อเตรียมพื้นที่ในการเพาะปลูกใหม่ รวมทั้งการลักลอบเผาป่าเพื่อหาของป่า

จุดตรวจรอบ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 พฤษภาคม 2566								
แยกรายอำเภอ								
ลำดับที่	อำเภอ	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าอนุรักษ์	เขต สปก.	พื้นที่กยอผ	พื้นที่ร่มทางหลวง	ชุมชนและอื่น ๆ	รวม
1	เมืองสา	1753	474	51	77	3	48	2,406
2	นาบือ	417	789	13	6	0	4	1,229
3	เมืองน่าน	287	927	2	0	0	4	1,220
4	ทุ่งช้าง	950	171	35	12	0	13	1,181
5	ทุ่งช้าง	681	313	7	14	0	18	1,033
6	นาหมื่น	278	602	3	0	0	2	885
7	เฉลิมพระเกียรติ	356	366	0	5	0	11	738
8	บึง	195	224	25	18	3	34	499
9	กุเมือง	469	0	8	7	2	3	489
10	สองแคว	309	65	0	15	0	48	437
11	ปงศรี	60	328	0	7	0	10	405
12	ท่าวังนา	179	67	34	22	0	47	349
13	สับสูง	183	110	4	0	0	0	297
14	บ้านหลวง	145	133	8	0	0	0	286
15	เชียงกลาง	132	3	4	13	1	25	178
รวม		6,394	4,572	194	196	9	267	11,632

ทำให้เกิดปัญหาหมอกควันในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นอย่างมาก จังหวัดน่าน จึงมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาเศษซากพืช วัชพืช และเศษวัสดุทางการเกษตรที่เหลือจาก กระบวนการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยว สำหรับสถิติการเกิดจุด hot spot ในพื้นที่จังหวัดน่านในปีพ.ศ. ๒๕๖๕ จุด Hotspot ที่เกิดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ๑๕๙ จุด จำแนกเป็น พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๖๙ จุด พื้นที่ สปก. จำนวน ๘๔ จุด และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จุด Hotspot ที่เกิดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ๓๙๐ จุด จำแนกเป็น พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๑๙๖ จุด พื้นที่ สปก. จำนวน ๑๙๔ จุด แยกรายอำเภอตามตาราง ต่อไปนี้

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

๒.๘.๒ ข้อมูล Smart farmer

- ๑) ด้านพืช จำนวน ๘๑๗ ราย
- ๒) ด้านปศุสัตว์ จำนวน ๘๐ ราย
- ๓) ด้านประมง จำนวน ๓๐๐ ราย
- ๔) ด้านข้าว จำนวน ๒๖๙ ราย
- ๕) ด้านยางพารา จำนวน ๔๐ ราย
- ๖) ด้านหม่อนไหม จำนวน ๗๘ ราย
- ๗) ด้านปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๕ ราย

๒.๘.๓ ข้อมูล Young Smart farmer

- ๑) ด้านพืช จำนวน ๒๖๒ ราย

๒.๘.๔ ลินค้ำ BCG ด้านการเกษตรของจังหวัด

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ เห็นชอบขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีนโยบายขับเคลื่อน BCG Model ด้านการเกษตรขึ้น โดยให้มีการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกกระดับคุณภาพมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการทำการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้พิจารณาในการขับเคลื่อนสินค้าเกษตรที่มีความโดดเด่นในระดับจังหวัดเพื่อปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรให้มีการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และนำสู่รายได้สูง ในปี ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยจังหวัดน่านได้มีแนวทางจัดทำ BCG Model ด้านการเกษตร จำนวน ๔ ชนิดสินค้า ได้แก่ (๑) กาแฟ (๒) มะม่วง (๓) ส้มเขียวหวาน (ส้มสีทองน่าน) และ(๔) ลำไย โดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัด สรุปแผนงาน/โครงการ BCG Model ด้านการเกษตร สินค้า กาแฟ มะม่วง ส้มสีทองน่าน และลำไย ที่มีความสอดคล้องกับ BCG Value Chain ดังนี้

Bio economy (การสร้างมูลค่า) มีการพัฒนาการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยกกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐานสินค้าเกษตร สู่การแปรรูปเกิดผลิตภัณฑ์ใหม่เชิงสร้างสรรค์

Circular economy (ของเสียเป็นศูนย์) มีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการส่งเสริมการแปรรูปนำของเหลือใช้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างมูลค่า

Green economy (สมดุลและยั่งยืน) ส่งเสริมลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต พัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร และส่งเสริมประชาสัมพันธ์สินค้าสู่ช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย

๒.๘.๕ ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่านได้จัดการเปิดศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) เขตพื้นที่น่านตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการขับเคลื่อนเทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีการเกษตร แหล่งอบรมบ่มเพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรม เป็นแหล่งข้อมูลที่เกษตรกร สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินการด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต การเกษตรแปรรูป และการตลาดพร้อมเป็นศูนย์กลางในการให้บริการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชื่อมโยงความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร

โดย ศูนย์ AIC จังหวัดน่านมีจำนวนทั้ง ๓ เรื่องที่ดูแลได้แก่ ๑. การแปรรูปโกโก้ ๒. การแปรรูปมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง : ผลิตภัณฑ์มะม่วงน้ำดอกไม้ข้าวเหนียวมูนผง และพุดดิ้งข้าวเหนียวมะม่วงน้ำดอกไม้ และ ๓. การเพาะขยายพันธุ์ปลาเวียง (ปลาต้นน้ำน่าน)

๒.๘.๖ ข้อมูลจุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดแยกรายอำเภอ

อำเภอ	ชื่อผู้ประกอบการ
๑. เมื่อน่าน	๑) สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.น่าน ๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.พีชไร้ ๓) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชินกวงน่าน
๒. อำเภอแม่จริม	๑) สหกรณ์การเกษตรแม่จริม จำกัด
๓. อำเภอเวียงสา	๑) สหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด
๔. อำเภอสันติสุข	๑) สหกรณ์การเกษตรสันติสุข จำกัด
๕. อำเภอนาน้อย	๑) สหกรณ์การเกษตรนาน้อย จำกัด
๖. อำเภอท่าวังผา	๑) สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด
๗. อำเภอเชียงกลาง	๑) สหกรณ์การเกษตรเชียงกลาง จำกัด
๘. อำเภอปัว	๑) สหกรณ์การเกษตรปัว จำกัด

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๕

๒.๘.๗ ข้อมูลโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สดของจังหวัด

รายชื่อโรงคัดบรรจุ	ที่ตั้ง
๑. ศูนย์กระจายสินค้าและนวัตกรรมเกษตรปลอดภัยจังหวัดน่าน	หมู่ที่ ๕ ต.ถิมนตอง อ.เมื่อน่าน
๒. โรงคัดบรรจุหีบห่อสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าวังผา	หมู่ที่ ๑ ต.ยม อ.ท่าวังผา
๓. โรงคัดบรรจุสถาบันพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ลุ่มน้ำน่าน	หมู่ที่ ๖ ต.ฝายแก้ว อ.ภูเพียง
๔. ศูนย์การเรียนรู้การจัดการผลผลิตสินค้าเกษตรชุมชนทุ่งช้าง	หมู่ที่ ๗ ต.และ อ.ทุ่งช้าง
๕. โรงรวบรวมรับซื้อผลผลิตลำไยวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่พญาแก้ว	หมู่ที่ ๔ ต.พญาแก้ว อ.เชียงกลาง
๖. โรงคัดบรรจุมะนาววิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะนาวบ้านยอด	หมู่ที่ ๒ ต.ยอด อ.สองแคว
๗. โรงคัดบรรจุมะม่วงคุณภาพตำบลเมืองจั้ง	หมู่ที่ ๙ ต.เมืองจั้ง อ.ภูเพียง
๘. อาคารคัดบรรจุและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	หมู่ที่ ๘ ต.บัวใหญ่ อ.นาน้อย
๙. โรงคัดบรรจุวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์พอเพียงร่วมใจสันติสุข	หมู่ที่ ๕ ต.ตู่พงษ์ อ.สันติสุข

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน

๒.๘.๘ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตสินค้าเกษตรเพื่อกระจายสู่ช่องทางตลาด ONLINE
ชื่อแหล่งรับซื้อ ที่อยู่

๑. สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	๒๐๒ ต.ยม อ.ท่าวังผา
๒. สหกรณ์การเกษตรเขียงกลาง จำกัด	๕๑/๑ ต.เปือ อ.เขียงกลาง
๓. สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าวังผา จำกัด	๔๑๖ ม. ๗ ต.ท่าวังผา อ.ท่าวังผา
๔. บริษัทไพบรณีย์ไทย จำกัด ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน	สนง.ไพบรณีย์น่าน ๗๐ ถ.มหาวงศ์ อ.เมืองน่าน

๒.๘.๙ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๑๕ ศูนย์ ได้แก่
ประเภท ศพก. ชื่อ - สกุล ที่ตั้งศูนย์ ศพก.

๑. ด้านข้าว	๑.๑) นายวิเชษฐ์ ไชยชนะ ๑.๒) นายธนดล วงศ์มณีทิพย์ ๑.๓) นายมนู ทิลาว ๑.๔) นายจันท์ พรหมรังกา	หมู่ที่ ๒ ต.ไชยสถาน อ.เมืองน่าน ๔๔ หมู่ที่ ๒ ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ ๒๑๖ หมู่ที่ ๔ ต.ป่าคา อ.ท่าวังผา หมู่ที่ ๑ ต.สถาน อ.เปือ
๒. มะนาว	๒.๑) นายวรพล วงศ์ด้อย	๑๒๓ หมู่ที่ ๒ ต.ยอด อ.สองแคว
๓. มะม่วง	๓.๑) นายเกษม รุณใจ	หมู่ที่ ๓ ต.เมืองจั้ง อ.ภูเพียง
๔. ลำไย	๔.๑) นายสมรรถพล ขอดเตชะ ๔.๒) นายแต่ง คงทน	หมู่ที่ ๔ ต.พญาแก้ว อ.เขียงกลาง หมู่ที่ ๒ ต.ซึ้ง อ.เวียงสา
๕. เงาะ	๕.๑) นายพิชัย ต้นชูชีพ	๑๐๑ หมู่ที่ ๗ ต.และ อ.ทุ่งช้าง
๖. พืชผัก	๖.๑) นายวิศิษศักดิ์ อินมะโน	๑๕๒ หมู่ที่ ๖ ต.แม่จริม อ.แม่จริม
๗. เกษตรผสมผสาน	๗.๑) นายธีระศักดิ์ วงศ์ด้อย ๗.๒) นายศักดิ์ดูล คำสิทธิ ๗.๓) นายวิโรจน์ ติะนา ๗.๔) นายปกรณ์ บังเมฆ	๑๗ หมู่ที่ ๑ ต.บ้านพี้อ อ.บ้านหลวง หมู่ที่ ๑ ต.น้ำตก อ.น่าน้อย หมู่ที่ ๒ ต.บ่อแก้ว อ.นาหมื่น หมู่ที่ ๕ ต.ดู่พงษ์ อ.สันติสุข
๘. ไม้ผล ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน	๘.๑) นายยงยุทธ สุวรรณภูมิ	หมู่ที่ ๒ ต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ (SWOT) ดังนี้

๑) จุดแข็ง (Strength)

๑. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศหลากหลายเอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรมูลค่าสูง เช่น กาแฟ ส้มสีทอง มะไฟจีน
๒. มีแผนพัฒนาจังหวัดน่านที่ชัดเจนและต่อเนื่องเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเกษตรมูลค่าสูง
๓. มีผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์และสินค้าเกษตรเฉพาะถิ่นสามารถเพิ่ม GDP ของจังหวัด
๔. น่านมีความหลากหลายทางชีวภาพ ก่อให้เกิดเกษตรมูลค่าสูง
๕. ภูมิประเทศของจังหวัดน่านมีความเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๒) จุดอ่อน (Weakness)

๑. แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำยังไม่ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม
๒. พื้นที่การเกษตรมีน้อย (๓๕%) เมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด
๓. พื้นที่การเกษตรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลกระทบแหล่งทุน การได้รับการช่วยเหลือ/พัฒนาจากภาครัฐ การรับรองมาตรฐานและการส่งออกสินค้า
๔. ขนาดการถือครองที่ดินของครัวเรือนน้อย
๕. แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงอายุ
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรไม่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
๗. การยอมรับองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมของเกษตรกรยังไม่เปิดกว้าง
๘. ทายาทเกษตรกรสนใจประกอบอาชีพด้านการเกษตรน้อย
๙. สมรรถนะผู้จัดการเพื่อการดำเนินงานของกลไกประสานงานระดับพื้นที่
๑๐. ปริมาณและคุณภาพผลผลิตหลายชนิดไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด
๑๑. การส่งเสริมการตลาดไม่ต่อเนื่องส่งผลรายได้ของเกษตรกรไม่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี
๑๒. เทคโนโลยี นวัตกรรม เครื่องจักรกลทางการเกษตรไม่เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่และห่วงโซ่การผลิต

๓) โอกาส (Opportunity)

๑. ระบบขนส่งระหว่างประเทศ/อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
๒. นโยบายภาครัฐส่งเสริมการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและสหกรณ์
๓. กระแสความมั่นคงทางอาหารของโลก อาหารปลอดภัย อาหารสุขภาพ
๔. ตลาดการท่องเที่ยวขยายตัว
๕. รูปแบบและช่องทางการตลาดแบบใหม่ สามารถเข้าถึงง่าย
๖. มีหน่วยงานเฉพาะด้านงานวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ด้านการเกษตร
๗. ภาคเอกชน/นักลงทุนให้ความสนใจสินค้า

๔) อุปสรรค (Threats)

๑. ราคาผลผลิตกำหนดจากคนกลาง และตลาดภายนอก
๒. สังคมสูงวัย
๓. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่มีแนวโน้มรุนแรง
๔. Geo-politic ปัญหาทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่กระทบต่อ Supply chain

สรุปผลการวิเคราะห์ Tows Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์

SO Strategies (กลยุทธ์เชิงรุก)	WO Strategies (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)
SO๑ เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่	WO๑ บริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรแบบบูรณาการ
SO๒ ส่งเสริมการผลิตสินค้าภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง	WO๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรด้วยการเข้าถึงกลไกการรับรองมาตรฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม
SO๓ พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคการเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร	
SO๓ พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคการเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร	
SO๔ ส่งเสริมองค์ความรู้ในการจัดการอาหารและการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	
SO๕ เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืน BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่	
ST Strategies (กลยุทธ์เชิงป้องกัน)	WT Strategies (กลยุทธ์เชิงรับ)
ST๑ บริหารจัดการพื้นที่เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	WT๑ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมงานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตรให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวนปี พ.ศ. ๒๕๖๙

- ๑) เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน
“สินค้าเกษตรมีมูลค่าสูง เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี”
- ๒) พันธกิจ
  ๑. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร
  ๒. สร้างความมั่นคงในอาชีพการเกษตร
  ๓. ยกระดับกระบวนการผลิตภายใต้รูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนและเกษตรมูลค่าสูง
  ๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
  ๕. เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เข้าสู่มาตรฐานโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
  ๖. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
  ๗. สร้างตัวแบบงานวิจัยที่สอดคล้องกับบริบทอัตลักษณ์น่าน
- ๓) เป้าประสงค์การพัฒนา
  ๑. เกษตรกรมีความสามารถในอาชีพตนเอง (Smart farmer)
  ๒. สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agriculture Groups)
  ๓. สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agriculture Product)
  ๔. พื้นที่เกษตรและภาคเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)
- ๔) เป้าหมาย
  ๑. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น
  ๒. ผลผลิตสินค้าเกษตรมีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น
  ๓. มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่มาใช้ในการภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
  ๔. มีกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็งเพิ่มขึ้น
- ๕) ตัวชี้วัด
  ๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรมี GPP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๐.๕
  ๒. สินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔ ต่อปี
  ๓. รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรกร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ต่อปี
  ๔. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน
- ๖) ประเด็นการพัฒนา
  ๑. เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร
  ๒. ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตร
  ๓. สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
  ๔. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้ BCG Model
  ๕. บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงานวิจัยด้านการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดน่าน ดังนี้

● **ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร**

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ
๒. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๓. เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านปรับเปลี่ยนการผลิตเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น
๔. รูปแบบการทำการเกษตรที่สะท้อนถึงความยั่งยืนมีเพิ่มมากขึ้น
๕. มีการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น ดินและน้ำอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. มีเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart farmer เพิ่มขึ้น
๒. มีเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart farmer เพิ่มขึ้น
๓. รูปแบบการทำการเกษตรที่สะท้อนถึงความยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่
๒. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่
๔. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
๕. ส่งเสริมองค์ความรู้ในการจัดการอาหารและการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

● **ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร**

เป้าหมาย

๑. ยกระดับสินค้าเกษตรให้สะท้อนอัตลักษณ์ ปลอดภัยได้มาตรฐานด้วยเทคโนโลยี
๒. มูลค่าจากการประกอบธุรกิจเกษตรของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มขึ้น
๓. พัฒนาและเชื่อมโยงช่องทางตลาดสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น /สินค้าเศรษฐกิจสำคัญที่ได้รับการพัฒนาและได้รับการรับรองมาตรฐาน
๒. จำนวนของเกษตรกร /สถาบันเกษตรกรมีการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้เพื่อการผลิตครบวงจรเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่หลากหลาย
๔. ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับการเกษตรสมัยใหม่
๒. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรครบวงจรสู่เกษตรมูลค่าสูง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยววิถีใหม่
๔. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
๕. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรด้วยการเข้าถึงกลไกการรับรองมาตรฐาน

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตรเป้าหมาย

๑. เกษตรกรเข้าถึงการพัฒนาของภาครัฐได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร
๒. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๓. เกษตรกรมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (คทช.) เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและเห็นผลเชิงประจักษ์
๒. จำนวนเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
๔. จำนวนเครือข่ายภาคเกษตรโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้รับการพัฒนา
๕. เกษตรกรสูงวัยที่ผ่านการอบรมด้านการประกอบอาชีพและนำไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืนด้วย BCG Model เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเกษตรวิถีใหม่
๒. พัฒนาและสร้างบุคลากรภาคเกษตรอย่างมืออาชีพครบวงจร
๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้นโยบาย BCG Model

เป้าหมาย

๑. ลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม
๒. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างทั่วถึง
๓. การผลิตภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คาร์บอนต่ำ (Low carbon) บนฐาน BCG Model
๔. การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชเชิงเดี่ยวเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมให้ใช้ศัตรูธรรมชาติ สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตรแล้วนำไปใช้
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรรมยั่งยืน
๓. จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน
๔. พื้นที่รับประโยชน์จากชลประทานเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานเพิ่มขึ้น
๖. จำนวนพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนตาม Agri-map
๗. ร้อยละของพื้นที่ลดการเผา
๘. พื้นที่ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบจากอุทกภัย
๙. พื้นที่ชลประทานที่ได้รับการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนา

๑. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าจากคาร์บอนเครดิต
๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงพื้นฐานเชิงเศรษฐกิจ

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ บูรณาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงานวิจัยด้านการเกษตร

เป้าหมาย

๑. ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบูรณาการและนำข้อมูลสารสนเทศการเกษตรไปใช้ประโยชน์
๒. งานวิจัยและเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ (ตอบโจทย์พื้นที่และขับเคลื่อนนโยบาย)
๓. มีงานวิจัยที่มุ่งเน้นพัฒนาและตอบโจทย์บริบทพื้นที่ (Area base)
๔. มีงานวิจัยพื้นฐานนำมาพัฒนาพื้นที่

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรถูกนำไปขับเคลื่อนร้อยละ ๘๐
๒. สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
๓. จำนวนงานวิจัยที่นำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา

๑. บริหารจัดการข้อมูลด้านการเกษตรแบบบูรณาการ Big data
๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม งานวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตรให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

สรุปโครงการด้านเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดปทุมธานี

ลำดับที่	โครงการสำคัญ	หน่วยงาน	บัญชีรายการโครงการสำคัญ					งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)	รวม 5 ปี
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
ประจําต้นฉบับของแผนนี้ 1. เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖									
1.00	โครงการพัฒนาอาชีพ	งปภคค	5,198,719.97	5,198,719.97	5,198,719.97	5,198,719.97	5,198,719.97	25,993,599.85	
2.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	1,909,290.00	1,909,290.00	1,909,290.00	1,909,290.00	1,909,290.00	9,546,450.00	
3.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	7,200.00	7,200.00	7,200.00	7,200.00	7,200.00	36,000.00	
4.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	25,130.00	25,130.00	25,130.00	25,130.00	25,130.00	125,650.00	
5.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	10,630.00	10,630.00	10,630.00	10,630.00	10,630.00	53,150.00	
6.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	116,880.00	116,880.00	116,880.00	116,880.00	116,880.00	584,400.00	
7.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	4,300.00	4,300.00	4,300.00	4,300.00	4,300.00	21,500.00	
8.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	12,800.00	12,800.00	12,800.00	12,800.00	12,800.00	64,000.00	
9.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	105,960.00	105,960.00	105,960.00	105,960.00	105,960.00	329,880.00	
10.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	6,100.00	6,100.00	6,100.00	6,100.00	6,100.00	30,500.00	
11.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	4,180.00	4,180.00	4,180.00	4,180.00	4,180.00	20,900.00	
12.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	198,880.00	198,880.00	198,880.00	198,880.00	198,880.00	994,400.00	
13.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	26,000.00	26,000.00	26,000.00	26,000.00	26,000.00	130,000.00	
14.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	25,850.00	25,850.00	25,850.00	25,850.00	25,850.00	129,250.00	
15.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	33,500.00	33,500.00	33,500.00	33,500.00	33,500.00	167,500.00	
16.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	16,460.00	16,460.00	16,460.00	16,460.00	16,460.00	82,300.00	
17.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	11,560.00	11,560.00	11,560.00	11,560.00	11,560.00	57,800.00	
18.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	10,000.00	
19.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	22,352.00	22,352.00	22,352.00	22,352.00	22,352.00	111,760.00	
20.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	35,720.00	35,720.00	35,720.00	35,720.00	35,720.00	178,600.00	
21.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	30,000.00	
22.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	งปภคค	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	100,000.00	

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดน่าน

ลำดับที่	บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)					รวม 5 ปี
	โครงการสำคัญ	โครงการสำคัญ			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	
23.00	โครงการยกระดับและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าไหมไทย ตราแม่แฝง	โครงการสำคัญ	งบปกติ	ศูนย์หออุปถัมภ์และส่งเสริมเกษตรวิสัยดีบ้าน	1,313,970.00	1,313,970.00	1,313,970.00	1,313,970.00	1,313,970.00	6,569,850.00
24.00	โครงการเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้าอุปถัมภ์	โครงการสำคัญ	งบปกติ	ศูนย์หออุปถัมภ์และส่งเสริมเกษตรวิสัยดีบ้าน	841,700.00	841,700.00	841,700.00	841,700.00	841,700.00	4,208,500.00
25.00	โครงการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้าอุปถัมภ์	โครงการสำคัญ	งบปกติ	ศูนย์หออุปถัมภ์และส่งเสริมเกษตรวิสัยดีบ้าน	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00	40,000.00
26.00	โครงการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้าอุปถัมภ์	โครงการสำคัญ	งบปกติ	ศูนย์หออุปถัมภ์และส่งเสริมเกษตรวิสัยดีบ้าน	38,600.00	38,600.00	38,600.00	38,600.00	38,600.00	143,000.00
รวมทั้งสิ้น										
งบดำเนินงานพื้นที่ 2 ยกเว้นที่ดินของรัฐและพื้นที่ของภาคเอกชน					1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	5,929,950.00
1.00	โครงการขยายพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ	โครงการสำคัญ	งบปกติ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	1,185,870.00	5,929,950.00
2.00	โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านเกษตรในระดัพื้นที่ (SO)	โครงการสำคัญ	งบปกติ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	24,400.00	24,400.00	24,400.00	24,400.00	24,400.00	122,000.00
3.00	โครงการบูรณาการงานในส่วนภูมิภาค	โครงการสำคัญ	งบปกติ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	508,020.00	508,020.00	508,020.00	508,020.00	508,020.00	2,540,100.00
4.00	โครงการขับเคลื่อนงานเกษตรระดับพื้นที่สู่เกษตรกรในพื้นที่เกษตรมูลค่าสูง	โครงการสำคัญ	งบปกติ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	54,200.00	54,200.00	54,200.00	54,200.00	54,200.00	210,000.00
5.00	โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรเรียนรู้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ผ่าน ศูนย์ AC	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	700,000.00	700,000.00	700,000.00	700,000.00	700,000.00	3,500,000.00
6.00	โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากพืชเศรษฐกิจ	โครงการสำคัญ	งบปกติ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน	185,000.00	185,000.00	185,000.00	185,000.00	185,000.00	925,000.00
7.00	โครงการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมระบบสินค้า	โครงการสำคัญ	งบปกติ	โครงการชลประทานน่าน	17,000,000.00	17,000,000.00	17,000,000.00	17,000,000.00	17,000,000.00	85,000,000.00
8.00	โครงการสนับสนุนด้านไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน่านบ้านคดคาคน	โครงการสำคัญ	งบปกติ	โครงการชลประทานน่าน	30,000,000.00	30,000,000.00	30,000,000.00	30,000,000.00	30,000,000.00	150,000,000.00
9.00	โครงการปรับปรุงสภาพนา และระบบชลประทาน	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	15,000,000.00
10.00	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	480,000.00	480,000.00	480,000.00	480,000.00	480,000.00	2,400,000.00
11.00	โครงการปรับปรุงปุ๋ยอินทรีย์	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	11,500,000.00	11,500,000.00	11,500,000.00	11,500,000.00	11,500,000.00	57,500,000.00
12.00	โครงการระบบส่งน้ำด้วยท่อ	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	18,000.00	18,000.00	18,000.00	18,000.00	18,000.00	90,000.00
13.00	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	25,000.00	25,000.00	25,000.00	25,000.00	25,000.00	125,000.00
14.00	โครงการพัฒนาระบบชลประทาน	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	18,000,000.00	18,000,000.00	18,000,000.00	18,000,000.00	18,000,000.00	90,000,000.00
15.00	โครงการพัฒนาระบบชลประทาน (งบช่วยเหลือ)	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	990,000.00	990,000.00	990,000.00	990,000.00	990,000.00	4,950,000.00
16.00	โครงการพัฒนาระบบชลประทาน (งบช่วยเหลือ)	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	460,000.00	460,000.00	460,000.00	460,000.00	460,000.00	2,300,000.00
17.00	โครงการพัฒนาระบบชลประทาน	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00	750,000.00
18.00	โครงการพัฒนาระบบชลประทาน	โครงการสำคัญ	งบประมาณจังหวัด	โครงการชลประทานน่าน	420,000.00	420,000.00	420,000.00	420,000.00	420,000.00	2,100,000.00

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดปาน

ลำดับที่	บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี
	โครงการสำคัญ	แหล่ง งบ:	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	
19.00	โครงการซ่อมแซมอาคารป้องกันน้ำท่วมและขุดลอกหน้าฝายเขาตอน	งบประมาณจังหวัด	560,000.00	560,000.00	560,000.00	560,000.00	2,800,000.00	
20.00	โครงการซ่อมแซมอาคารป้องกันน้ำท่วมและขุดลอกหน้าฝายห้วยกลาง	งบประมาณจังหวัด	1,100,000.00	1,100,000.00	1,100,000.00	1,100,000.00	5,500,000.00	
21.00	โครงการซ่อมแซมอาคารป้องกันน้ำท่วมและขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบประมาณจังหวัด	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	5,000,000.00	
22.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ ขนาด 500 ลบ.ม. อ่างเก็บน้ำห้วยโถง 2	งบประมาณจังหวัด	576,000.00	576,000.00	576,000.00	576,000.00	2,880,000.00	
23.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบประมาณจังหวัด	550,000.00	550,000.00	550,000.00	550,000.00	2,750,000.00	
24.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบประมาณจังหวัด	11,000,000.00	11,000,000.00	11,000,000.00	11,000,000.00	55,000,000.00	
25.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบประมาณจังหวัด	9,000,000.00	9,000,000.00	9,000,000.00	9,000,000.00	45,000,000.00	
26.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบประมาณจังหวัด	11,500,000.00	11,500,000.00	11,500,000.00	11,500,000.00	57,500,000.00	
27.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบปกติ	241,000.00	241,000.00	241,000.00	241,000.00	1,205,000.00	
28.00	โครงการขุดลอกหน้าฝายเขื่อน	งบปกติ	1,869,100.00	1,869,100.00	1,869,100.00	1,869,100.00	9,335,500.00	
29.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดกลาง)	งบปกติ	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	12,500,000.00	
30.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	5,000,000.00	
31.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดกลาง)	งบปกติ	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	2,000,000.00	
32.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	10,000,000.00	
33.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	5,000,000.00	
34.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	7,500,000.00	
35.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00	4,500,000.00	
36.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	980,000.00	980,000.00	980,000.00	980,000.00	4,900,000.00	
37.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	20,000,000.00	
38.00	โครงการซ่อมแซมฝายกั้นน้ำ และขุดลอกหน้าฝายเขื่อน (ขนาดเล็ก)	งบปกติ	700,000.00	700,000.00	700,000.00	700,000.00	3,500,000.00	
39.00	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำคลองห้วย 71-RMC ฝายตา	งบปกติ	639,000.00	639,000.00	639,000.00	639,000.00	3,195,000.00	
40.00	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำคลองห้วย 71-RMC ฝายตา	งบปกติ	350,000.00	350,000.00	350,000.00	350,000.00	1,750,000.00	
41.00	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำคลองห้วย 71-RMC ฝายตา	งบปกติ	6,000,000.00	6,000,000.00	6,000,000.00	6,000,000.00	30,000,000.00	
42.00	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำคลองห้วย 3P-LMC ฝายตา	งบปกติ	15,000,000.00	15,000,000.00	15,000,000.00	15,000,000.00	75,000,000.00	

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดบ้าน

ลำดับที่	ข้อมูลโครงการที่สำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
	โครงการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	รวม 5 ปี
43.00	โครงการส่งเสริมสหกรณ์การเกษตรกับบ้านข้างบ้าน (พ.ศ.) พื้นที่	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	69,950,000.00	69,950,000.00	69,950,000.00	69,950,000.00	69,950,000.00	349,750,000.00
44.00	โครงการส่งเสริมระบบสิ่งปฏิกูลสัตว์พวม (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	4,500,000.00	4,500,000.00	4,500,000.00	4,500,000.00	4,500,000.00	22,500,000.00
45.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.) ตามข้อเสนอของเกษตรกรในจังหวัดบ้าน	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	1,950,000.00	1,950,000.00	1,950,000.00	1,950,000.00	1,950,000.00	9,750,000.00
46.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	4,900,000.00	4,900,000.00	4,900,000.00	4,900,000.00	4,900,000.00	24,500,000.00
47.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	13,750,000.00
48.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	7,500,000.00
49.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	10,000,000.00
50.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	12,500,000.00
51.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	2,700,000.00	2,700,000.00	2,700,000.00	2,700,000.00	2,700,000.00	13,500,000.00
52.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	6,500,000.00
53.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	950,000.00	950,000.00	950,000.00	950,000.00	950,000.00	4,750,000.00
54.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	โครงการสหประชาบ้าน	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	1,300,000.00	6,500,000.00
55.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	140,250.00	140,250.00	140,250.00	140,250.00	140,250.00	701,250.00
56.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	1,500,900.00	1,500,900.00	1,500,900.00	1,500,900.00	1,500,900.00	7,504,500.00
57.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	206,000.00	206,000.00	206,000.00	206,000.00	206,000.00	1,030,000.00
58.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	420.00	420.00	420.00	420.00	420.00	2,100.00
59.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	6,500.00	6,500.00	6,500.00	6,500.00	6,500.00	32,500.00
60.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	50,000.00
61.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	5,400.00	5,400.00	5,400.00	5,400.00	5,400.00	27,000.00
62.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00
63.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	19,300.00	19,300.00	19,300.00	19,300.00	19,300.00	96,500.00
64.00	โครงการส่งเสริมระบบประปาหมู่บ้าน (พ.ศ.)	งบปกติ	สำนักงานประมงจังหวัดบ้าน	166,200.00	166,200.00	166,200.00	166,200.00	166,200.00	831,000.00

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดปทุมธานี

ลำดับที่	ชื่อโครงการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)						
			พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	รวม 5 ปี	
65.00	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำบึงพื้นที่สูง ภายใต้โครงการพระราชดำรินโยบายพัฒนา อ่างกบป้อเขื่อน จังหวัดปทุมธานี	งบปกติ	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	120,000.00	
66.00	โครงการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา จังหวัดปทุมธานี	งบปกติ	3,600.00	3,600.00	3,600.00	3,600.00	3,600.00	18,000.00	
67.00	โครงการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จังหวัดปทุมธานี	งบปกติ	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	15,000.00	
68.00	โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์	งบปกติ	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	75,000.00	
69.00	โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสมุทรสาคร	งบปกติ	25,000.00	25,000.00	25,000.00	25,000.00	25,000.00	125,000.00	
70.00	โครงการสนับสนุนเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	งบปกติ	1,800.00	1,800.00	1,800.00	1,800.00	1,800.00	9,000.00	
71.00	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	124,900.00	124,900.00	124,900.00	124,900.00	124,900.00	624,500.00	
72.00	โครงการตลาดเกษตรกรตำบลคูคต	งบปกติ	608,340.00	608,340.00	608,340.00	608,340.00	608,340.00	3,081,700.00	
73.00	โครงการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา	งบปกติ	339,000.00	339,000.00	339,000.00	339,000.00	339,000.00	1,695,000.00	
74.00	โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรปลอดภัย	งบปกติ	19,600.00	19,600.00	19,600.00	19,600.00	19,600.00	98,000.00	
75.00	โครงการตรวจสอบปริมาณคุณภาพสินค้าเกษตร	งบปกติ	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	10,000.00	
76.00	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	งบประมาณจังหวัด	620,000.00	620,000.00	620,000.00	620,000.00	620,000.00	3,100,000.00	
77.00	โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดโค กระบือ	งบปกติ	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	500,000.00	
78.00	โครงการพัฒนาคุณภาพด้านการปลูกข้าว	งบปกติ	26,700.00	26,700.00	26,700.00	26,700.00	26,700.00	133,500.00	
79.00	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ปศุสัตว์)	งบปกติ	92,300.00	92,300.00	92,300.00	92,300.00	92,300.00	461,500.00	
80.00	โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	105,600.00	105,600.00	105,600.00	105,600.00	105,600.00	528,000.00	
81.00	โครงการพัฒนาสุขภาพเกษตรกรและเสริมสร้างอาชีพเกษตรกร (ปศุสัตว์)	งบปกติ	1,865,000.00	1,865,000.00	1,865,000.00	1,865,000.00	1,865,000.00	9,325,000.00	
82.00	โครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกร	งบปกติ	297,800.00	297,800.00	297,800.00	297,800.00	297,800.00	1,489,000.00	
83.00	โครงการส่งเสริมการค้าและการให้บริการของเกษตรกร	งบปกติ	55,313.00	55,313.00	55,313.00	55,313.00	55,313.00	276,565.00	
84.00	โครงการปรับปรุงศูนย์บริการเกษตรกร	งบปกติ	26,280.00	26,280.00	26,280.00	26,280.00	26,280.00	131,400.00	
85.00	โครงการสนับสนุนการใช้ปุ๋ยและปรับปรุงบำรุงดิน	งบปกติ	393,000.00	393,000.00	393,000.00	393,000.00	393,000.00	1,965,000.00	
86.00	โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน	งบปกติ	219,380.00	219,380.00	219,380.00	219,380.00	219,380.00	1,096,900.00	
87.00	โครงการเสริมสร้างและส่งเสริมการปลูกทุเรียน	งบปกติ	2,311,900.00	2,311,900.00	2,311,900.00	2,311,900.00	2,311,900.00	11,559,500.00	
88.00	โครงการจัดทำระบบข้อมูลสินค้าเกษตรและพื้นที่ต้นแบบ	งบปกติ	1,359,800.00	1,359,800.00	1,359,800.00	1,359,800.00	1,359,800.00	6,799,000.00	

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดน่าน

ลำดับที่	บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณรายปี (ล้านบาท)						
	โครงการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	รวม 5 ปี	
89.00	โครงการจัดทำงบประมาณรายจ่ายและนำชุมชนต้นแบบ	งบปกติ	692,800.00	692,800.00	692,800.00	692,800.00	692,800.00	3,464,000.00	
90.00	โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางเกษตร	งบปกติ	576,000.00	576,000.00	576,000.00	576,000.00	576,000.00	2,880,000.00	
91.00	โครงการใช้การงบอุดหนุนและนำชุมชนต้นแบบ (Agri-Shop)	งบปกติ	206,500.00	206,500.00	206,500.00	206,500.00	206,500.00	1,032,500.00	
92.00	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	172,400.00	172,400.00	172,400.00	172,400.00	172,400.00	862,000.00	
93.00	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำไปรับน้ำ ขนาด 1,260 ลบ.ม.	งบปกติ	2,080,600.00	2,080,600.00	2,080,600.00	2,080,600.00	2,080,600.00	10,403,000.00	
94.00	โครงการส่งเสริมการปลูกและผลิตใช้อินทรีย์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	งบปกติ	1,782,280.00	1,782,280.00	1,782,280.00	1,782,280.00	1,782,280.00	8,911,400.00	
95.00	โครงการพัฒนาระบบโทรคมนาคม (Mobile Unit)	งบปกติ	360,000.00	360,000.00	360,000.00	360,000.00	360,000.00	1,800,000.00	
96.00	โครงการส่งเสริมศูนย์รวมเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ดิน	งบปกติ	16,500.00	16,500.00	16,500.00	16,500.00	16,500.00	82,500.00	
97.00	โครงการส่งเสริมและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	งบปกติ	1,222,850.00	1,222,850.00	1,222,850.00	1,222,850.00	1,222,850.00	6,114,250.00	
98.00	โครงการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	งบปกติ	1,530,000.00	1,530,000.00	1,530,000.00	1,530,000.00	1,530,000.00	7,650,000.00	
99.00	โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร	งบปกติ	831,900.00	831,900.00	831,900.00	831,900.00	831,900.00	4,159,500.00	
100.00	โครงการผลิตถั่วเหลืองเพื่อปลูก	งบปกติ	360,000.00	360,000.00	360,000.00	360,000.00	360,000.00	1,800,000.00	
101.00	โครงการส่งเสริมและใช้หัวผสมปุ๋ยประยะและใส่ปุ๋ยเคมี 1:4000	งบปกติ	115,500.00	115,500.00	115,500.00	115,500.00	115,500.00	577,500.00	
102.00	โครงการบริการและส่งเสริมสุขภาพเกษตรกร	งบปกติ	23,300.00	23,300.00	23,300.00	23,300.00	23,300.00	116,500.00	
103.00	โครงการวางแผนการใช้ดินอย่างยั่งยืนระยะ 5 ปี (1:4000)	งบปกติ	168,000.00	168,000.00	168,000.00	168,000.00	168,000.00	840,000.00	
104.00	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	45,000.00	45,000.00	45,000.00	45,000.00	45,000.00	225,000.00	
105.00	โครงการขยายใช้ข้อมูลการวิจัยพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างยั่งยืน	งบปกติ	7,884,235.00	7,884,235.00	7,884,235.00	7,884,235.00	7,884,235.00	39,421,175.00	
106.00	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเครือข่าย ศพท./วิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00	
107.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่เชื่อมโยงพื้นที่กันชนของเกษตรกร	งบปกติ	35,500.00	35,500.00	35,500.00	35,500.00	35,500.00	172,500.00	
108.00	โครงการรณรงค์ใช้ยาปราบศัตรูพืชอย่างปลอดภัย (GAP)	งบปกติ	57,550.00	57,550.00	57,550.00	57,550.00	57,550.00	287,750.00	
109.00	โครงการตรวจประเมินความพร้อมของแปลงผลิตพืช (GAP)	งบปกติ	628,082.00	628,082.00	628,082.00	628,082.00	628,082.00	3,140,410.00	
110.00	โครงการตรวจประเมินความพร้อมของพื้นที่อินทรีย์	งบปกติ	4,610.00	4,610.00	4,610.00	4,610.00	4,610.00	23,050.00	
111.00	โครงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	งบปกติ	57,000.00	57,000.00	57,000.00	57,000.00	57,000.00	285,000.00	
112.00	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	38,800.00	38,800.00	38,800.00	38,800.00	38,800.00	194,000.00	

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดปาน

ลำดับที่	บัญชีรายการโครงการสำคัญ		งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)							
	โครงการสำคัญ	หน่วยงาน	แหล่งงบประมาณ	หน่วยงาน	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	รวม 5 ปี
113.00	โครงการบริหารจัดการสินค้าเกษตรปลอดภัย (Safe Food)	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	งบปกติ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปาน	47,900.00	47,900.00	47,900.00	47,900.00	47,900.00	239,500.00
114.00	โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการเลี้ยงอื่น ๆ		งบปกติ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปาน	107,000.00	107,000.00	107,000.00	107,000.00	107,000.00	535,000.00
115.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการบริการสุขภาพ		งบปกติ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปาน	60,000.00	60,000.00	60,000.00	60,000.00	60,000.00	300,000.00
116.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการบริการสุขภาพ		งบปกติ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดปาน	19,000.00	19,000.00	19,000.00	19,000.00	19,000.00	95,000.00
117.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการบริการสุขภาพ		งบปกติ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดปาน	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	50,000.00
118.00	โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ ณ พระตำหนักสง่างามจังหวัดปาน		งบปกติ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดปาน	151,000.00	151,000.00	151,000.00	151,000.00	151,000.00	755,000.00
119.00	โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	108,000.00	108,000.00	108,000.00	108,000.00	108,000.00	540,000.00
120.00	โครงการส่งเสริมการต่อยอดวิสาหกิจ		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	38,500.00	38,500.00	38,500.00	38,500.00	38,500.00	192,500.00
121.00	โครงการพัฒนาเกษตรกร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	79,200.00	79,200.00	79,200.00	79,200.00	79,200.00	396,000.00
122.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการบริการสุขภาพ (ระบบส่งเสริมการเกษตร)		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	10,500.00	10,500.00	10,500.00	10,500.00	10,500.00	52,500.00
123.00	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	23,100.00	23,100.00	23,100.00	23,100.00	23,100.00	115,500.00
124.00	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	297,760.00	297,760.00	297,760.00	297,760.00	297,760.00	1,488,800.00
125.00	โครงการสร้างความรู้และเสริมทักษะแก่เกษตรกร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	43,100.00	43,100.00	43,100.00	43,100.00	43,100.00	215,500.00
126.00	โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเชิงรุกสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning)		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	31,000.00	31,000.00	31,000.00	31,000.00	31,000.00	155,000.00
127.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	256,000.00	256,000.00	256,000.00	256,000.00	256,000.00	1,280,000.00
128.00	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	118,750.00	118,750.00	118,750.00	118,750.00	118,750.00	593,750.00
129.00	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	136,500.00	136,500.00	136,500.00	136,500.00	136,500.00	682,500.00
130.00	โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อลดการสูญเสีย		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	20,500.00	20,500.00	20,500.00	20,500.00	20,500.00	102,500.00
131.00	โครงการรณรงค์ปลูกพืชปลอดสารพิษ		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	42,400.00	42,400.00	42,400.00	42,400.00	42,400.00	212,000.00
132.00	โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	31,100.00	31,100.00	31,100.00	31,100.00	31,100.00	155,500.00
133.00	โครงการส่งเสริมและปรับปรุงระเบียบเกษตร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	150,105.00	150,105.00	150,105.00	150,105.00	150,105.00	750,525.00
134.00	โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	900,000.00
135.00	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	382,700.00	382,700.00	382,700.00	382,700.00	382,700.00	1,913,500.00
136.00	โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ทางการเกษตร		งบปกติ	สำนักงานเกษตรจังหวัดปาน	95,000.00	95,000.00	95,000.00	95,000.00	95,000.00	475,000.00

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดบ้าน

ลำดับที่	ปัญหาการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	ปัญหาการสำคัญโครงการสำคัญ							รวม 5 ปี
			หน่วยดำเนินการ	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570		
137.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ	งปภค	สำนักงานเกษตรจังหวัดบ้าน	7,100.00	7,100.00	7,100.00	7,100.00	7,100.00	35,500.00	
138.00	โครงการส่งเสริมการหยุดยาสูบในพื้นที่เกษตร	งปภค	สำนักงานเกษตรจังหวัดบ้าน	75,900.00	75,900.00	75,900.00	75,900.00	75,900.00	379,500.00	
139.00	โครงการส่งเสริมสหกรณ์เกษตรและวิสาหกิจชุมชน	งปภค	สำนักงานเกษตรจังหวัดบ้าน	22,600.00	22,600.00	22,600.00	22,600.00	22,600.00	113,000.00	
140.00	โครงการนำร่องอาชีพเกษตรกร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	4,147,300.00	4,147,300.00	4,147,300.00	4,147,300.00	4,147,300.00	20,736,500.00	
141.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	2,381,390.00	2,381,390.00	2,381,390.00	2,381,390.00	2,381,390.00	11,906,950.00	
142.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรด้านปศุสัตว์	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	151,500.00	151,500.00	151,500.00	151,500.00	151,500.00	757,500.00	
143.00	โครงการจัดประชุมและสัมมนาเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรจังหวัด	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	7,140.00	7,140.00	7,140.00	7,140.00	7,140.00	35,700.00	
144.00	โครงการส่งเสริมการผลิตและการตลาดพืชผัก	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00	
145.00	โครงการติดตามสหกรณ์เกี่ยวกับเกษตรและพัฒนาศูนย์ชุมชน (ก่อนการเบิก)	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	39,600.00	39,600.00	39,600.00	39,600.00	39,600.00	198,000.00	
146.00	โครงการส่งเสริมสหกรณ์เกษตรกรผู้ปลูกข้าวสาร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	4,000.00	4,000.00	4,000.00	4,000.00	4,000.00	20,000.00	
147.00	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	8,250.00	8,250.00	8,250.00	8,250.00	8,250.00	41,250.00	
148.00	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	200,000.00	
149.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อรักษาและยกระดับความเข้มแข็งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	9,150.00	9,150.00	9,150.00	9,150.00	9,150.00	45,750.00	
150.00	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	54,720.00	54,720.00	54,720.00	54,720.00	54,720.00	273,600.00	
151.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	130,350.00	130,350.00	130,350.00	130,350.00	130,350.00	651,750.00	
152.00	โครงการสร้างงานที่เชื่อมโยงกับสินค้าเกษตรและอาหาร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	47,010.00	47,010.00	47,010.00	47,010.00	47,010.00	235,050.00	
153.00	โครงการส่งเสริมการสหกรณ์ต้นแบบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	642,950.00	642,950.00	642,950.00	642,950.00	642,950.00	3,124,750.00	
154.00	โครงการพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	396,000.00	396,000.00	396,000.00	396,000.00	396,000.00	1,980,000.00	
155.00	โครงการพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวง	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	195,700.00	195,700.00	195,700.00	195,700.00	195,700.00	987,500.00	
156.00	โครงการขยายผลจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินทผลุญต์และส่งเสริมความเข้มแข็งของสหกรณ์อย่างเป็นระบบ	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	506,084.00	506,084.00	506,084.00	506,084.00	506,084.00	2,530,420.00	
157.00	โครงการพัฒนาเกษตรปลอดภัยในพื้นที่โครงการหลวง	กฤษฎีกา/ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	260,958.00	260,958.00	260,958.00	260,958.00	260,958.00	1,304,790.00	
158.00	โครงการตรวจและประเมินผลโครงการหลวงอินทผลุญต์	กฤษฎีกา/ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	426,260.00	426,260.00	426,260.00	426,260.00	426,260.00	2,131,300.00	
159.00	โครงการบริหารจัดการพื้นที่ทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ถือเอกสาร	งปภค	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	929,875.00	929,875.00	929,875.00	929,875.00	929,875.00	4,649,375.00	
160.00	โครงการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร	กฤษฎีกา/ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบ้าน	5,391,118.00	5,391,118.00	5,391,118.00	5,391,118.00	5,391,118.00	26,955,590.00	

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดน่าน

ลำดับที่	โครงการสำคัญ	บัญชีรายการโครงการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					รวม 5 ปี
				พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	
161.00	โครงการปรับปรุงที่ดินเพื่อยกนาคกรม	งบปกติ	งบปกติ	503,200.00	503,200.00	503,200.00	503,200.00	503,200.00	2,516,000.00
162.00	โครงการส่งเสริมช่างช่างการจักสานพื้นบ้านและผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนพื้นบ้าน	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	44,500.00	44,500.00	44,500.00	44,500.00	44,500.00	222,500.00
163.00	โครงการจัดตั้งศูนย์ขยายพันธุ์พืชเพื่อให้บริการแก่เกษตรกร	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	1,426,800.00	1,426,800.00	1,426,800.00	1,426,800.00	1,426,800.00	7,134,000.00
164.00	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	งบปกติ	132,000.00	132,000.00	132,000.00	132,000.00	132,000.00	660,000.00
165.00	โครงการพัฒนาเกษตรยั่งยืน	งบปกติ	งบปกติ	39,000.00	39,000.00	39,000.00	39,000.00	39,000.00	195,000.00
166.00	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	1,629,560.00	1,629,560.00	1,629,560.00	1,629,560.00	1,629,560.00	8,147,800.00
167.00	โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	งบปกติ	90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00	450,000.00
168.00	โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	447,900.00	447,900.00	447,900.00	447,900.00	447,900.00	2,239,500.00
169.00	โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	งบปกติ	78,100.00	78,100.00	78,100.00	78,100.00	78,100.00	390,500.00
170.00	โครงการจัดงาน "NICK OFF" การช้อปปิ้งเพื่อการเกษตรเป็นของขวัญปีใหม่ พ.ศ. 2567	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	200,000.00
171.00	โครงการบริหารจัดการที่ดินนาคกรม ปีงบประมาณ พ.ศ.2567	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	1,975.00	1,975.00	1,975.00	1,975.00	1,975.00	9,875.00
172.00	โครงการสำรวจรังวัดและแผนที่ดินนาคกรม RTK GNSS Network	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	62,500.00	62,500.00	62,500.00	62,500.00	62,500.00	312,500.00
173.00	โครงการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ.2567	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	205,820.00	205,820.00	205,820.00	205,820.00	205,820.00	1,029,100.00
174.00	โครงการปรับปรุงรังวัดข้อมูลที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับ.401) เพื่อสนับสนุนโครงการเกษตร ปี 2567	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	211,740.00	211,740.00	211,740.00	211,740.00	211,740.00	1,058,700.00
175.00	โครงการพัฒนาสภาพพื้นที่นาคกรมเกษตร	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	26,200.00	26,200.00	26,200.00	26,200.00	26,200.00	131,000.00
176.00	โครงการพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	งบอุดหนุน/งบปฏิบัติการ/งบส่งเสริม/งบส่งเสริม	2,605,520.00	2,605,520.00	2,605,520.00	2,605,520.00	2,605,520.00	13,027,600.00
177.00	โครงการสำรวจรังวัดที่ดินนาคกรม	งบปกติ	งบปกติ	137,220.00	137,220.00	137,220.00	137,220.00	137,220.00	686,100.00
178.00	โครงการพัฒนาภูมิทัศน์นาคกรม	งบปกติ	งบปกติ	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00
179.00	โครงการพัฒนาภูมิทัศน์นาคกรม	งบปกติ	งบปกติ	50,660.00	50,660.00	50,660.00	50,660.00	50,660.00	252,300.00
180.00	โครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรและอาชีพนาคกรม (Smart Farmer) ตามวาระ 49 (3)	งบปกติ	งบปกติ	64,500.00	64,500.00	64,500.00	64,500.00	64,500.00	322,500.00
181.00	โครงการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ตามวาระ 49 (3)	งบปกติ	งบปกติ	116,800.00	116,800.00	116,800.00	116,800.00	116,800.00	584,000.00
182.00	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อเกษตรกร ตามวาระ 49 (3)	งบปกติ	งบปกติ	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	900,000.00
183.00	โครงการให้เงินอุดหนุน ตามวาระ 49 (3)	งบปกติ	งบปกติ	1,715,270.00	1,715,270.00	1,715,270.00	1,715,270.00	1,715,270.00	8,576,350.00
184.00	โครงการส่งเสริมการเกษตรของวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	งบปกติ	216,900.00	216,900.00	216,900.00	216,900.00	216,900.00	1,084,500.00
185.00	โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคม	งบปกติ	งบปกติ	311,940.00	311,940.00	311,940.00	311,940.00	311,940.00	1,559,700.00

สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดน่าน

ลำดับที่	โครงการสำคัญ	แหล่ง จ.บ.บ.	บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ					งบประมาณตั้งเดิมกร (ล้านบาท)				
			โครงการสำคัญ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี			
186.00	โครงการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง ตามมาตรา 49 (5)	จ.บ.กดี	สำนักงานฯ-แม่ฮ่องสอนจังหวัดน่าน	650,000.00	650,000.00	650,000.00	650,000.00	650,000.00	650,000.00	3,250,000.00		
187.00	โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ตามมาตรา 49 (6)	จ.บ.กดี	สำนักงานฯ-แม่ฮ่องสอนจังหวัดน่าน	159,750.00	159,750.00	159,750.00	159,750.00	159,750.00	159,750.00	798,750.00		
188.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง ตามมาตรา 49 (6)	จ.บ.กดี	สำนักงานฯ-แม่ฮ่องสอนจังหวัดน่าน	1,528,380.00	1,528,380.00	1,528,380.00	1,528,380.00	1,528,380.00	1,528,380.00	7,641,900.00		
189.00	โครงการพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านการผลิตข้าว	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	4,956,738.00	4,956,738.00	4,956,738.00	4,956,738.00	4,956,738.00	4,956,738.00	24,793,690.00		
190.00	โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผลิตข้าว	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	586,100.00	586,100.00	586,100.00	586,100.00	586,100.00	586,100.00	2,945,500.00		
191.00	โครงการพัฒนาระบบส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	56,000.00	56,000.00	56,000.00	56,000.00	56,000.00	56,000.00	280,400.00		
192.00	โครงการระบบส่งเสริมการแปรรูปผลไม้	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	333,740.00	333,740.00	333,740.00	333,740.00	333,740.00	333,740.00	1,668,700.00		
193.00	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (ข้าว)	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	60,000.00	60,000.00	60,000.00	60,000.00	60,000.00	60,000.00	300,000.00		
194.00	โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	1,453,000.00	1,453,000.00	1,453,000.00	1,453,000.00	1,453,000.00	1,453,000.00	7,265,000.00		
195.00	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ฯน่าน	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยข้าวแพร่	693,550.00	693,550.00	693,550.00	693,550.00	693,550.00	693,550.00	3,467,750.00		
ประเด็นการชี้แจงที่ 3. สรุปความสอดคล้องของงบประมาณตั้งเดิมของสำนักงานเกษตร												
1.00	โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าอินทรีย์เมืองน่านจากพระราชดำริ	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	28,200.00	28,200.00	28,200.00	28,200.00	28,200.00	28,200.00	141,000.00		
2.00	โครงการรักษ์น้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ต.สุเมาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	9,000.00	9,000.00	9,000.00	9,000.00	9,000.00	9,000.00	45,000.00		
3.00	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบพันธู์สูง ภายใต้โครงการพระราชดำริศูนย์พัฒนา	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	47,700.00	47,700.00	47,700.00	47,700.00	47,700.00	47,700.00	238,500.00		
4.00	โครงการสร้างพัฒนาการเชิงธุรกิจตามพระราชดำริบ้านสบจัน อ.บ้านฝาง จ.น่าน	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	120,000.00		
5.00	โครงการพัฒนากันน้ำนอก - บ้านจัน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ภูคา อ.ปัว จ.น่าน	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	120,000.00		
6.00	โครงการผลิตอาหารจากของเหลือใช้ตามพระราชดำริภูเพียง อ.สุเมาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	24,000.00	120,000.00		
7.00	โครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	234,000.00	234,000.00	234,000.00	234,000.00	234,000.00	234,000.00	1,190,000.00		
8.00	โครงการสนับสนุนโครงการสวนจันทน์เกาะประมง	จ.บ.กดี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน	93,500.00	93,500.00	93,500.00	93,500.00	93,500.00	93,500.00	469,500.00		
9.00	โครงการสนับสนุนโครงการปลูกต้นไม้จากโครงการอนุรักษ์ป่า	จ.บ.กดี	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	51,200.00	51,200.00	51,200.00	51,200.00	51,200.00	51,200.00	256,000.00		
10.00	โครงการสนับสนุนโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์จากพระราชดำริ	จ.บ.กดี	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	593,100.00	593,100.00	593,100.00	593,100.00	593,100.00	593,100.00	2,965,500.00		
11.00	โครงการศูนย์วิจัยพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ภูฟ้า อ.ปงกสิณ จ.น่าน	จ.บ.กดี	สถานีพัฒนาที่ดินน่าน	699,900.00	699,900.00	699,900.00	699,900.00	699,900.00	699,900.00	3,499,500.00		
12.00	โครงการผลิตอาหารจากของเหลือใช้ตามพระราชดำริภูเพียง อ.สุเมาน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน	จ.บ.กดี	สถานีพัฒนาที่ดินน่าน	1,429,627.00	1,429,627.00	1,429,627.00	1,429,627.00	1,429,627.00	1,429,627.00	7,148,135.00		

สรุปโครงการด้านการศึกษาและสภามรณีสัญญาของจังหวัด (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570)

จังหวัดน่าน

ลำดับที่	บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณตามปีงบการเงิน (ล้านบาท)					
	โครงการสำคัญ	แหล่ง งบ	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	พ.ศ.2569	พ.ศ.2570	รวม 5 ปี
13.00	โครงการพัฒนาพื้นที่โครงการหลวง	งบปกติ	2,133,536.00	2,133,536.00	2,133,536.00	2,133,536.00	2,133,536.00	10,667,680.00
14.00	โครงการสนับสนุนวิชาการด้านพืชไม้โครงการพระราชดำริ	งบปกติ	375,900.00	375,900.00	375,900.00	375,900.00	375,900.00	1,879,500.00
15.00	โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อีเอ็มจากพระราชดำริ ศ.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน	งบปกติ	225,000.00	225,000.00	225,000.00	225,000.00	225,000.00	1,125,000.00
16.00	โครงการถ่ายทอดความรู้พืชไร่ เติบโตเร็ว 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	งบปกติ	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	75,000.00
17.00	โครงการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	652,900.00	652,900.00	652,900.00	652,900.00	652,900.00	3,264,500.00
18.00	โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	25,000.00
19.00	โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	50,660.00	50,660.00	50,660.00	50,660.00	50,660.00	253,300.00
20.00	โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการหลวง	งบปกติ	700,000.00	700,000.00	700,000.00	700,000.00	700,000.00	3,500,000.00
21.00	โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพิเศษ	งบปกติ	164,380.00	164,380.00	164,380.00	164,380.00	164,380.00	821,900.00
ประจวบถ้วนที่ 3. เป็นรายการที่มีหน่วยงานและสิ่งเกี่ยวข้องของมณฑลและภูมิภาค BCG Model								
1.00	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกแทน ตามมาตรา 49 (2)	งบปกติ	462,491.00	462,491.00	462,491.00	462,491.00	462,491.00	2,312,455.00
2.00	โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน (BCG)	งบปกติ	224,000.00	224,000.00	224,000.00	224,000.00	224,000.00	1,120,000.00
3.00	โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์จากต้นตำรับและชุมชนในเขต BCG	งบปกติ	14,640.00	14,640.00	14,640.00	14,640.00	14,640.00	73,200.00
ประจวบถ้วนที่ 3. เป็นรายการที่มอบงบประมาณบริหารจัดการโดยตรง								
-ไม่มีโครงการ-								
รวมทั้งสิ้น			1,741,878,794.85					

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญ
ของจังหวัดน่าน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	<p>การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ในประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนฐานคิด คือต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบันและการสร้างคุณค่าใหม่อนาคต โคพื้นเมืองเป็นปศุสัตว์ที่มีมาแต่เดิมในอดีต แต่เนื่องจากสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนไป เช่น ตลาดและความต้องการเนื้อพื้นเมืองคุณภาพ จึงสามารถต่อยอดการผลิตได้โดยอาศัยความรู้และเทคโนโลยี พร้อมกันนี้ก็มีการพัฒนากระบวนการเลี้ยงและพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้มีความพร้อมในการผลิตโคพื้นเมืองคุณภาพมีระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการและการผลิต โดยสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมที่ ๒ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูงเมื่อพิจารณาข้อมูลจังหวัดน่าน พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่ามีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ถึง ๓๑,๙๗๒ ตัว ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๘ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่านร่วมกับสำนักวิทยากรพัฒนาระบบการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้วิจัยและพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) อย่างเป็นระบบเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้พัฒนาอาสาปศุสัตว์ผสมเทียม, เกษตรกรแกนนำและเครือข่ายได้รับการพัฒนา เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ของจังหวัดน่าน</p> <p>โคพื้นเมืองน่านเป็นโคที่มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของจังหวัดน่านได้เป็นอย่างดี โดยพบว่าเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายหากินเก่งในพื้นที่ภูเขา จึงควรมีการอนุรักษ์สายพันธุ์ให้คงอยู่เป็นโคประจำท้องถิ่นอยู่กับเมืองน่าน นอกจากนี้จังหวัดน่านยังเป็นจังหวัดที่สามารถผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้เป็นอย่างดี เช่น ถั่วเหลือง เศษวัสดุเหลือใช้จากเกษตรกรยังสามารถนำมาใช้ในการเลี้ยงโคพื้นเมืองได้ แต่อย่างไรก็ตามแหล่งอาหารเหล่านี้มีการให้ผลผลิตในด้านของปริมาณและคุณภาพไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งปี ทำให้การเจริญเติบโตและความสมบูรณ์พันธุ์ของโคพื้นเมืองน่านยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จึงต้องมีการเสริมด้วยอาหารหยาบและอาหารชั้นที่เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนมีการจัดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม</p> <p>สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน จึงได้จัดทำโครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูงขึ้น เพื่อให้มูลค่าการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ของจังหวัดน่านเพิ่มสูงขึ้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) มีขีดความสามารถและศักยภาพในกระบวนการผลิตอย่างครบวงจรทำให้มีผลิตภาพทางการเกษตรเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ของจังหวัดน่านอย่างครบวงจร ๒. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ให้แก่เกษตรกร ๓. สร้างความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ของเกษตรกร ส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ให้ยั่งยืน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดน่าน
๘. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรรมยั่งยืน
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ๒๕๒,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙
๑๑. งบประมาณ	๒๕๒,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปใช้ในการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ที่มีความปลอดภัย และยั่งยืน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ให้มีคุณภาพ อย่างครบวงจร เกิดการ พัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการเลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดน่าน ๒. โคเนื้อ (โคพื้นเมือง) ของเกษตรกรมีคุณภาพที่ดี เหมาะสมกับความต้องการของตลาด

ประเด็นการพัฒนา ที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
1.ชื่อโครงการ	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2.ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มศักยภาพกาแฟจังหวัดน่าน</p> <p>จังหวัดน่าน มีพื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นการผลิตพืชไร่เชิงเดี่ยว ทำให้เกิดปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์และเกิดการชะล้างพังทลาย มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรสูงโดยเฉพาะสารเคมีกำจัดวัชพืช เป็นการผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืน ต้นทุนการผลิตสูง เกิดความไม่มั่นคงในอาชีพ และเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินและขาดเงินลงทุนที่ไม่สามารถจะดำเนินการปรับเปลี่ยนการผลิตการเกษตรได้</p> <p>กาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจที่จังหวัดน่านให้ความสำคัญเนื่องจากช่วยบรรเทาการบุกรุกทำลายป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยวและลดการใช้สารเคมีภาคการเกษตร และจังหวัดน่านมีภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 700 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน และมีอากาศหนาวเย็นเหมาะสำหรับการปลูกกาแฟความต้องการใช้เมล็ดกาแฟในประเทศไทยช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 3.1% ในปี พ.ศ. 2567 คาดว่าปริมาณความต้องการใช้ประมาณ 92,790 ตัน แต่ปริมาณการผลิตกาแฟในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 15,495 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)</p> <p>ในขณะที่จังหวัดน่านมีเกษตรกรปลูกกาแฟ จำนวนกว่า 1,052 ครัวเรือนเป็นพื้นที่ปลูกกาแฟ 11,448 ไร่ ปริมาณการผลิตกาแฟเพียง 1,450 ตันซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ การปลูกข้าวโพดที่มีการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่เข้มข้นและปริมาณมาก และนิยมเตรียมพื้นที่เพาะปลูกด้วยการเผา เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและประหยัดต้นทุนในการผลิต การใช้ไฟในการเผาพื้นที่แปลงเกษตร เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นควันสะสมในอากาศ ซึ่งเป็นมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง และกาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจที่จังหวัดน่านให้ความสำคัญเนื่องจากช่วยบรรเทาการบุกรุกทำลายป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยวและลดการใช้สารเคมีภาคการเกษตรนอกจากนี้จังหวัดน่านได้เล็งเห็นถึงการเติบโตของตลาดกาแฟไทยและตลาดกาแฟโลก จึงได้กำหนดให้กาแฟเป็นสินค้าด้านยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัด มีนโยบายให้ส่งเสริมการเพาะปลูกครบวงจร จังหวัดน่านจึงได้ยกระดับกาแฟน่าน ส่งเสริมในการสร้างมูลค่าทางการค้าให้กับจังหวัด</p>
3.วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตกาแฟจังหวัดน่านให้เพียงพอับความต้องการของตลาด 2. เพื่อพัฒนาเสริมสร้างองค์ความรู้กระบวนการผลิตกาแฟตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ 3. เพื่อพัฒนาผลผลิต ผลิตภัณฑ์กาแฟให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด 4. เพื่อประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้กาแฟน่านแก่ผู้บริโภคนักท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวจังหวัดน่าน อย่างมีส่วนร่วมระหว่างภาคชุมชน ผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ
4.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>เชิงปริมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกร มีความรู้ ทักษะในการบริหารจัดการแปลงปลูกกาแฟคุณภาพ จำนวน 100

	<p>ราย</p> <p>2. มีการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นกาแฟ จำนวน 100 ไร่</p> <p>3. เกษตรกร หรือ กลุ่มเกษตรกร มีความรู้ด้านเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปกาแฟ จำนวน 20 ราย</p> <p>4. มีงานประชาสัมพันธ์กาแฟจังหวัดน่าน 1 ครั้ง</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>1. เกษตรกรเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นการปลูกกาแฟ โดยมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกาแฟที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน</p> <p>2. สินค้ากาแฟมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น</p> <p>3. กาแฟน่านเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีตลาดเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวแหล่งผลิต ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศูนย์เรียนรู้ และศึกษาดูงาน</p>
5.พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดน่าน
6.กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟคุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้เกษตรกรด้านการบริหารจัดการแปลงกาแฟตลอดจนถึงการปลูกพืชแซมในระยะก่อนกาแฟให้ผลผลิต - สนับสนุนปัจจัยสำหรับการเพิ่มผลผลิตกาแฟ ทั้งการเพิ่มพื้นที่ปลูก และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น ต้นพันธุ์กาแฟ หรือปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับแปลงส่งเสริมการปลูกกาแฟ - สนับสนุนปัจจัยการผลิตสำหรับการปลูกแซมเพื่อให้เกิดรายได้ในระยะก่อนกาแฟให้ผลผลิต <p>งบประมาณ 3,544,000 บาท (สามล้านบาทแสนสี่พันบาทถ้วน)</p> <p>กิจกรรมที่ 2 การเพิ่มศักยภาพการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป</p> <ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้เกษตรกรด้านเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว - อบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูปกาแฟเพื่อเพิ่มมูลค่ากาแฟ - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูป <p>งบประมาณ 324,600 บาท (สามแสนสองหมื่นสี่พันหกร้อยบาทถ้วน)</p> <p>กิจกรรมที่ 3 การประชาสัมพันธ์กาแฟจังหวัดน่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดแสดงนิทรรศการและประชาสัมพันธ์กาแฟจังหวัดน่าน <p>งบประมาณ 2,000,000 บาท (สองล้านบาทถ้วน)</p> <p>กิจกรรมที่ 4 ติดตามและประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการติดตามและประเมินผล <p>งบประมาณ 420,000 บาท (สี่แสนสองหมื่นบาทถ้วน)</p>
7.หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

8.ระยะเวลาในการดำเนินงาน	1 ตุลาคม 2568 - 30 กันยายน 2569
9.งบประมาณ	6,288,600 บาท (หกล้านสองแสนแปดหมื่นแปดพันหกร้อยบาทถ้วน)
10.ผลผลิต (Output)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกร ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะในการบริหารจัดการแปลงปลูกกาแฟคุณภาพ จำนวน 100 ราย 2. มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นกาแฟ จำนวน 100 ไร่ 3. เกษตรกร หรือ กลุ่มเกษตรกร ได้รับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ เทคนิคการแปรรูปกาแฟ จำนวน 20 ราย เกษตรกรได้รับการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟด้วย 4. กาแฟจังหวัดน่าน ได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตกาแฟที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน 2. สินค้ากาแฟมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและมีความเป็นอยู่ดีขึ้น 3. กาแฟน่านเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีตลาดเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวแหล่งผลิต ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศูนย์เรียนรู้ และศึกษาดูงาน 4. เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เป็นการปลูกกาแฟ ช่วยลดการเผาป่าทำไร่เลื่อนลอย ลดการใช้สารเคมีฆ่าแมลง ทำให้ลดมลพิษต่างๆ ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3. แนวทางการพัฒนา	<p>3.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.2) แผนปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง</p> <p>3.3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3.4) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>3.5) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.6) แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 2 เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง</p>
4. หลักการและเหตุผล	<p>ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 เห็นชอบขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป โดย BCG Model ด้านการเกษตร จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำเกษตรสมัยใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกกระดับคุณภาพมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการทำการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>จังหวัดน่านเป็นแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญ เนื่องจากมีภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 700 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน และมีอากาศหนาวเย็นเหมาะสำหรับเพาะปลูกกาแฟ โดยจังหวัดน่านได้กำหนดให้กาแฟเป็นสินค้าด้านยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัด มีนโยบายให้ส่งเสริมการเพาะปลูกครบวงจร จังหวัดน่านมีเกษตรกรปลูกกาแฟ จำนวน 987 ครัวเรือนเป็นพื้นที่เพาะปลูกกาแฟ จำนวน 12,507 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิต 10,133 ไร่ ผลผลิต 646.08 ตัน โดยสายพันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ อาราบิก้า สายพันธุ์เชียงใหม่ 80 รองลงมาเป็นโรบัสต้าสายพันธุ์ชุมพร 1 และสายพันธุ์อื่นๆ ซึ่งการปลูกกาแฟเกษตรกรจะปลูกแซมต้นไม้ในสวนผลไม้ ไม่ย่นต้น และในพื้นที่ป่าชุมชนต้นน้ำ และการปลูกพืชกาแฟยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่จังหวัดน่านให้ความสำคัญเนื่องจากช่วยบรรเทาการบุกรุกทำลายป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยวและลดการใช้สารเคมีภาคการเกษตร ดังนั้น จังหวัดน่านจึงได้ยกระดับกาแฟน่าน ส่งเสริมในการสร้างมูลค่าทางการค้าให้กับจังหวัด โดยมีเป้าหมายส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการใช้</p>

	<p>เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตการเก็บเกี่ยว การจัดการและสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้จากกาแฟ และพัฒนาสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และยกระดับกาแฟน่านสู่ตลาดที่มีมูลค่า อีกทั้งยังส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตกาแฟ</p> <p>จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมดำเนินงาน นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ด้านการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จึงได้จัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อน BCG Model สินค้ากาแฟจังหวัดน่านขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรนำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาเพิ่มประสิทธิภาพการและศักยภาพสู่การแปรรูป ที่จะจะนำมาซึ่งศักยภาพในการแข่งขันนำสู่รายได้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟที่เข้าร่วมโครงการต่อไป</p>
<p>5.วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเพิ่มศักยภาพการแปรรูปกาแฟให้แก่ผู้ปลูกกาแฟและผู้ประกอบการจังหวัดน่าน 2. เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์กาแฟ ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถแข่งขันเชิงพาณิชย์ได้
<p>6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>เชิงปริมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่กำหนดมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 70 2) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 100 ราย <p>เชิงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 80 2) เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟตระหนักถึงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
<p>7. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในพื้นที่จังหวัดน่าน 5 ราย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต.น้ำช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ 2. ต.น้ำกิ อำเภอท่าวังผา 3. ต.น้ำปาง อำเภอแม่จริม 4. ต.ชนแดน อำเภอสองแคว 5. ต.ก้อกวาง อำเภอป่อเกลือ
<p>8. กิจกรรมหลัก</p>	<p>พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยี และนวัตกรรม</p>
<p>8.1 กิจกรรมย่อย</p>	<p>กิจกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มกาแฟน่านด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมสมัย</p>
	<p>กิจกรรมย่อยที่ 1 การผลิตกาแฟน่านโกรรินด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (เกษตรกรเป้าหมาย 5 ราย ๆ ละ 20 คน รวม 100 ราย)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตกาแฟน่านโกรรินด้วยนวัตกรรมร่วมสมัย - ถ่ายทอดเทคโนโลยีการออกแบบบรรจุภัณฑ์กาแฟ
<p>งบประมาณ</p>	<p>413,300 (สี่แสนหนึ่งหมื่นสามพันสามร้อยบาทถ้วน)</p>
<p>ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน</p>
<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, คัสเตอร์กาแฟ</p>

	กิจกรรมย่อยที่ 2 การสร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้จากการผลิตกาแฟ (จำนวน 5 ราย ๆ ละ 20 คน รวม 100 คน) - กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้จากกาแฟ (เช่น กระจ่าง ย่อยสลายจากกากกาแฟ, อาหารสัตว์ผสมกากกาแฟ, ฝ้าย้อมสีจากกากกาแฟ)
งบประมาณ	338,600 (สามแสนสามหมื่นแปดพันหกร้อยบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, คัสเตอร์กาแฟ
	กิจกรรมย่อยที่ 3 การทดสอบตลาดและการเพิ่มช่องทางตลาดให้แก่สินค้ากาแฟโกกรีน (จำนวน 1 วัน) - การทดสอบตลาดและการเพิ่มช่องทางตลาดให้แก่สินค้ากาแฟโกกรีน (Nan coffee go green)
งบประมาณ	300,000 (สามแสนบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, คัสเตอร์กาแฟ
9. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	1 ปี เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2568 สิ้นสุด 30 กันยายน 2569
11. งบประมาณ	1,051,900 บาท
12. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟได้รับการพัฒนาทักษะการผลิตกาแฟ จำนวน 5 ราย ๆ ละ 20 คน รวมจำนวน 100 คน - ของเหลือทิ้งจากกาแฟได้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ไม่น้อยกว่า 3 ผลิตภัณฑ์ - ได้สื่อโฆษณาและช่องทางการจำหน่ายสินค้ากาแฟน่าน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	มิติด้านเศรษฐกิจ - เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟได้พัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกาแฟ - กาแฟน่านสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์กาแฟมูลค่าเพิ่ม - เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ มิติด้านความมั่นคง - เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟผลิตกาแฟคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น สร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ มิติด้านสังคม - เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟมีอาชีพทางเลือก สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงในระดับชุมชน มิติด้านสิ่งแวดล้อม - ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีกาแฟโกกรีน - ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าร่วมกับการอนุรักษ์ทรัพยากร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดน่าน พ.ศ.2566 - 2570
3. แนวทางการพัฒนา	ยุทธศาสตร์ที่ 2 สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง
4. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดน่าน มีราษฎรที่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 30,496 ราย พื้นที่จำนวน 462,276 ไร่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และนิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรมีจำกัด จึงเกิดการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำเพื่อเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเขาหัวโล้นที่เกิดจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชที่ตกสะสมลงสู่แม่น้ำลำธาร ปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินและแหล่งน้ำ ตลอดจนปัญหามลพิษทางอากาศต่างๆที่ตามมา เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ดินถล่ม หรือเกิดสถานการณ์ด้านราคาสินค้าตกต่ำ</p> <p>ไม้เป็นพืชที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัดน่าน เป็นพืชทางเลือกที่นำมาทดแทนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเพื่อลดพื้นที่ภูเขาหัวโล้นในจังหวัดน่าน ปี 2562 มีพื้นที่ปลูกไม้ประมาณ 4,000 ไร่ ผลผลิต 2,000,000 ล้านบาทต่อปี สามารถสร้างรายได้มากถึง 30 ล้านบาท ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยเกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายไม้ให้แก่ผู้ประกอบการที่มารับซื้อไม้ในพื้นที่ขนส่งรถบรรทุกเพื่อจำหน่ายเป็นไม้ใช้สอยในอุตสาหกรรมแปรรูปและการประมงสำหรับเลี้ยงหอยแมลงภูในทะเล</p> <p>สถานการณ์การผลิตไม้ของเกษตรกรในจังหวัดน่านในปัจจุบัน เกษตรกรยังขาดเทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ส่งผลให้ผลผลิตโดยรวมมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรเพื่อให้ผลิตไม้คุณภาพสู่อุตสาหกรรม เพื่อให้ได้ผลผลิตและคุณภาพที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาด เป็นการยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิต มีความปลอดภัยแก่ผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศน์ เกิดความยั่งยืนในระบบการผลิตการเกษตรต่อไป ถ้าพิจารณาเฉพาะตัวสินค้า ไม้เป็นพืชที่เหมาะสมอย่างยิ่งในระบบเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นสัญลักษณ์ของการพึ่งตนเอง ทั้งอาหาร ที่อยู่อาศัย ไม้ใช้สอย เป็นพืชที่ช่วยให้เกิดภูมิคุ้มกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ โดยเป็นอาหารในยามยาก เป็นแหล่งไม้ใช้สอย ด้านสิ่งแวดล้อมไม้ก่อให้เกิดป่าช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นห่วงโซ่อาหารในธรรมชาติ โรงงานแปรรูปไม้ไม้ปัจจุบันส่วนใหญ่ยังอาศัยไม้ได้จากป่าธรรมชาติซึ่งเริ่มไม่พอใช้และการตัดไม้ได้จากเขตป่าสงวนนั้นมีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการปลูกไม้ผลิตรายอื่นเพื่อทดแทนการตัดไม้ได้จากป่าธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ โดยส่งเสริมการปลูกไม้ในพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และพืชไร่อื่นๆที่ไม่เหมาะสมปลูกไม้ในพื้นที่ป่าชุมชนและที่สาธารณะ เพื่อเป็นอาหารเป็นไม้ใช้สอยและเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมต่อไป</p>
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ไม้ 2. เพื่อพัฒนาการผลิตไม้เศรษฐกิจให้มีคุณภาพ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. มีศูนย์เรียนรู้ไม้ จำนวน 1 ศูนย์
7. พื้นที่เป้าหมาย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน
8. กิจกรรมหลัก	ศูนย์เรียนรู้การผลิตไม้ครบวงจร

8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาแปลงเรียนรู้ แปลงสาธิต และจุดเรียนรู้การผลิตไข่ : 410,000 บาท : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรจังหวัดน่าน : สนง.เกษตรจังหวัด, สนง.สหกรณ์จังหวัด, สปก. , ทสจ.
9. หน่วยงานดำเนินการ	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรจังหวัดน่าน
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	1 ตุลาคม 2568 ถึง 30 กันยายน 2569
11. งบประมาณ	410,000 บาท (สี่แสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	1. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การผลิตไข่
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. เกษตรกร/หน่วยงาน และผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้เรื่องการผลิตไข่แบบครบ วงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3. แนวทางการพัฒนา	<p>3.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.2) แผนปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง</p> <p>3.3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3.4) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>3.5) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.6) แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 2 เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง</p>
4. หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดน่านถือเป็นจังหวัดต้นน้ำที่สำคัญของประเทศไทย แต่พบว่าในปัจจุบันภาค การเกษตร ให้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ต้องนำเข้ามาบริโภคในจังหวัด ปริมาณต่อวันจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผัก ผลไม้ ไข่ เนื้อสัตว์ต่างๆ ได้แก่ เนื้อหมู เนื้อวัว ปลา อาหารทะเล และอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้า จังหวัดจำนวนมาก ทำให้สินค้าภาคการเกษตรขาดแคลนและมีราคาค่อนข้างสูง ภาค การเกษตรในจังหวัดน่านจึงมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ โดยกรมประมงน้ำจืดได้มี การส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลในแม่น้ำสาขาต่างๆ มากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีการเพาะเลี้ยง ปลานิลเพื่อการบริโภคในจังหวัดมากขึ้น บางช่วงฤดูกาลพบว่ามีผลผลิตมากทำให้เกิด แนวคิดในการรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่เพื่อช่วยการจำหน่าย จึงเกิดแปลงใหญ่ปลานิล อำเภอเวียงสา ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของเกษตรกร 13 หมู่บ้าน 3 ตำบล คือ ตำบล ปง สนุก ตำบลแม่สา และตำบลกลางเวียง</p> <p>การจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่โดยมีผู้จัดการแปลงภาคประชาชน คือ ผู้ใหญ่ธีรเดช ธนานุทยกุล ผู้ใหญ่บ้านเหล่า(ปัจจุบันเป็นนายกอบต.แม่สา) หมู่ 3 ซึ่งผู้ใหญ่ใช้สถานที่ หอประชุมหมู่บ้านเหล่าเป็นจุดศูนย์รวมเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ฯ ในการดำเนินงาน โครงการแปลงใหญ่ทั้งหมด เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้ได้มีการเลี้ยงปลานิล โครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลในอดีต งบประมาณจังหวัดน่านเมื่อปี 2560 จึงเกิดความคิดที่ อยากจะรวมกลุ่มเพื่อให้การเลี้ยงปลาเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรสามารถต่อรอง ราคาอาหาร หรือสามารถสร้างรายได้จากการขายปลานิลมากขึ้น และในอนาคตทางกลุ่ม ได้วางแผนการผลิตปลานิลแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรมากขึ้น และสามารถส่งผลผลิตขายได้ในพื้นที่ภาคเหนือและทั่วประเทศ</p> <p>ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ มีนโยบายเพื่อพัฒนาแหล่งผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้มี</p>

	<p>ความสมบูรณ์และครบวงจรเพื่อแก้ปัญหาผลผลิตล้น ตลาด ราคาตกต่ำ และให้ผลผลิตที่ได้มีมาตรฐาน โดยส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกันผลิตเป็นแปลงใหญ่ จัดการการเลี้ยงตามมาตรฐาน การจัดหาปัจจัยการผลิต การลดต้นทุนการผลิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การจัดการผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต และการเชื่อมโยงสินค้าสู่ตลาด โดยมีผู้จัดการโครงการ (Project manager) เป็นผู้ให้ คำแนะนำ ติดตาม และประสานงานกับเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการในด้านต่างๆ ดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีผลผลิตสัตว์น้ำจืด 381,600 ตัน มูลค่าประมาณ 33,993 ล้านบาท (กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง, 2561) ชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญคือ ปลานิล ปลาดุก กุ้งก้ามกราม ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาสลิด ปลาสวาย และปลาหมอ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรประสบ ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง ระบบการเลี้ยงไม่ได้มาตรฐาน และราคาตกต่ำ ดังนั้นเพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงประจักษ์ กรมประมงจึงดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สัตว์น้ำจืด) ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ด้วยการเลี้ยงตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี โดยมีการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิตและจำหน่ายผลผลิต ซึ่งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตช่วยให้เกษตรกรมีรายเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน</p>
<p>5. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเพิ่มศักยภาพเกษตรกรให้มีทักษะการแปรรูปผลผลิตทางประมง 2. เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ประมง ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถแข่งขันเชิงพาณิชย์ได้
<p>6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>เชิงปริมาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการประมง เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่กำหนดมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 70 4) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 100 ราย 5) จำนวนผลิตภัณฑ์ประมง ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ <p>เชิงคุณภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการประมง เข้าร่วมโครงการ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 80
<p>7. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานความร่วมมือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน สำนักงานประมงจังหวัด และศูนย์ AIC จังหวัดน่าน - กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนหรือฟาร์มธุรกิจ จังหวัดน่าน เข้าร่วมโครงการ 5 ราย ๆ ละ 20 คน รวม 100 คน ได้แก่<ol style="list-style-type: none"> 1 อ.เวียงสา 2 อ.เมือง 3 อ.ป่อเกลือ 4 อ.น่าน้อย 5 อ.ภูเพียง

8. กิจกรรมหลัก	พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
8.1 กิจกรรมย่อย	การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ประมงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
	<p>กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าประมง</p> <p>เกษตรกรเป้าหมาย 5 ราย ๆ ละ 20 คน จำนวน 100 คน</p> <p>1. กิจกรรมการให้ความรู้ “การยกระดับมูลค่าสินค้าประมงสู่ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์”</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ กิจกรรมย่อย แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประมงให้ได้มาตรฐาน ○ กิจกรรมย่อย การเตรียมพร้อมสถานที่ผลิตอาหารตามมาตรฐาน GMP และการยื่นขอเลขสารบบ อย. <p>2. กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าประมง จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่ม</p>
งบประมาณ	661,800 บาท (หกแสนหกหมื่นหนึ่งพันแปดร้อยบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
8.1 กิจกรรมหลักที่ 2	<p>กิจกรรมย่อยที่ 2 การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้าประมง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เว็บไซต์ วิดีโอ ฯลฯ ○ เข้าร่วมงานแสดงสินค้าและงานส่งเสริมสินค้าเกษตร
งบประมาณ	150,000 (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
9. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	1 ปี เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2568 สิ้นสุด 30 กันยายน 2569
11. งบประมาณ	811,800 บาท
12. ผลผลิต (Output)	<p>- เกิดการส่งเสริมและถ่ายทอดผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการแปรรูปสินค้าประมง ในพื้นที่ 5 อำเภอ ๆ ละ 20 คน รวม 100 คน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 อ.เวียงสา 2 อ.เมือง 3 อ.ป่อเกลือ 4 อ.นาหมื่น 5 อ.ภูเพียง <p>- เกษตรกร ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมง จำนวน 100 ราย</p> <p>- ผลิตภัณฑ์ประมง ได้รับการพัฒนารูปแบบ คุณภาพและมาตรฐาน ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์</p>
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p><u>มิติด้านเศรษฐกิจ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกร ผู้ประกอบการด้านประมง ได้รับการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์ - วัตถุดิบทางประมง สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประมงที่มีมูลค่าเพิ่ม

- เกษตรกรประมง มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้

มิติด้านความมั่นคง

- เกษตรกรประมง ผลิตสินค้าคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น สร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

มิติด้านสังคม

- เกษตรกรประมง มีอาชีพทางเลือก สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงในระดับชุมชน

มิติด้านสิ่งแวดล้อม

- ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
	กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตและฟื้นฟูส้มสีทองน่าน
2. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>“ส้มสีทอง” เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน เป็นส้มที่มีสายพันธุ์เดียวกันกับส้มเขียวหวาน แต่มีลักษณะแตกต่างอย่างเด่นชัด โดยส้มสีทองจะมีเปลือกสีเหลืองทองสวยงามและรสชาติหวานหอมมากกว่า ซึ่งสาเหตุมาจากสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกันระหว่างกลางวันและกลางคืน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่างกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันถึง 8 องศาเซลเซียสส่งผลให้ต้นส้มผลิตสาร “คาร์โรทีนอยพิดเมนท” ในเปลือกส้ม ซึ่งรงควัตถุดังกล่าวจะเปลี่ยนสีของเปลือกส้มจากสีเขียวเป็นสีทองซึ่งถือเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ในวันที่ 4 มีนาคม 2553 ทะเบียนเลขที่ สข 56100054 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ (รายละเอียดในภาคผนวก) โดยมีลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดแตกต่างจากส้มเขียวหวานทั่วไป คือ ส้มสีทองน่านมีผลทรงแบน หัวและท้ายบวม ผิวสีเหลืองทองเปลือกบาง ผลทรงรสชาติหวานอมเปรี้ยวนิดๆ เส้นใยน้อย เนื้อส้มแน่น ฉ่ำน้ำส้ม หอมอร่อยกว่าพันธุ์ดั้งเดิมและส้มเขียวหวานในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งปัจจุบันจังหวัดน่านมีพื้นที่ปลูกส้มทั้งหมด 4,704 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 4,586 ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวม 4,455 ตันต่อปี หรือ 972 กิโลกรัมต่อไร่ โดยอำเภอทุ่งช้างมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด รองลงมา คือ อำเภอเมืองน่าน และอำเภอท่าวังผา ตามลำดับ</p> <p>ปัจจุบันพบว่าปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกส้มสีทองในพื้นที่จังหวัดน่าน คือ ต้นส้มมีสภาพทรุดโทรมจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืชทำให้ต้นส้มมีอายุสั้นลงส่งผลต่ออายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่สั้นลงด้วยเกษตรกรส่วนใหญ่จึงตัดสินใจโค่นทิ้งและปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นๆ ทดแทน เช่น ยางพารา และเงาะ เป็นต้นนอกจากนี้ จากงานวิจัยของคุณชัยพร สุริยศ และ คุณอนันต์ ฐะวรณ ในปี 2546 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลดลงของพื้นที่ปลูกส้มของเกษตรกรในจังหวัดน่าน คือ ปัญหาจากโรคส้มระบาด ได้แก่ โรคแคงเกอร์ โรคโคนเน่า โรคใบแก้ว โรคกรีนนิ่ง โรคทริสเทซ่า ซึ่งจากข้อมูลวิจัยข้างต้นบ่งชี้ได้ว่าพื้นที่การปลูกส้มที่มีแนวโน้มจะลดลงในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง</p>

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อผลิตต้นพันธุ์ส้มสีทองที่มีคุณภาพให้แก่เกษตรกร 2. เพื่อพัฒนาการกระบวนการผลิตและขยายพันธุ์ต้นส้มสีทองของจังหวัดน่าน 3. เพิ่มพื้นที่การปลูกส้มสีทองคุณภาพในพื้นที่จังหวัดน่าน 4. เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายการผลิต การตลาด และสร้างความตระหนักรักษาคงไว้ซึ่งส้มสีทองน่าน
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ 1. เกษตรกร มีความรู้ ทักษะในการบริหารจัดการแปลงปลูกส้มสีทองคุณภาพ จำนวน 150 ราย 2. มีแปลงสาธิตเพื่อเรียนรู้ป้องกันกำจัดโรคและเพิ่มคุณภาพการผลิตส้มสีทอง จำนวน 300 ไร่ 3. เกษตรกรมีความรู้ความรู้อการผลิตต้นพันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดี จำนวน 50 ราย 4. มีงานประชาสัมพันธ์ส้มสีทองจังหวัดน่าน 1 ครั้ง เชิงคุณภาพ 1. เกษตรกร มีความรู้ ทักษะในการบริหารจัดการแปลงปลูกส้มสีทองคุณภาพ 2. เกษตรกรมีต้นพันธุ์ และแปลงสาธิตส้มสีทองที่มีคุณภาพ 3. เกษตรกรมีความรู้ความรู้อการผลิตต้นพันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดี 3. มีการประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายการผลิต การตลาด และสร้างความตระหนักรักษาคงไว้ซึ่งส้มสีทองน่าน
5. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดน่าน
6. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมที่ 1 การเพิ่มศักยภาพการผลิตส้มสีทองน่าน - ถ่ายทอดความรู้การผลิตส้มสีทอง - สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงสาธิต เพื่อเรียนรู้ป้องกันกำจัดโรคและเพิ่มคุณภาพการผลิตส้มสีทอง งบประมาณ 1,772,500 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) กิจกรรมที่ 2 การจัดทำแปลงแม่พันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดี - ถ่ายทอดความรู้การผลิตต้นพันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร - สนับสนุนต้นพันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดี เพื่อทำแปลงต้นแม่พันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดี งบประมาณ 568,500 บาท (ห้าแสนหกหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

	<p>กิจกรรมที่ 3 การประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายการผลิต การตลาด และสร้างความตระหนักรู้รักษาคงไว้ซึ่งส้มสีทองน่าน - จัดงานเทศกาล "ส้มสีทองน่าน อุตสาหกรรมแห่งสายน้ำน่านและ ม่านหมอก"</p> <p>งบประมาณ 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)</p> <p>กิจกรรมที่ 4 จัดทำฐานข้อมูลส้มสีทองน่าน ติดตามและ ประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - จ้างเหมาเจ้าหน้าที่ประจำโครงการเพื่อจัดเก็บข้อมูล และ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่จำเป็น - สนับสนุนวัสดุที่เป็นสำหรับการดำเนินงานจัดทำข้อมูล <p>งบประมาณ 435,000 บาท</p>
7. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
8. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	1 ตุลาคม 2568 - 30 กันยายน 2569
9. งบประมาณ	3,776,000 บาท (สามล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน)
10. ผลผลิต (Output)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกร มีความรู้ ทักษะในการบริหารจัดการแปลงปลูก ส้มสีทองคุณภาพ จำนวน 150 ราย 2. มีแปลงสาธิตเพื่อเรียนรู้ป้องกันกำจัดโรคและเพิ่มคุณภาพการ ผลิตส้มสีทอง จำนวน 300 ไร่ 3. เกษตรกรมีความรู้ความรู้อการผลิตต้นพันธุ์ส้มสีทองพันธุ์ดีให้ เกษตรกร จำนวน 50 ราย 4. มีงานประชาสัมพันธ์ส้มสีทองจังหวัดน่าน 1 ครั้ง
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรมีต้นแบบกระบวนการผลิตและขยายต้นพันธุ์ส้มสี ทองทั้งระบบ 2. มีต้นพันธุ์ และแปลงสาธิตส้มสีทองที่มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของเกษตรกร และผู้ที่สนใจ 3. ส้มสีทองจังหวัดน่านได้รับการประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่าย การผลิต การตลาด และสร้างความตระหนักรู้รักษาคงไว้ซึ่งส้มสี ทองน่าน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน
4. หลักการและเหตุผล	<p>ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่ออนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคอร์ปใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน</p> <p>ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศรวมทั้งเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ การพัฒนาภาคการเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเป้าหมาย โดยเฉพาะด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับผลผลิตการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสร้างการเติบโตที่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ</p> <p>การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกและการเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ผ่านการขยายพื้นที่เพาะปลูก การพัฒนาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้ในระดับหนึ่ง แม้ว่ารัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตรตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตรของไทย อย่างไรก็ตาม ความต้องการอาหารที่เพิ่มมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบทางการเกษตรและของเหลือภาคเกษตรที่หลากหลายมากขึ้น และความตระหนักของผู้ผลิตและผู้บริโภคเกี่ยวกับการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น เป็นโอกาสให้ภาคการเกษตรไทยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจาก “ผลิตมากแต่สร้างรายได้</p>

	<p>น้อย” ไปสู่การผลิตสินค้าคุณภาพสูงที่ “ผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก” เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง แต่เมื่อพิจารณาความพร้อมของภาคเกษตรของไทยในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงนั้นพบว่ายังมีประเด็นสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างความชัดเจน ปรับปรุง และยกระดับ เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p>
<p>5. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>1 เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการในการพัฒนากระบวนการผลิต กระบวนการบริหารจัดการสถานประกอบการ</p> <p>2 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน</p> <p>3 เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและการตลาดสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่านให้มากขึ้น</p>
<p>6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>1 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ การผลิตและการบริหารธุรกิจและความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน ไม่น้อยกว่า 30 ราย</p> <p>2 จำนวนผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน ที่ได้รับการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10</p> <p>4 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาแผนงานการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1 แผนงาน/ราย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3) การปรับปรุงคุณภาพงานและพัฒนางาน 4) การลดต้นทุนพลังงาน 5) การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์/ระบบมาตรฐานสากล 6) กลยุทธ์ขับเคลื่อนการตลาด <p>5 มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน เพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับยอดการจำหน่ายปกติ</p>
<p>7. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>1 กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน ในพื้นที่จังหวัดน่าน</p> <p>2 สถานประกอบการของเอกชน ภาครัฐในจังหวัดน่าน</p> <p>3 สถานที่จัดงานในจังหวัดน่านและต่างจังหวัด</p>
<p>8. กิจกรรมหลัก</p>	<p>พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม</p>
<p>8.1 กิจกรรมย่อย</p>	<p>พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน</p>
<p>8.1.1 กิจกรรมย่อยที่ 1.1 งบประมาณ</p>	<p>กิจกรรมการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน</p> <p>800,000 บาท</p> <p>สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน</p>

ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน/สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน/สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัดน่าน/สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน
8.1.2 กิจกรรม ย่อยที่ 1.2	กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัด น่านเชิงนวัตกรรม 1,200,000 บาท
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน/สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน/สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัดน่าน/สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน
8.1.3 กิจกรรม ย่อยที่ 1.3	กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัด น่าน 1,000,000 บาท
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน/สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน/สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัดน่าน/สำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน
9. หน่วยงาน ดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน
10. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	180 วัน
11. งบประมาณ	3,000,000 บาท (สามล้านบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน มีศักยภาพและองค์ ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการธุรกิจและการรวมกลุ่ม จำนวน 30 ราย 2 เกิดการพัฒนาและต่อยอดยกระดับการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหาร จังหวัดน่าน ที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 30 ผลิตภัณฑ์ 3 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 4 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนาแผนงานการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1 แผนงาน/ราย 5 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่านมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	1 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ มีองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน เชิงนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น 2 ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน ได้รับการพัฒนาในเชิง นวัตกรรม มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย มีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของ ผู้บริโภค 3 เกิดการสร้างมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารจังหวัดน่าน เป็น ที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มีช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น กระตุ้นให้เศรษฐกิจของจังหวัดน่าน เติบโตขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	<p>นโยบายของรัฐบาลภาคการเกษตร รัฐบาลจะสร้างรายได้ในภาคการเกษตรโดยใช้หลักการ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้โดยการสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคการเกษตรควบคู่ไปด้วยกัน จะมีการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำในแต่ละพื้นที่ ใช้การบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) การวิจัย พัฒนาพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าผลตอบแทนต่อไร่ให้สูงขึ้น ตลอดจนการหาตลาดให้สินค้าเกษตรได้ขายในราคาที่เหมาะสม สนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น</p> <p>จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาคเกษตร แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าของ GPP ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตรเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของจังหวัดน่าน ซึ่งการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ โดยเน้นการผลิตที่ไม่ใช้สารเคมี หรือใช้ในระดับที่ปลอดภัย รวมทั้งตรวจสอบและเฝ้าระวังการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคในการเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชนอันเนื่องมาจากสารเคมีทางการเกษตร อีกทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรแบบสร้างสรรค์</p> <p>สำหรับนโยบายการส่งเสริมด้านการเกษตรที่เน้นความมั่นคงและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย แม้ว่าจังหวัดน่าน จะมีการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ มีการส่งเสริมให้มีเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย เช่น เครือข่ายเกษตรกรและสหกรณ์โคนอนันทบุรี จังหวัดน่าน เป็นต้น ซึ่งเครือข่ายเกษตรกรเหล่านี้มีการพัฒนาเข้าสู่ระบบการผลิตจนได้รับรองมาตรฐานปลอดภัย แต่ยังมีปัญหาจำหน่ายสินค้าได้ราคาไม่ดีมากนัก จึงมีความต้องการให้ผลผลิตคุณภาพเหล่านั้นมีมูลค่าที่สูงขึ้น ทั้งที่จังหวัดน่าน มีตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยหลายแห่ง แต่การบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย ยังมีอยู่ในวงจำกัด ผู้บริโภคยังขาดความตระหนักการเลือกบริโภคอาหารที่ปลอดภัย มีผลให้พื้นที่การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูงของจังหวัดน่านยังขาดการพัฒนาต่อยอดหรือแปรรูปโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มมูลค่า สินค้าขาดคุณภาพและมาตรฐานไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนถึงการสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์หาช่องทางการตลาดให้เกษตรกรผู้ผลิตและบริโภคได้เชื่อมโยงเป็นคู่ค้ากัน ทำให้ผลิตผลและสินค้าทางการเกษตรของไทยเกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจน้อย ทำให้การขับเคลื่อนกิจกรรมด้านเกษตรคุณภาพอาหารปลอดภัยในจังหวัดน่าน ยังคงต้องดำเนินการทั้งห่วงโซ่คุณค่าตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง และทำเป็นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงต้องมีการจัดงานมหกรรมปศุสัตว์ขึ้น โดยการประกวดโคเนื้อและงานแสดง จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์คุณภาพ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตโคเนื้อ และผลิตภัณฑ์ทางด้านปศุสัตว์ ๒. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดโคเนื้อ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคที่เกษตรกรผลิตได้
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เพิ่มช่องทางการตลาดและการขายผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ อย่างน้อย ๑ ครั้ง ๒. เกษตรกรและผู้ประกอบการมีรายได้จากการขายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑ ครั้ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดน่าน
๘. กิจกรรมหลัก	พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
๘.๑ กิจกรรมย่อย งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหกรรม “คนน่าน กินเนื้อน่าน” ๘๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙
๑๑. งบประมาณ	๘๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกิดช่องทางการตลาดขายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ อย่างน้อย ๑ ครั้ง ๒. เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการ อย่างน้อย ๑ ครั้ง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคได้อย่างยั่งยืนในระบบการผลิตที่ปลอดภัย ๓. ประชาชนผู้บริโภคได้บริโภคอาหารอย่างปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
1.ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2.ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3.แนวทางการพัฒนา	<p>3.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.2 แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมวดหมายที่ 11 ลดความเสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ</p> <p>3.4 ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ (พ.ศ.2566-2570) Clean พัฒนาแนวทางวิถีใหม่ บนรากฐานการเติบโตที่ยั่งยืนของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดูแลความสะอาด ของเมือง และการใช้พลังงานสะอาด</p> <p>3.5 แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 3 สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อสร้างการเติบโตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>
4.หลักการและเหตุผล	<p>การผลิตปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดน่าน เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด เช่นเดียวกันในการผลิตแพะจังหวัดน่าน โดยจากข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ระดับจังหวัด ในปี 2563 พบว่า จังหวัดน่าน มีเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะเนื้อ จำนวน 1,470 ตัว 216 ครัวเรือน (กรมปศุสัตว์, 2563) และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เล็งเห็นว่าการเลี้ยงแพะใช้ระยะเวลาการเลี้ยงสั้น ให้ผลตอบแทนเร็วกว่ารวมถึงใช้อาหารและพื้นที่ในการเลี้ยงที่น้อยกว่าการเลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดใหญ่ โคหรือกระบือ แต่อย่างไรก็ตามการผลิตแพะของเกษตรกรจังหวัดน่านส่วนใหญ่ยังอยู่ในระยะกำลังพัฒนาเกษตรกรหลายกลุ่มเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โดยเกิดจาก 3 สาเหตุหลัก ๆ ด้วยกันคือปัญหาด้านการผลิต อาหารและการตลาด กล่าวคือนอกจากปริมาณการเลี้ยงที่เพิ่มขึ้นแล้วการพัฒนาสายพันธุ์จากสายพันธุ์ที่เป็นพันธุ์พื้นเมืองสู่สายพันธุ์ขนาดใหญ่ที่ตอบสนองตลาดทางการค้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือวัฒนธรรมของการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดน่าน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มุ่งเน้นเฉพาะการพัฒนาสายพันธุ์ให้เป็นสายพันธุ์ขนาดใหญ่แต่รูปแบบการเลี้ยงและการจัดการอาหารยังเป็นรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกับการผลิตส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่นอัตราการผสมติดต่ำ อัตราการเจริญเติบโตต่ำ ใช้ระยะเวลาการเลี้ยงนาน คุณภาพของเนื้อหรือผลิตภัณฑ์ต่ำกว่าความต้องการของตลาด ทั้งนี้เนื่องจากการตลาดแพะจังหวัดน่าน อาศัยพ่อค้าที่มาจากต่างจังหวัดรับซื้อ โดยการกำหนดราคาขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อและราคาจะผันแปรตามกลไกการตลาด โดยมีค่าเฉลี่ยแพะเนื้อลูกผสมเบอร์ 100-120 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2565 และเฉลี่ย 70-90 บาท ในปี 2566 อย่างไรก็ตาม ราคาที่มีค่าเฉลี่ยลดลงหากเป็นแพะแก่หรือแพะปลดระวาง รวมถึงแพะในกลุ่มลูกผสมชาแนน ราคาเฉลี่ย 50-60 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2565-2566 นอกจากนี้ยังพบว่าราคาแพะเนื้อจะมีราคาเพิ่มสูงขึ้นหากเป็นแพะเนื้อขุนลูกผสมเบอร์เลือดสูงที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี และมีน้ำหนักสมบูรณ์ โดยสามารถกำหนดราคาซื้อกับพ่อค้าได้ล่วงหน้า เช่น อีก 3-4</p>

เดือนหน้าจะจับจำหน่าย เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มชนพร้อมกันและกำหนดน้ำหนักสายพันธุ์และราคาจำหน่ายกับพ่อค้าได้ (กลุ่มเกษตรกรแพะसान, 2566) ซึ่งถือเป็นต้นแบบการเริ่มต้นผลิตแพะขุนจังหวัดน่าน นอกจากนี้ยังมีการขุนแพะแก่เพื่อแปรรูปเป็นเนื้อแพะจำหน่ายในรูปแบบเนื้อสด เนื้อแปรรูปและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นการลดปัญหาแพะอายุเยอะและแพะลูกผสมซาแนนที่ตลาดรับซื้อราคาถูก (กลุ่มเกษตรกรแพะसान, 2566) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงแพะในรูปแบบของแพะขุนน่าจะตอบโจทย์ของทั้งคุณภาพให้กับพ่อค้ารับซื้อและตอบโจทย์ราคาจำหน่ายให้กับผู้เลี้ยงแพะ

อย่างไรก็ตาม การผลิตแพะขุนจังหวัดน่านยังไม่ได้รับความนิยมในหมู่คนเลี้ยงแพะและไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตแพะในจังหวัดน่านยังจัดเป็นสัตว์เศรษฐกิจชนิดใหม่ที่อยู่ในช่วงการพัฒนา เกษตรกรที่เริ่มเลี้ยงแพะส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกรกลุ่มใหม่ที่ยังขาดองค์ความรู้ทางการเลี้ยง การจัดการแพะที่ถูกต้อง ทั้งปัญหาด้านพันธุ์และการคัดเลือกพันธุ์ โรคและการป้องกัน ระบบการเลี้ยง การจัดการฟาร์มที่ไม่เหมาะสมยังเป็นเหตุชักนำให้ก่อให้เกิดโรคและการสูญเสียตามมา และรวมถึงปัญหาหลักด้านอาหารสัตว์โดยสถานการณ์ด้านวัตถุดิบอาหารสัตว์คุณภาพดีค่อนข้างที่จะขาดแคลนและราคาแพง เนื่องจากเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่อยู่ในเขตพื้นที่สูงและอยู่ห่างไกลจากแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ทำให้ราคาของวัตถุดิบอาหารสัตว์และอาหารสัตว์สำเร็จรูปจังหวัดน่านมีราคาสูง รวมถึงการไม่เพียงพอของวัตถุดิบอาหารหยาบคุณภาพดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง และการขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการอาหารให้สอดคล้องกับโภชนาที่แพะขุนต้องการเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดปัญหาการเจริญเติบโตในระยะขุนต่ำ โตช้าใช้เวลาเลี้ยงนาน รวมถึงคุณภาพของผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผลตอบแทนที่ได้ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตที่สูง ผู้เลี้ยงประสบปัญหาขาดทุน เหล่านี้ส่งผลทำให้การพัฒนาแพะขุนของจังหวัดน่านเกิดขึ้นช้าหรือไม่เกิดเลย

ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมและการขาดซึ่งองค์ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ อย่างขาดไม่ได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้องจังหวัดน่าน กล่าวคือการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสมและสามารถปรับใช้โดยสอดคล้องกับสภาพการผลิตในพื้นที่จังหวัดน่าน ทั้งด้านสายพันธุ์ อาหารและการจัดการ ยังเป็นความต้องการลำดับต้น ๆ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะขุน สาขาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน ร่วมกับหน่วยงานราชการและเอกชน ได้ศึกษาบริบทการเลี้ยงแพะในบริบทพื้นที่สูง พบว่าความหลากหลายของพื้นที่จังหวัดน่านและการเป็นพื้นที่สูง ทำให้มีความแปรปรวนของสภาพอากาศในแต่ละฤดูกาลและแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับความหลากหลายของแหล่งวัตถุดิบอาหารในแต่ละพื้นที่และแต่ละฤดูกาล เป็นสาเหตุให้บริบทการเลี้ยงแพะของน่านต้องปรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ ทำให้บริบทของการเลี้ยงแพะของจังหวัดน่านในแต่ละกลุ่มผู้เลี้ยงมีความแตกต่างกันและหรือเป็นไปคนละทิศทาง ประกอบกับการขาดการรวมกลุ่มหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตในรูปแบบเดียวกันและปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ผลิต ทำให้ประสบปัญหาด้านการผลิตและการตลาดอย่างมาก การเข้าถึงข้อมูลวิจัยและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นโดย

บริบทของพื้นที่จังหวัดน่าน อาจเป็นตัวช่วยที่ตอบโจทย์กับผู้เลี้ยงแพะจังหวัดน่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาหารและการพัฒนาวัตถุดิบอาหารจากวัตถุดิบที่มีในพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงภายใต้ต้นทุนที่จำกัด การวางแผนการเลี้ยงเพื่อให้สอดคล้องกับการตลาด รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์กลุ่มและการสร้างแบรนด์ การตลาดที่โดดเด่นเพื่อให้สามารถเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิตจากกลุ่ม ซึ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคและมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยการส่งเสริมถ่ายทอดทั้งในเชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผ่านการบูรณาการข้อมูลการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ อันจะนำไปสู่การไปถึงเป้าหมายการผลิตที่สูงขึ้นและความสำเร็จของกลุ่ม และรวมถึงเป็นต้นแบบการผลิตแพะขุนแบบมุ่งเป้าหมายภายใต้รูปแบบการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดน่าน อันจะยังผลให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1 เกิดการพัฒนาแบบการผลิตแพะขุนที่ถูกต้องทั้งพันธุ์ อาหารและการจัดการนำไปสู่การเพิ่มขึ้นจำนวนการผลิต ประสิทธิภาพการผลิต

2 เกิดต้นแบบการผลิตจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมรวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ผ่านการบูรณาการร่วมกันระหว่างนักวิจัยและกลุ่มผู้ผลิต นำไปสู่ต้นแบบแนวทางการความสำเร็จของการผลิตแพะขุน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มอื่นๆ ก่อให้เกิดการขยายตัวของกลุ่มผู้ผลิต จำนวนผู้ผลิตที่ประสบความสำเร็จ

3 เกิดการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์แพะขุนน่าน เกิดการแปรรูปนำมาสู่ความ

หลากหลายและช่องทางการจำหน่ายที่มากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดทั้งในรูปแบบแพะขุนมีชีวิต และหรือแพะขุนแปรรูป

4 เกิดการรวมกลุ่ม ทั้งกลุ่มผู้เลี้ยง รวมกลุ่มแปรรูป เกิดคอกกลางสำหรับขุนก่อนจำหน่ายเพื่อรวบรวมแพะจากแต่ละพื้นที่เพื่อให้สามารถกำหนดราคากับพ่อค้าคนกลางได้

5 สามารถเพิ่มจำนวนแพะ เพิ่มจำนวนผู้เลี้ยงทั้งในรูปของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่ม นำมาซึ่งความเข้มแข็งทางด้านการผลิต เกิดความยั่งยืนของเกษตรกรผู้ผลิต กลุ่มผลิต นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

จากผลสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการวิจัยในครั้งนี้ อันจะยังผลให้เกิดประโยชน์ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการผลิตสัตว์เชิงเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตแพะน่าน จากธุรกิจขนาดเล็กเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจครบวงจรนำไปสู่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคที่เพิ่มสูงขึ้น และการเปลี่ยนแปลงเทรนของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าคุณภาพดี สามารถสร้างความเข้มแข็งของการผลิตปศุสัตว์แพะเชิงคุณภาพบนพื้นที่สูง สร้างผลกำไรด้านเศรษฐศาสตร์ เกิดความมั่นคงทางด้านอาหารและเศรษฐกิจ นำไปสู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจระดับกลางอันจะนำไปสู่การความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมวลรวมของประเทศที่จะช่วยขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติให้หลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชนในประเทศไทย เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ

	ทุนมนุษย์ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ภายใต้ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
5.วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการผลิตอาหารสัตว์ จากวัตถุประสงค์ท้องถิ่น การพัฒนาพันธุ์และพัฒนารูปแบบการเลี้ยงแพะ เพื่อเพิ่มคุณภาพการผลิตแพะจังหวัดน่าน 2. เพื่อเพิ่มจำนวนกลุ่มผู้ผลิต จำนวนการผลิตแพะขุนคุณภาพดีและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตแพะจังหวัดน่าน ภายใต้บริบทบนพื้นที่สูง 3. เพื่อสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์แพะขุนน่านในรูปของแพะขุนมีชีวิต และผลิตภัณฑ์แปรรูปแพะขุน
6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ 1 จำนวนนวัตกรรมที่เกิดขึ้นแล้วถูกถ่ายทอดสู่กลุ่มผู้เลี้ยงแพะในบริบทของน่าน ไม่ต่ำกว่า 5 นวัตกรรม 3 จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอด ไม่ต่ำกว่า 4 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ 4 จำนวนผู้เข้าอบรมหรือได้รับการถ่ายทอดไม่ต่ำกว่า 100 ราย 5 มีเกษตรกรหรือผู้เข้าอบรมที่ได้รับการถ่ายทอดนำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ได้จริงไม่ต่ำกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้ารับการถ่ายทอด เชิงคุณภาพ 1. จำนวนเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาการเลี้ยงแพะ เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 80 2 กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตแพะที่มีคุณภาพ โตเร็ว ตรงตามความต้องการพ่อค้า 3 กลุ่มเกษตรกรสามารถสร้างผลิตภัณฑ์แพะขุนท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์แปรรูปที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่านได้
7.พื้นที่เป้าหมาย	-หน่วยงานความร่วมมือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน ปศุสัตว์จังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด และศูนย์ AIC จังหวัดน่าน -กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนหรือฟาร์มธุรกิจ จังหวัดน่านในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้นแบบไม่น้อยกว่า 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ ได้แก่ 1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะसान อ.เวียงสา 2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะน้ำมวบ อ.เวียงสา 3 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ อำเภอนาน้อย 4 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ อำเภอบ้านหลวง 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ อำเภอปัว
8.กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรยั่งยืน
8.1 กิจกรรมย่อย	การส่งเสริมการผลิตแพะขุนและการพัฒนาการแปรรูปแพะเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์จังหวัดน่าน

	<p>กิจกรรมย่อย 1 ส่งเสริมและถ่ายทอดการใช้ข้อมูลจากงานวิจัยนวัตกรรมด้านการผลิตอาหารสัตว์ พันธุ์แพะ และการจัดการรูปแบบการเลี้ยง</p> <p>จากมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น สำนักงานปศุสัตว์ และศูนย์ AIC จังหวัดน่าน สู่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะน่าน จังหวัดน่าน เพื่อนำไปสู่การผลิตแพะขุนคุณภาพ สร้างอัตลักษณ์ แพะขุนล่องน่าน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเจริญเติบโต คุณภาพซาก คุณภาพเนื้อ และจำนวนผู้ผลิต ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้นแบบไม่น้อยกว่า 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะसान 2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะน้ำมวบ 3 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะอำเภอนาน้อย 4 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะอำเภอบ้านหลวง 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะอำเภอปัว
งบประมาณ	400,000 (สี่แสนบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ อบต. และหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<p>กิจกรรมย่อย 2 การพัฒนาการผลิตแพะเชิงคุณภาพและการเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันทางการตลาด พัฒนาสู่ระบบการผลิตเชิงคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน โดยนำนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มผลการผลิตและสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดและเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค (มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาธุรกิจและการแปรรูป) ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้นแบบไม่น้อยกว่า 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ เน้นสร้างผลิตภัณฑ์และร้านค้า ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ผลิตภัณฑ์แพะขุนล่องน่าน 2 ผลิตภัณฑ์แพะหันล่องน่าน 3 ผลิตภัณฑ์แพะแปรรูปพร้อมทาน น่าน 4 สร้างน่าน land mark “ต้นตำหรับแพะน่าน” 5 การสร้างมาตรฐานฟาร์มและมาตรฐานผลิตภัณฑ์
งบประมาณ	500,000 (ห้าแสนบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ อบต. และหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
9. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 2568-กันยายน 2569
11. งบประมาณ	900,000 บาท (เก้าแสนบาทถ้วน)
12. ผลผลิต(Output)	1. เกิดการส่งเสริมและถ่ายทอดผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการผลิตแพะสู่กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้เลี้ยงแพะ ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอ

	<p>นาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้นแบบไม่น้อยกว่า 5 กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากกว่า 100 ราย</p> <p>2. กลุ่มผลิตปุ๋ยสัตว์ กล่าวคือ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้เลี้ยงแพะ ในพื้นที่ 4 อำเภอ มีการพัฒนารูปแบบการผลิต (สายพันธุ์, อาหาร, การจัดการการเลี้ยง) ที่ดีขึ้น</p> <p>3. เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม (จากศูนย์นวัตกรรมด้านอาหารสำหรับผลิตแพะ) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการผลิตสัตว์เชิงเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจขนาดเล็กเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจครบวงจรนำไปสู่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นและการเปลี่ยนแปลงเทรนของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าคุณภาพดี</p> <p>4 เกิดผลิตภัณฑ์ทั้งแพะขุนมีชีวิต และผลิตภัณฑ์แปรรูปแพะน่าน</p>
<p>13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)</p>	<p>เชิงปริมาณ</p> <p>1. กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 90 (จากจำนวนกลุ่มเป้าหมาย) ในปี 2569 ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตแพะเชิงคุณภาพบนพื้นที่สูงได้</p> <p>2. เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว สามารถพัฒนาการผลิตแพะดั้งเดิมให้เป็นรูปแบบเชิงคุณภาพมากขึ้นทั้ง ปริมาณและคุณภาพการผลิต อย่างน้อย 70 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มที่ลงถ่ายถอดนวัตกรรม</p> <p>3 เกษตรกรหรือผู้เข้าอบรมที่ได้รับการถ่ายทอดนำผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ได้จริงไม่ต่ำกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้ารับการถ่ายทอด</p> <p>4 เกิดผลิตภัณฑ์ทั้งแพะขุนมีชีวิต และผลิตภัณฑ์แปรรูปแพะน่าน ไม่น้อยกว่า 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>1 เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ผ่านโครงการ สามารถประยุกต์ใช้และก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาศักยภาพการผลิตสัตว์ของตัวเองได้</p> <p>2. กลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงแพะที่กำลังพัฒนาและหรือเป็นผู้ประกอบการแล้วสามารถพัฒนาการผลิตให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้บริโภค สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดเพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดรายได้และผลกำไรที่เพิ่มขึ้น</p> <p>3 ผลจากโดยอ้อมจากโครงการก่อให้เกิดความเข้มแข็งในภาคการผลิตปศุสัตว์จังหวัดน่าน นำมาสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ส่งผลต่อเศรษฐกิจมวลรวมของแต่ละจังหวัดที่ดีขึ้น</p> <p>ผลลัพธ์จากโครงการนำไปสู่ผลกระทบที่เกิดขึ้น</p> <p>1 มิติด้านเศรษฐกิจ</p> <p>- เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว ในพื้นที่สูง ได้การพัฒนาการเลี้ยงแพะเพื่อผลิตแพะขุนล่องน่าน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ การแปรรูปจากเนื้อแพะ เข้าสู่ตลาดเพื่อการเป็นสินค้าที่สร้างมูลค่า</p>

- เกษตรกรในพื้นที่สูง มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
- 2 มิติด้านความมั่นคง
  - เกษตรกรในพื้นที่ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว สามารถผลิตเนื้อแพะที่มีคุณภาพปลอดภัย สร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มร่วมกับการอนุรักษ์ทรัพยากร
- 3 มิติด้านสังคม
  - เกษตรกรในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอบ้านหลวง อำเภอปัว มีอาชีพทางเลือก สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงในระดับชุมชน
  - ผลผลิตแพะที่เกิดขึ้น เป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพที่มีความโดดเด่น นำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของแพะน่าน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3. แนวทางการพัฒนา	ตามแนวทางการพัฒนาประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้
4. หลักการและเหตุผล	<p>1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>2. นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 6 การส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีรายได้และอาชีพที่มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. แผนพัฒนาของจังหวัด (พ.ศ.2566-2570) : ประเด็นการพัฒนาที่ 2 สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง</p> <p>เกษตรกรจึงควรได้รับการพัฒนากระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 : การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่มีศักยภาพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดน่านยุทธศาสตร์ที่ 2 : สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูงเพื่อ</p> <p>ในแต่ละปีเกษตรกรต้องลงทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต ซึ่งมีแนวโน้มราคาสูงขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ต่าง ๆ ต้นกล้าพันธุ์เป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปลูกไม้ผล เพราะหากเกษตรกรไม่มีแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทั้งในเชิงของคุณภาพ และปริมาณ ในปัจจุบันความต้องการของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกพันธุ์ไม้ผล แต่เนื่องจากความต้องการดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หากเกษตรกรมีองค์ความรู้ในการจัดการและการขยายพันธุ์ไม้ผล เกษตรกรจะสามารถจัดการและขยายพันธุ์ไม้ผลได้ ช่วยลดต้นทุนการผลิตและสามารถปรับตัวได้ทันตามสถานการณ์ ซึ่งการขยายพันธุ์พืชนั้นเป็นองค์ความรู้ที่เกษตรกรสามารถเรียนรู้และฝึกทำเพื่อให้มีประสิทธิภาพได้ หากเกษตรกรมีองค์ความรู้ดังกล่าว นอกจากจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร ยังสามารถเป็นอาชีพเสริมในการขยายพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรที่สนใจต่อไป เกิดการขยายกล้าพันธุ์ที่ดีสู่ชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง</p>
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>1. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในการจัดการและการขยายพันธุ์ไม้ผล</p> <p>2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต (กล้าพันธุ์)</p>
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 90 สามารถขยายพันธุ์ไม้ผลได้</p> <p>2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ 10 จากต้นทุนก่อนเข้าร่วมโครงการ</p>
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 2 อำเภอ ในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย อำเภอสองแคว อำเภอท่าวังผา
8. กิจกรรมหลัก	พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

	กิจกรรมย่อย : การพัฒนาคุณภาพการขยายพันธุ์ไม้ผล สืบสานต่อยอด โครงการปิดทองหลังพระจังหวัดน่าน - อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการและการขยายพันธุ์ไม้ผล งบประมาณ : 305,300 บาท (สามแสนห้าพันสามร้อยบาท)
9. หน่วยงานดำเนินการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรจังหวัดน่าน สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน/สำนักงานเกษตรอำเภอ/องค์การบริหารส่วนตำบลยอด/ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ/องค์การบริหารส่วนตำบลตาลชุม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙
11. งบประมาณ	305,300 บาท (สามแสนห้าพันสามร้อยบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	1. เกษตรกรได้รับการพัฒนาในด้านความรู้และทักษะ เรื่อง การจัดการและการขยายพันธุ์ไม้ผล 2. เกษตรกรสามารถผลิตกล้าพันธุ์ที่ดีได้ 3. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ ทำให้สามารถนำความรู้และทักษะ เรื่อง การจัดการและการขยายพันธุ์ไม้ผล ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนได้ 2. เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล มีผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ จากการปลูกกล้าพันธุ์ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	
๓. แนวทางการพัฒนา	โครงการปิดทองหลังพระ ในพื้นที่ตำบลยอด อำเภอสองแคว ตำบลตาลชุม ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ โดยใช้ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน การเพิ่มศักยภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต การพัฒนาที่ดินเพื่อลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ต้นน้ำจะเป็นการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการดินเพื่อการใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็งให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริได้คัดเลือกให้ตำบลยอด อำเภอสองแคว ตำบลตาลชุม ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่นำร่องในการพัฒนาให้เป็นต้นแบบและเป็นแหล่งเรียนรู้การประยุกต์ใช้การทำเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ มีการปลูกพืชหลากหลาย มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถเชื่อมโยงกับภาคการตลาดด้วยตนเอง มีรายได้และกระตุ้นให้เศรษฐกิจชุมชนมีการหมุนเวียนตลอดทั้งปี แต่ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาปริมาณผลผลิตลดลง ผลผลิตไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด เนื่องจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน ดังนั้น การฟื้นฟูพื้นที่ดินเสื่อมโทรมในพื้นที่ต้นน้ำจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยการแก้ไขปัญหาอย่างระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม สถานีพัฒนาที่ดินน่านจึงมีความจำเป็นต้องเข้าไปส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการดินเพื่อการใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยถ่ายทอดองค์ความรู้และประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีของกรมพัฒนาที่ดิน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็ง มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ของจังหวัดน่าน โดยการต่อยอดและสร้างต้นแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนจากพื้นที่โครงการปิดทองหลังพระ</p> <p>๒. เพื่อก่อให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีการปรับใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมท้องถิ่นและสภาพแวดล้อม</p> <p>๓. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตลอดจนการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็ง ให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	พื้นที่เกษตรกรรมที่เข้าร่วมโครงการได้รับการฟื้นฟูทรัพยากรดินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่โครงการปิดทองหลังพระ ตำบลยอด อำเภอสองแคว ตำบลตาลชุม ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน เกษตรกร ๑๔๐ ราย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
ภายใต้นโยบาย BCG Model

หัวข้อ	รายละเอียด
1.ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2.ชื่อแผนงาน	สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง
3.แนวทางการพัฒนา	เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
4.หลักการและเหตุผล	ปลามัน เป็นชื่อเรียกปลาพื้นเมืองของจังหวัดน่าน มีชื่อไทยว่าปลามัน หรือปลาเลียหิน ในเขตพื้นที่จังหวัดน่าน พบปลาชนิดนี้เป็นจำนวนมากใน ลำห้วย ซึ่งเป็นสาขาของแม่น้ำน่าน ในอดีตราษฎรที่อาศัยอยู่ตามริมลำห้วยนิยมนำมาบริโภคเป็นอาหารพื้นถิ่น เช่น แอ็บปลา ปลามันปิ้ง แต่ในปัจจุบันปลาชนิดนี้ก็กลับเป็นที่ต้องการของราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ราบ เนื่องจาก มีรสชาติที่อร่อย สามารถบริโภคได้ทั้งตัวอีกทั้งไข่ปลาชนิดนี้ เป็นที่ต้องการของผู้ที่นิยมบริโภคปลาเป็นอย่างมาก จึงทำให้ชาวบ้านนิยมออกไปจับปลามันในลำน้ำสาขาของแม่น้ำน่าน นำมาบริโภคและจำหน่าย ทำให้ปลามันในธรรมชาติมีจำนวนลดน้อยลง ในปีงบประมาณ 2569 สำนักงานประมงจังหวัดน่าน จึงได้จัดทำโครงการคืนปลามันสู่ลำน้ำน่าน สร้างแหล่งอาหารให้ชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณปลามัน เป็นแหล่งอาหารโปรตีน เสริมสร้างอาชีพและรายได้จากการเพาะเลี้ยงปลามัน
5.วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อเพิ่มปริมาณปลามันในแหล่งน้ำธรรมชาติ 2. เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการเพาะพันธุ์ปลามันให้แก่เกษตรกร 3. เพื่อเสริมสร้างอาชีพการเพาะเลี้ยงปลามัน และเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว
6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ปริมาณผลผลิตปลามันในธรรมชาติเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 2. เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการเพาะพันธุ์ปลามันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80 3. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการเพาะพันธุ์ปลามัน จำนวน 10 แห่ง
7.พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ่อเกลือ อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอสองแคว อำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอแม่จริม
8.กิจกรรมหลัก 8.1 กิจกรรมย่อย	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรยั่งยืนคืนปลามันสู่ลำน้ำน่าน สร้างแหล่งอาหารให้ชุมชน
9.หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
10.ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	1 ตุลาคม 2568 – 30 กันยายน 2569
11.งบประมาณ	2,870,700 บาท
12.ผลผลิต (Output)	1. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการเพาะพันธุ์ปลามัน จำนวน 10 แห่ง 2. ปริมาณปลามันในแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5

<p>13. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความร่วมมือของชุมชนในการสร้างแหล่งอาหารโปรตีนให้แก่ชุมชนในพื้นที่โครงการ 2. ชุมชนมีรายได้จากการทำการประมง 3. สร้างองค์ความรู้ในการเพาะขยายพันธุ์ปลามัน
--	--

หัวข้อ	รายละเอียด
1.ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
2.ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
3.แนวทางการพัฒนา	<p>3.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.2) แผนปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง</p> <p>3.3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3.4) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>3.5) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>3.6) แผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570) ยุทธศาสตร์ที่ 2 เกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง</p>
4.หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดน่านเป็นจังหวัดภาคเหนือตอนบน มีพื้นที่ทั้งหมด 11,472.074 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,170,045 ไร่ พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 2,518,952 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.13 ของพื้นที่ทั้งหมด และเป็นแหล่งผลิตเกษตรที่สำคัญหลากหลายชนิด จากภาวะเศรษฐกิจส่งผลให้เกษตรกรใช้สารเคมีในการผลิต ทำให้ตกค้างในสภาพแวดล้อมและปนเปื้อนในผลผลิต หน่วยงานทุกภาคส่วนจึงได้รณรงค์ส่งเสริมการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ แม้กระนั้นก็ตามก็ยังเกิดข้อจำกัดในหลายประเด็น เช่น หน่วยงานมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และขาดบุคลากรในการส่งเสริมและตรวจรับรอง ทำให้เกษตรกรบางรายขาดโอกาสได้รับการพัฒนาด้านการผลิตและการรับรองมาตรฐานการผลิต ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังมีเกษตรกรที่มีความมุ่งมั่นผลิตเกษตรอินทรีย์ โดยมีการรวมกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS (Participatory Guarantee Systems) ขึ้น แต่ก็ประสบปัญหาและมีความต้องการได้รับการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาขาดองค์ความรู้การผลิต รวมถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในการผลิตขาดเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการแปลง และขาดกระบวนการควบคุมภายในของกลุ่ม ที่จะส่งผลทำให้ไม่ได้รับการรับรองแปลง PGS และไม่สามารถขายสินค้าไปสู่ช่องทางตลาดที่มีมูลค่าสูงได้</p> <p>หน่วยงานหลายภาคส่วนจึงได้เห็นความสำคัญ ของปัญหาความต้องการดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ภายใต้เกษตรกรรวมยั่งยืน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดน่านขึ้น</p>
5.วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>1. เพื่อเพิ่มศักยภาพการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ตามระบบเกษตร อินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) และ เกษตร GAP จังหวัดน่าน</p> <p>2. เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์</p>

	ด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถแข่งขันเชิงพาณิชย์ได้
6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>เชิงปริมาณ</p> <p>6) เกษตรกรกลุ่มเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่กำหนดมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 70</p> <p>7) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 100 ราย</p> <p>8) จำนวนผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพจากเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>1) เกษตรกรผู้ปลูกเกษตรกรปลอดภัยและอินทรีย์เข้าร่วมโครงการมีทักษะในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 80</p>
7.พื้นที่เป้าหมาย	<p>- หน่วยงานความร่วมมือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน ปศุสัตว์จังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด และศูนย์ AIC จังหวัดน่าน</p> <p>- กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนหรือฟาร์มธุรกิจ จังหวัดน่าน 5 อำเภอ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการต้นแบบไม่น้อยกว่า 5 ราย ๆ ละ 20 คน รวม 100 คน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 อ.น่าน้อย 2 อ.เวียงสา 3 อ.เมืองน่าน 4 อ.สองแคว 5 อ.ภูเพียง
8.กิจกรรมหลัก	พัฒนากระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดด้วยองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
8.1 กิจกรรมย่อย	การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยการแปรรูปสินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ
	<p>กิจกรรมย่อยที่ 1 กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้าจากเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์เป็นอาหารสุขภาพ</p> <p>เกษตรกรเป้าหมาย 5 ราย ๆ ละ 20 คน จำนวน 100 คน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.กิจกรรมการให้ความรู้ “การยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์สู่ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์” <ul style="list-style-type: none"> ○ กิจกรรมย่อย แนวทางการยกระดับสินค้าเกษตรกรปลอดภัยสู่เกษตรกรอินทรีย์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน ○ กิจกรรมย่อย การเตรียมพร้อมสถานที่ผลิตอาหารตามมาตรฐาน GMP และการยื่นขอเลขสารบบ อย. 2. กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ 3. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มเกษตรกรอินทรีย์เป็นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ
งบประมาณ	651,800 (หกแสนห้าหมื่นหนึ่งพันแปดร้อยบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ จ.น่าน
	กิจกรรมย่อยที่ 2 การทดสอบตลาดและการเพิ่มช่องทางตลาดให้แก่สินค้าสุขภาพจากเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์เป็นอาหารสุขภาพ
งบประมาณ	250,000 (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน, กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ จ.น่าน
9.หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
10.ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	1 ปี เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2568 สิ้นสุด 30 กันยายน 2569
11.งบประมาณ	901,800 บาท
12.ผลผลิต (Output)	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการส่งเสริมและถ่ายทอดผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการแปรรูปสินค้าจากเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ ในพื้นที่ 5 อำเภอ ๆ ละ 20 คน รวม 100 คน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> 1 อ.น่าน้อย 2 อ.เวียงสา 3 อ.เมืองน่าน 4 อ.สองแคว 5 อ.ภูเพียง - เกษตรกรเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ จำนวน 100 ราย - ผลิตภัณฑ์เกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ได้รับการพัฒนารูปแบบ คุณภาพและมาตรฐาน ไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์
13.ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p><u>มิติด้านเศรษฐกิจ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ - เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ สามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพมูลค่าเพิ่ม - เกษตรกรเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ <p><u>มิติด้านความมั่นคง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ ผลิตสินค้าคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น สร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพ <p><u>มิติด้านสังคม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ มีอาชีพทางเลือก สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงในระดับชุมชน <p><u>มิติด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีเกษตรกรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การป้องกันการชะล้างพังทลายหน้าดินบนพื้นที่สูง มีการบริหารจัดการดินและน้ำ เพื่อการใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นการปลูกพืชมูลค่าสูงโดยประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็ง ให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	เกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ กลุ่มน้ำน่าน ส่วนใหญ่มีความยากจน ผลผลิตการเกษตรต่ำมีการใช้สารเคมีเกษตรมาก ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์และขาดแคลนน้ำ รวมทั้งมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร ดังนั้นจึงมุ่งแก้ปัญหาความยากจนของประชากรบนพื้นที่สูงควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยฐานความรู้จากโครงการหลวงผสมผสานกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานต่างๆกรมพัฒนาที่ดินได้สนับสนุนโดยจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ของจังหวัดน่าน โดยนำองค์ความรู้และต้นแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนจากโครงการหลวงไปปรับใช้</p> <p>๒. เพื่อก่อให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีการปรับใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมท้องถิ่นและสภาพแวดล้อม</p> <p>๓. เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การป้องกันการชะล้างพังทลายหน้าดินบนพื้นที่สูง ตลอดจน การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาองค์กรของชุมชนให้เข้มแข็ง ให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องอย่างยั่งยืน</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของดินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จากรายได้ก่อนดำเนินการ</p>
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลคู้พงษ์ อำเภอสันติสุข / ตำบลแม่จริม อำเภอแม่จริม / ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	โครงการพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีภายใต้เกษตรกรรมยั่งยืน BCG Model
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาพื้นที่เกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ๖๐,๒๐๐ บาท (หกหมื่นสองร้อยบาทถ้วน) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน สถานีพัฒนาที่ดินน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ กลุ่มน้ำน่าน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๗

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การเลี้ยงแพะเพื่อสร้างรายได้บนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ๓๐๖,๐๐๐ บาท (สามแสนหกพันบาทถ้วน) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน</p>
<p>๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อบริหารพื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน ๔๓๔,๔๐๐ บาท (สี่แสนสามหมื่นสี่พันสี่ร้อยบาทถ้วน) สถานีพัฒนาที่ดินน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน</p>
<p>๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การสาธิตการจัดการระบบปลูกพืชอัจฉริยะ ๑,๙๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน) สถานีพัฒนาที่ดินน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพงษ์ อำเภอสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม องค์การบริหารส่วนตำบลภูคา อำเภอปัว</p>
<p>๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การพัฒนาระบบกระจายน้ำในไร่นาเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้ที่ดิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพงษ์ อำเภอสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม องค์การบริหารส่วนตำบลภูคา อำเภอปัว</p>
<p>๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การเพิ่มคุณภาพดินตามแนวทาง BCG Model ๒๔๓,๔๐๐ บาท (สองแสนสี่หมื่นสามพันสี่ร้อยบาทถ้วน) สถานีพัฒนาที่ดินน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน</p>
<p>๙. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน สถานีพัฒนาที่ดินน่าน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๗ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่ม ๓ ลุ่มน้ำน่าน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพงษ์ อำเภอสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม องค์การบริหารส่วนตำบลภูคา อำเภอปัว</p>
<p>๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ</p>	<p>ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙</p>

๑๑. งบประมาณ	๓,๔๑๒,๔๐๐ บาท (สามล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน)
๑๒. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้จากโครงการหลวงในการนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ๒. เกษตรกรมีความรู้ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินและยกระดับผลผลิตและรายได้ ๓. เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรดินและน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ๔. เกษตรกรได้รับการพัฒนาการเลี้ยงแพะ ในพื้นที่จังหวัดน่าน ๑๐๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกิดต้นแบบการทำเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนา BCG Model ตามแนวทางของการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ๒. มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรดินและน้ำบนพื้นที่สูงอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ๓. องค์กรของชุมชนมีความเข้มแข็ง ภายใต้อิทธิพลของการมีส่วนร่วมและสร้างความยั่งยืนภายในชุมชน ๔. เกษตรกรมีอาชีพทางเลือก สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน และสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงในระดับชุมชน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวกนกอร แสงอรุณ

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

๑. นางสาวปทิตตา นันทสิทธิ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๒. นางวลัยพร สายอุทธา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๓. นางสาวบุญศรี สมิ์ ชัยกิตติพิภักดิ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๔. นายอำนาจ สบานงา

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

๕. นางรัชนิยา สบานงา

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

